

Godišnji izvještaj 2021.

**Raiffeisen
BANK**

Member of RBI Group

Ključni pokazatelji

Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina Monetarne vrijednosti u milionima EUR	2021.	2020.	Promjena
Bilans uspjeha			
Neto prihod od kamate nakon umanjenja vrijednosti i rezervisanja	44,8	37,6	119,3%
Neto prihod od provizije	41,6	35,0	118,9%
Neto prihod iz finansijskog poslovanja	8,8	7,0	125,0%
Opći administrativni troškovi	(59,6)	58,5	(101,9)%
Dobit prije poreza	39,7	25,2	157,4%
Dobit poslije poreza	35,6	22,8	156,0%
Bilans stanja			
Novac i novčani ekvivalenti	876,0	864,1	101,4%
Kredit i avansi klijentima	1.221,8	1.222,2	100,0%
Depoziti i primljeni krediti od banaka i finansijskih institucija	48,3	77,3	62,5%
Depoziti od klijenata	2.082,0	2.022,2	103,0%
Kapital (uklj. dobit)	290,4	293,8	98,9%
Ukupni bilans stanja	2.496,1	2.500,0	99,8%
Obavezne informacije			
Rizikom ponderisana aktiva	1.402,1	1.364,3	102,8%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	18,4%	18,4%	(0,0) PP
Učinak			
Povrat na kapital (ROE) prije poreza	15,6%	9,3%	6,3 PP
Povrat na kapital (ROE) nakon poreza	14,0%	8,4%	5,5 PP
Koeficijent trošak/prihod	(61,3)%	(62,8)%	1,5 PP
Povrat na aktivu (ROA) prije poreza	1,6%	1,0%	0,6 PP
Resursi			
Broj zaposlenika	1.277,0	1.278,0	(0,1)%
Poslovne jedinice	95,0	100,0	(5,0) PP

Raiffeisen grupu u BiH čine Raiffeisen *BANK* d.d. Bosna i Hercegovina, Raiffeisen *LEASING* d.o.o. Sarajevo, Raiffeisen *INVEST* Društvo za upravljanje fondovima d.d. Sarajevo, zatim Raiffeisen *CAPITAL* a.d. Banja Luka, društvo za finansijsko posredovanje, te Raiffeisen *ASSISTANCE* d.o.o. Sarajevo.

Raiffeisen *BANK* d.d. Bosna i Hercegovina

Raiffeisen banka kao finansijska institucija u Bosni i Hercegovini posluje od 1992. godine, kada je osnovana kao Market banka d.d. Sarajevo. Kvalitetom svog poslovanja brzo se izdvojila kao vrlo uspješna i profitabilna banka i danas skoro 1.300 zaposlenika putem 100 poslovnica pruža usluge za preko 430.000 klijenata. Pri tome glavne faktore njene konkurentnosti predstavljaju investiranje u nove tehnologije, iskusno i educirano osoblje koje se stalno usavršava, naglasak na individualnom pristupu klijentu, te praćenje trendova na tržištu i u industriji.

Raiffeisen *LEASING* d.o.o. Sarajevo

Raiffeisen *LEASING* u Bosni i Hercegovini posluje više od 10 godina. Ponuda *LEASING*-a obuhvata široku paletu usluga finansijskog i operativnog leasinga, po mjeri klijenata. Ova članica Raiffeisen grupe u BiH nudi moderan, individualno prilagodljiv i fleksibilan način finansiranja, uz nastojanje da klijentima bude pouzdan partner.

Raiffeisen *INVEST* d.d. Sarajevo

Raiffeisen *INVEST* Društvo za upravljanje fondovima d.d. Sarajevo na tržištu Bosne i Hercegovine posluje od 2012. godine. Raiffeisen *INVEST* nudi nove investicijske proizvode na bh. tržištu koji su namijenjeni raznim profilima klijenata, u zavisnosti od nivoa prihvatljivog rizika i očekivanog povrata na ulaganje.

Raiffeisen *CAPITAL* a.d. Banja Luka

Raiffeisen *CAPITAL* a.d. Banja Luka, posluje na tržištu Bosne i Hercegovine od 2007. godine, kao član Banjalučke berze (BLSE) pružajući usluge u poslovanju sa hartijama od vrijednosti fizičkim i pravnim licima, kako domaćim tako i stranim. Također, nudi i usluge vezano za preuzimanja akcionarskih društava i usluge provođenja blok transakcija.

Raiffeisen *ASSISTANCE* d.o.o. Sarajevo

Agencija za zastupanje u osiguranju Raiffeisen *ASSISTANCE* d.o.o. Sarajevo ima za cilj da krajnjim korisnicima olakša pristup svim vrstama osiguranja. Ova članica Raiffeisen grupe u BiH posluje od 2010. godine.

Upravljanje održivošću – dio korporativne kulture Raiffeisen banke

ESG (eng. Environment, Social, Governance) označava ekološko, socijalno i održivo poslovanje na nivou cijele Raiffeisen Grupacije, podržano ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda (SDG).

Svjesna činjenice da se relevantnost ESG-a stalno povećava, Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina je prepoznala potrebu koordiniranja ovakvih aktivnosti, a kako bi se ovi principi ukorijenili, prepoznali i pratili na različitim nivoima.

Na nivou Banke, oformljen je ESG team, sa predstavnicima svih organizacionih dijelova u Banci čije poslovanje može biti relevantno za upravljanje održivošću. Banka na ovaj način želi obezbijediti da ova tema dobije pažnju svih zainteresovanih strana, najviših tijela odlučivanja, te postane široko integrisana u poslovanje Banke.

Pokrenute su brojne aktivnosti unutar pojedinačnih segmenata Banke, kao što su finansijsko opismenjavanje, informisanje svih zainteresovanih strana putem internih i eksternih kanala komunikacije o odgovornom poslovanju i ESG, te podizanje svjesnosti o ESG temama, proizvodima i društveno odgovornim inicijativama.

Raiffeisen osvrt

Izveštaj Nadzornog odbora	6
Predgovor predsjednika Uprave	7
Makroekonomski pregled	8
Pregled poslovanja Raiffeisen Bank International	10
Pregled poslovanja Raiffeisen <i>BANK</i> dd Bosna i Hercegovina	11
Uprava Banke	12
Organizaciona struktura Banke	13
Bilans stanja (u BAM i EUR)	15
Bilans uspjeha (u BAM i EUR)	16
Finansijski pokazatelji	17

Izveštaj Nadzornog odbora

Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina je uprkos izazovima godinu završila sa dobrim rezultatima, te zabilježila ukupnu dobit od 69,5 miliona KM, uz kapital od 568,04 miliona KM te aktivu od 4,8 milijardi KM.

Nadzorni odbor Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina je u toku finansijske 2021. godine, održao više od 20 sjednica. Ukupna prisutnost na sjednicama Nadzornog odbora iznosila je oko 100 procenata.

Nadzorni odbor je redovno i sveobuhvatno pratio poslovanje i trendove rizika u Banci. Vođeni su redovni razgovori sa Upravom u vezi sa adekvatnošću kapitala i likvidnošću, kao i o smjeru poslovanja Banke, te njenim strategijama rizika. Nadzorni odbor je također radio i na daljem razvoju korporativnog upravljanja te pratio primjenu relevantnih politika. U okviru praćenja i savjetovanja, Nadzorni odbor održavao je direktan kontakt sa nadležnim članovima Uprave, revizorom i rukovodiocima funkcija interne kontrole. Također, kontinuirano su se razmjenjivale informacije i mišljenja s predstavnicima bankarskih supervizorskih tijela u pogledu ključnih pitanja.

Uprava je Nadzornom odboru dostavljala redovne i detaljne izvještaje o relevantnim pitanjima vezanim za poslovanje konkretnih poslovnih segmenata. U periodima između sjednica, Nadzorni odbor je održavao blizak kontakt s predsjednikom i članovima Uprave. Uprava je bila dostupna i za bilateralne ili multilateralne razgovore sa članovima Nadzornog odbora, a

prema potrebi, i uz učešće stručnjaka za pitanja upućena prema Nadzornom odboru.

Aktivnosti koje se obavljaju zajedno s Upravom zasnivaju se na odnosu uzajamnog povjerenja i vrše se u duhu efikasne i konstruktivne saradnje. Razgovori su otvoreni i kritički, a Nadzorni odbor usvaja odluke razmatrajući sve aspekte. Sve dodatne informacije za detaljnije razmatranje pojedinačnih pitanja dostavljane su članovima Nadzornog odbora bez odgađanja.

Ključne teme razmatrane na sjednicama Nadzornog odbora odnosile su se na unapređenje internih procesa kako bi se klijentima obezbijedile što bolje usluge, zatim na IT transformaciju, digitalizaciju mreže, poslovanje sa Corporate i SME klijentima, te implementaciju strateškog plana. Također, Nadzorni odbor je razmatrao finansijske pokazatelje i druge podatke (uključujući pregled glavnih makroekonomskih dešavanja, političkih i ekonomskih prilika i stanja u bankarskom sektoru), izvještaje o trenutnim poslovnim aktivnostima.

Nakon još jedne izazovne godine uzrokovane pandemijom COVID-19, koristim priliku da izrazim duboku zahvalnost Upravi i svim zaposlenicima Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina za neumorno zalaganje, kao i našim klijentima za povjerenje koje su nam ukazali.

U ime Nadzornog odbora,

Peter Jacenko
predsjednik Nadzornog odbora

Predgovor Predsjednika Uprave

Iako je i druga godina pandemije COVID-19 bila izazovna, zadovoljni smo onim što smo ostvarili te smo 2021. godinu završili s ukupnom neto dobiti od 69,5 miliona KM, ukupnim depozitima od 4,1 milijardu KM i kreditima u iznosu od 2,38 milijardi KM.

Otpornost bankarskog sektora tokom druge godine pandemije korona virusa ostala je neupitna. Snažan oporavak realnog sektora bio je praćen solidnim oporavkom bankarskog sektora uz i dalje izražen trend viška likvidnosti. Aktiva bankarskog sektora porasla je za 7,8 procenata na godišnjem nivou na rekordnih 36,4 milijardi KM ili 99 procenata BDP-a. Profitabilnost banaka je značajno poboljšana u 2021. godini, te se procjenjuje da će banke ponovo postići ili čak premašiti nivo profitabilnosti prije pandemije.

Pandemija COVID-19 je ukazala na potrebu digitalnih kanala i povećala njihovo korištenje. Fokusirajući se na klijente, kontinuirano smo radili na proširenju naše ponude novim uslugama u segmentu digitalizacije, ali i na unapređenju naših postojećih rješenja. Naša aplikacija Raiffeisen Mobilno Bankarstvo je bogatija za nove funkcionalnosti, a korisnici su je putem izbornika Play Store i App Store ocijenili kao najbolju aplikaciju na tržištu BiH. Ujedno smo radili i na transformaciji naših poslovnica u iPoslovnice i njihovom prilagođavanju digitalnim trendovima. Digitalizacija i dalje ostaje u našem fokusu, jer klijentima želimo pružiti osjećaj lakoće prilikom poslovanja sa Bankom te povećati njihovo zadovoljstvo našim

uslugama. Naš uspjeh dodatno potvrđuju i nagrade tri renomirana svjetska magazina: Global Finance, EMEA Finance i The Banker, koji su našoj Banci dodijelili nagradu za "Najbolju banku u BiH" za 2021. godinu.

Raiffeisen banka je posvećena odgovornom bankarstvu. Kao odgovoran bankar radimo na stvaranju dugoročne dodatne vrijednosti za sve interesne grupe. U 2021. godini intenzivirali smo naše aktivnosti u okviru ESG i upravljanja održivošću te uspostavili ESG tim unutar Banke. Ovaj tim okuplja različite segmente u okviru Banke, koji zajedno rade na rješavanju pitanja koja se tiču ESG-a i održivosti na nivou Banke.

Slijedeći našu Strategiju održivosti podržali smo i nastaviti ćemo podržavati naše klijente pružajući im finansijsku podršku i savjete kako bismo im pomogli u odabiru usluga i rješenja koja će im pomoći pri donošenju svakodnevnih finansijskih odluka. U tom kontekstu u ponudi imamo kredite za energetske efikasnost, kreditne linije za žene poduzetnice, te pružamo posebne uvjete kreditiranja za penzionere koji uključuju pakete sa značajnim uštedama. Naša ponuda uključuje i Raiffeisen CLUB paket, kreiran posebno za mlade ljude kako bi im pomogao na putu do finansijske samostalnosti.

Naša čvrsta opredjeljenost da budemo uz naše klijente, zaposlenike i zajednicu u kojoj djelujemo odlika je naše Banke od njenog osnivanja. Ponosni smo što smo kao Uključeni građanin podržali više od 60 društveno-odgovornih projekata u 2021., s fokusom na najugroženije kategorije našeg društva, odnosno djecu i osobe s posebnim potrebama.

Također, brinemo i o okolišu. Na nivou Grupacije doprinijeli smo smanjenju emisije CO₂ za 12% u odnosu na prethodnu godinu. I konačno, ali ne i manje važno, poduzeli smo niz aktivnosti kako bismo podržali naše zaposlenike, koji predstavljaju našu najveću snagu. Omogućili smo edukacije i obuke kako bismo našim zaposlenicima pomogli da unaprijede svoje mogućnosti i nastave graditi karijeru u Banci. Na kraju, redovno provodimo i ankete o zadovoljstvu zaposlenika kako bismo prepoznali područja za unapređenje radnog okruženja.

Naš fokus je uvijek bio na stvaranju vrhunske usluge i proizvoda kao i na stalnom ulaganju u vrhunske inovacije kako bismo ispunili i nadmašili očekivanja naših klijenata. Znamo da će domaće kompanije u narednom periodu morati uskladiti svoje poslovanje sa EU standardima i direktivama o održivosti, a mi ćemo kao njihov Fer partner biti tu da ih podržimo u njihovoj transformaciji prema održivom poslovanju.

U ime Uprave Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina želim se zahvaliti našim klijentima na ukazanom povjerenju, kao i zaposlenicima, koji svojim izvrsnim angažmanom i znanjem doprinose razvoju naše Banke.

James Daniel Stewart Jr.,
Predsjednik Uprave

Makroekonomski pregled

U drugoj godini COVID-19 krize, otpornost i brzina oporavka privatnog sektora i ekonomije Bosne i Hercegovine su iznenadili sve tržišne učesnike u BiH svojom snagom. S jedne strane, nakon blokade ekonomije, lockdown-a i nametnutih ograničenja kretanja tokom 2020. godine koji su rezultirali recesijom, 2021. godina donosi eksplozivni rast aktivnosti u mnogim aspektima ekonomije, početak procesa vakcinacije uz i dalje prisutnu neizvjesnost prožetu kroz različite cikluse pandemije tokom godine. Naime, tokom 2021. godine, BiH se suočila sa trećim i četvrtim valom korona virusa sa najnižom stopom vakcinacije i najvišom stopom smrtnosti u Evropi, ali i sa najnižim brojem dnevno oboljelih na stotinu hiljada stanovnika od svih zemalja Centralne i Istočne Evrope u kasnijim fazama pandemije. BiH je također bila među zemljama sa najblažim restriktivnim mjerama na snazi u Evropi, uslijed ograničenih finansijskih mogućnosti podrške entiteta u slučaju zatvaranja ekonomije i pojedinih djelatnosti, što je doprinijelo visokom udjelu preboljelih od COVID-19 te nažalost najvišoj stopi smrtnosti u Evropi koja je iznosila čak 5 procenata u prosjeku.

Prvobitna očekivanja kada je u pitanju intenzitet ekonomskog oporavka u 2021. godini bazirana su na marginalno negativnom prvom kvartalu te postupnom pojačavanju ekonomske dinamike od drugog kvartala pa nadalje, praćene ubrzanim tempom vakcinacije i izraženim uticajem niskog baznog efekta iz 2020. godine. Međutim, već poslije prvog kvartala 2021. godine, dostupni sentiment indikatori ukazali su da će ekonomski oporavak u datoj godini biti dosta snažniji od prvobitno očekivanog, predvođen snažnim impulsom od strane izvanrednog rasta izvoza roba i usluga te snažnijeg oporavka privatne potrošnje od očekivanja. Također izražen je visok stepen otpornosti realne ekonomije i proizvodnog i izvoznog sektora BiH, na negativne posljedice političke krize i tri vala pandemije korona virusa koja su pogodila zemlju.

Nakon prvih naznaka oživljavanja ekonomije u prvom kvartalu, drugi i treći kvartal 2021. godine donose eksplozivni oporavka dajući vjetar u leđa snažnom trendu do kraja godine uz rekordan rast koji se procjenjuje na nivou 6,8 procenata godišnje. To je ujedno i najviša stopa rasta u modernoj ekonomskoj istoriji Bosne i Hercegovine uslijed izrazito niskog baznog efekta iz prethodne godine te snažnog oporavka ključnih kategorija BDP-a, tačnije izvoza roba i usluga te privatne potrošnje. Konkurentnost domaćih izvozno orijentisanih kompanija, uglavnom u industriji metala, drveta i proizvodnje namještaja, zajedno sa jačanjem globalne potražnje i neophodnim tržišnim orjentiranjem u cilju zatvaranja lanaca snabdijevanja, ojačala je poziciju BiH u globalnim lancima snabdijevanja, što će u konačnici rezultirati rekordno visokim iznosom izvoza roba i usluga od preko 15 milijardi KM u 2021. godini ili 41 procenat više nego prethodne godine. S druge strane, uvoz roba i usluga je takođe dodatno jačao uslijed jačanja domaće potražnje i oporavka privatne potrošnje, uz očekivani godišnji rast od 27,2 procenata, koji će ublažiti izuzetan doprinos izvoza roba i usluga ukupnom učinku BDP-a. Također, rekordni nivo uvoza roba i usluga afektiran je u značajnoj mjeri skokom cijena energenata na globalnom nivou što je dovelo do značajnog inflatornog pritiska, pogotovo u posljednjem kvartalu 2021. godine.

Kontinuirani oporavak privatne potrošnje, kao najveće kategorije BDP-a, pogotovo u drugom kvartalu kada je Agencija za statistiku BiH izvijestila o rekordno zabilježenom rastu od čak 12,9 procenata na godišnjem nivou, rezultat će očekivanom godišnjom stopom rasta od 5,4 procenata na nivou cijele godine. S tim u vezi, pozitivna dinamika jednog od ključnih indikatora koji direktno ukazuje na potrošački sentiment, indeksa maloprodaje je značajno kolerirala sa oporavkom privatne potrošnje. Naime, nakon strmoglavog pada tokom 2020. godine u periodu "lockdown"-a i negativnog trenda tokom dvanaest mjeseci zaredom, indeks maloprodaje je počeo rasti već od marta 2021. godine nakon čega su uslijedile snažne dvocifrene stope rasta prometa maloprodaje, pogotovo tokom drugog kvartala zbog izrazito niskog baznog efekta. Oživljavanje potrošačkog sentimenta u kombinaciji sa pozitivnim impulsima sa tržišta rada u smislu niže nezaposlenosti i stabilnog rasta plata, te svakako pozitivnog momentuma u sferi potrošačkih kredita, rezultiralo je snažnim oporavkom ovog indikatora sa stopom rasta od 18,1 procenat yoy u 2021. godini. Sve tri ključne kategorije indeksa su doprinijele pozitivno sveukupnom učinku, pri čemu je kategorija trgovine na malo motornim gorivima ostvarila najveći rast od 23,7 procenata godišnje, uz jednako snažan rast i trgovine na malo neprehrambenim proizvodima od 23,1 procenat godišnje. Očekuje se da će privatna potrošnja, a samim tim i segment maloprodaje i dalje biti jedan od ključnih pokretača ekonomskog rasta i u narednom periodu, zajedno sa izvozom roba i usluga.

Nadalje, nakon sloma u prvom kvartalu, i oporavka koji je uslijedio u narednim kvartalima, očekuje se da će bruto investicije ostvariti rast od 7,7 procenata godišnje, uz očekivanu dalju stabilizaciju priliva investicija obzirom da je Komisija za vrijednosne papire u FBiH konačno počela sa radom nakon 20 mjeseci zastoja na lokalnom tržištu kapitala.

Snažan impuls izvoza direktno se odrazio i na izvozno orijentisanu prerađivačku industriju i proizvodnju električne energije kao ključne kategorije indeksa industrijske proizvodnje. Nakon dvije recesijske godine i osam uzastopnih kvartala negativnih kretanja, industrijska proizvodnja konačno izlazi iz negativnog ciklusa vođena snažnim pozitivnim utjecajem pojačane strane potražnje, pa je korelacija između ključnih pokretača ekonomskog oporavka, industrijske proizvodnje i izvoza robe postala još jača uz stopu rasta na nivou 2021. godine od 10,7 procenata godišnje. Najveći doprinos ukupnom oporavku industrije dolazi od ključne dvije kategorije industrijske proizvodnje: prerađivačke industrije sa rastom od 12,5 procenata godišnje i proizvodnje i distribucije električne energije sa rastom od 11,7 procenata godišnje. S druge strane, rudarstvo se i dalje bori s recesijskim trendovima zbog strukturalnih problema u rudnicima Elektroprivrede BiH d.d. te čestih štrajkova radnika i zaustavljanja proizvodnog procesa, što je u konačnici rezultiralo padom od -4,4 procenata godišnje.

Nakon četiri godine pozitivne dinamike cijena pandemija COVID-19 dovela je do masovnog pada ekonomske aktivnosti na globalnom nivou i u BiH, uzrokujući historijski pad cijena nafte i pad "efekta uvozne inflacije", što je rezultiralo deflacijskim trendom u 2020. godini od -1 procenat u prosjeku, a najjači deflacioni trendovi dolazili su iz samo dvije kategorije, koje čine 30 procenata

CPI korpe: cijena prijevoza i cijena odjeće i obuće. Deflacijski trend je nastavljen i u prvom kvartalu 2021. godine, nakon čega je uslijedio obrat i kontinuirani rast cijena, koji je uslijed prelijevanja cjenovnih šokova na globalnom tržištu intenziviran u posljednjem kvartalu 2021. godine. Tako je inflacija u drugoj godini COVID-19 krize iznosila 2 procenta godišnje, vođena prvenstveno snažnim rastom kategorije transporta od 5,9 procenata godišnje i kategorije hrane i bezalkoholnih pića od 3,5 procenata godišnje.

Povoljna dinamika na tržištu rada je karakterisala 2021. godinu, kako u službenoj statistici tako i prema redizajniranoj metodologiji usklađenoj sa novom regulativom Evropskog parlamenta i Vijeća, prema kojoj se podaci obrađuju putem Anketa o radnoj snazi, na kvartalnom i godišnjem nivou. Povoljna dinamika kretanja radne snage je rezultirala padom ILO stope nezaposlenosti na 16,1 procenat u četvrtom kvartalu 2021. godine. Zvanična statistika također ukazuje na poboljšane trendove u kategorijama zaposlenosti/nezaposlenosti u poređenju sa predpandemijskim periodom. Naime službena stopa nezaposlenosti u 2021. godini je iznosila 32,4 procenta u prosjeku u odnosu na 2019. godinu 33,3 procenta uz još uvijek vrlo ograničen porast broja zaposlenih lica, tačnije 834,8 hiljade u odnosu na 830,4 hiljada u 2019. godini, dok je s druge strane zabilježen i pozitivan trend pada nezaposlenih osoba na 375,8 hiljada sa 401,8 hiljada u 2019. godini. Stabilan trend plata tokom godine je intenziviran u posljednjem kvartalu uz konačnu stopu rasta bruto plata od 4,5 procenata godišnje i neto plata od 4,4 procenta godišnje.

Unatoč snažnom oporavku realnog sektora tokom 2021. godine, koji je već u trećem kvartalu dostigao predpandemijski nivo, bankarski sektor je doživio umjereni oporavak, posebno kada je u pitanju kreditiranje. S druge strane, bilansi komercijalnih banaka ukazuju na nastavak snažnog trenda viška likvidnosti te je ukupna imovina bankarskog sektora porasla 7,8 procenta na godišnjem nivou na rekordnih 36,4 milijardi KM ili 98,4 procenta BDP-a. Međutim, snažan rast aktive nije se u većoj mjeri odrazio na dinamiku kreditiranja, u skladu s čim je rast ukupnih kredita iznosio 3,6 procenata godišnje, vođen segmentom stanovništva (+5,5 procenata na godišnjem nivou), dok je rast kredita pravnim licima bio prilično oskudan (+1,7 procenata yoy). S druge strane, na strani izvora finansiranja, ukupni depoziti klijenata su kontinuirano rasli dvocifrenim stopama tokom godine uz konačnu stopu rasta od 11,4 procenta godišnje. Depoziti stanovništva su, kao najveća kategorija u strukturi depozita rasli u rasponu 8-9 procenata yoy, uz trend slabljenja potkraj godine na 6,8 procenata godišnje. S druge strane, depoziti pravnih lica rasli su 17,2 procenta godišnje uslijed nagomilanog viška likvidnosti kao rezultat potisnute investicijske aktivnosti.

Bankarski sektor u BiH je visoko koncentrisan i dominiraju tri najveće bankarske grupe koje drže skoro 50 procenata aktive (UniCredit, Raiffeisen i NLB, tri najveća igrača od 2014. godine). Tokom 2020. i 2021. godine ubrzan je proces konsolidacije na tržištu koja će rezultirati smanjenjem ukupnog broja operativnih banaka na 21. Naime, tokom navedenog perioda došlo je do spajanja ASA banke i Vakufske banke kao i NLB banke i Komercijalne banke. Pored toga, najavljena je prodaja dijela podružnica Sberbank Europe i izlazak sa područja CE/SEE AIK banci, Gorenjskoj banci i Agri Europe Cyprus banci. Međutim, do samog kraja 2021. godine nije došlo do realizacije transakcije i promjene vlasništva.

Inicijalna očekivanja kada je u pitanju 2022. godina bazirana su na nastavku solidnog oporavka od 3,6 procenata godišnje koji će biti predvođen izvozno orijentisanom industrijom, snažnim impulsom u sferi maloprodaje vođenim oporavkom privatne potrošnje i investicija, te pozitivnim kretanjima građevinskog sektora. Međutim, eskalacija događaja na geopolitičkom nivou su u trenu promijenili ekonomsku stvarnost. Obzirom na ubrzano odvijanje situacije ne samo na vojnom već i na frontu sankcija prema Rusiji, gdje još uvijek očekujemo dodatne sankcije u dijelu uvoza energenata iz Rusije, teško je utvrditi magnitudu ekonomskog šoka koji će pogoditi prvenstveno Evropu, ali i cijeli svijet. U ovim neizvjesnim vremenima, početna procjena nove realnosti ukazuje na usporen rast BDP-a u BiH od 3,2 procenta godišnje u 2022. godini, koji je u skladu sa prognozama za euro područje (3 procenta godišnje), kao rezultat značajnog smanjenja trgovine plinom i naftom sa Rusijom. Očekuje se da će ključni pokretači rasta biti izvoz roba i usluga zahvaljujući pojačanoj potražnji EU i Centralne i Istočne Evrope i umjerena privatna potrošnja na koju će dodatno uticati niži raspoloživi realni dohodak zbog vrtoglavog rasta cijena. Kontinuirano povišena inflacija tokom 2022. godine, će dosegnuti nove rekorde u prvoj polovini godine (7,5 procenata yoy), što će rezultirati očekivanim prosječnim nivoom inflacije od 6,1 procenat yoy u 2022. godini.

Pregled poslovanja Raiffeisen Bank International

Raiffeisen Bank International (RBI) svojim domaćim tržištem smatra kako Austriju, u kojoj je vodeća komercijalna i investicijska banka, tako i Srednju i Istočnu Evropu (SIE). Podružne banke zastupljene su na 13 tržišta širom ovog regiona. Pored navedenih banaka, Grupacija obuhvata i brojne druge pružatelje finansijskih usluga, npr. u oblasti leasinga, upravljanja imovinom, te spajanja i akvizicija.

Ukupno, skoro 46.000 zaposlenika RBI pruža usluge za oko 19 miliona klijenata u oko 1.800 poslovnica od kojih se većina nalazi u SIE. Na kraju 2021. godine, ukupna aktiva RBI iznosila je oko 192 milijarde eura.

Dionice RBI AG kotiraju na Bečkoj berzi od 2005. godine. Regionalne Raiffeisen banke posjeduju oko 58,8 procenata dionica RBI-a, dok je preostalih 41,2 procenata u slobodnom opticaju.

Pregled poslovanja Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina

Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina je podružnica Raiffeisen Bank International AG (RBI), vodeće univerzalne banke u regiji Srednje i Istočne Evrope (SIE) i jedne od vodećih komercijalnih i investicionih banaka u Austriji.

Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina kao finansijska institucija posluje od novembra 1992. godine, kada je osnovana kao Market banka d.d. Sarajevo, s dominantnim učešćem privatnog kapitala od preko 90 procenata.

Kvalitetom svog poslovanja brzo se izdvojila kao vrlo uspješna i profitabilna banka. Od 1996. do 2000. godine Banka je bila jedan od vodećih bankarskih partnera međunarodnim finansijskim institucijama (Svjetska banka, IFC, KfW, SOROŠ i EBRD) u implementiranju kreditnih linija.

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG-Vienna kupila je Market banku 21. jula 2000. godine i uspješno je integrisala u Raiffeisen mrežu u okviru koje posluje pod imenom Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina. U maju 2001. godine RZB je postala stopostotni vlasnik Hrvatske Poštanske banke, kada je došlo do njenog preimenovanja u Raiffeisen *BANK* HPB. Od 01.01.2003. godine, kada je uspješno završen projekat pripajanja Raiffeisen *BANK* HPB Raiffeisen banci, Banka posluje pod jedinstvenim nazivom Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina. Realizacijom ovog projekta Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina ojačala je svoju poziciju na bh. tržištu te značajno proširila svoju poslovnu mrežu.

U godinama koje su uslijedile, Banka preuzima ulogu pionira u bankarskom poslovanju u Bosni i Hercegovini. Postaje jedan od lidera u pružanju usluga digitalnog bankarstva, gdje se izdvajaju usluge poput: Internet i Mobilnog bankarstva, Bankarstva na Viberu, *RaiConnect* usluge za SME i Premium klijente te m-plati aplikacije za plaćanje putem mobitela.

Mnogobrojna, kako međunarodna tako i domaća priznanja, dokaz su uspješnog poslovanja Banke. Neka od njih su: Global Finance: "Najbolja banka u BiH", The Banker: "Banka godine", EMEA Finance: "Najbolja banka u BiH" te domaća priznanja "Zlatni BAM".

Investiranje u nove tehnologije, iskusno i educirano osoblje koje se stalno usavršava, naglasak na individualnom pristupu klijentu, uvođenje novih kanala poslovanja s Bankom i savremenih proizvoda i usluga, te aktivnosti iz oblasti ESG&Upravljanja održivošću i kontinuirano unapređenje agilnog pristupa radu predstavljaju glavne faktore konkurentnosti Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina na bh. tržištu.

Vlasnička struktura Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina:

Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina je u 100 procentnom vlasništvu Raiffeisen SEE Region Holding GmbH.

Raiffeisen grupu u Bosni i Hercegovini pored Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina čine Raiffeisen *INVEST*, Raiffeisen *LEASING*, Raiffeisen *ASSISTANCE* i Raiffeisen *CAPITAL*.

Vizija za 2025.

- Mi smo grupacija za finansijske usluge sa najviše preporuka.

Misija

- Transformišemo kontinuirane inovacije u superiorno iskustvo klijenata.

Ukršteni zabat dio je zaštitnog znaka koji koriste gotovo sve članice Raiffeisen grupacije u Srednjoj i Istočnoj Evropi. Predstavlja dvije stilizirane konjske glave, ukrštene i postavljene na zabatu kuće. Potiče iz evropske narodne tradicije i simbolizira zaštitu – prema vjerovanju, ukršteni zabat na krovu kuće štiti kuću i ukućane od vanjskih opasnosti i zla. U kontekstu poslovanja Raiffeisen banaka ovaj znak simbolizira zaštitu i sigurnost koju članice uživaju kroz uzajamnu saradnju. Ukršteni zabat danas predstavlja jedan od najpoznatijih zaštitnih znakova u Austriji i prepoznatljiv brend diljem Srednje i Istočne Evrope.

Uprava Raiffeisen banke

James Stewart
predsjednik Uprave

Andreea Achim
član Uprave

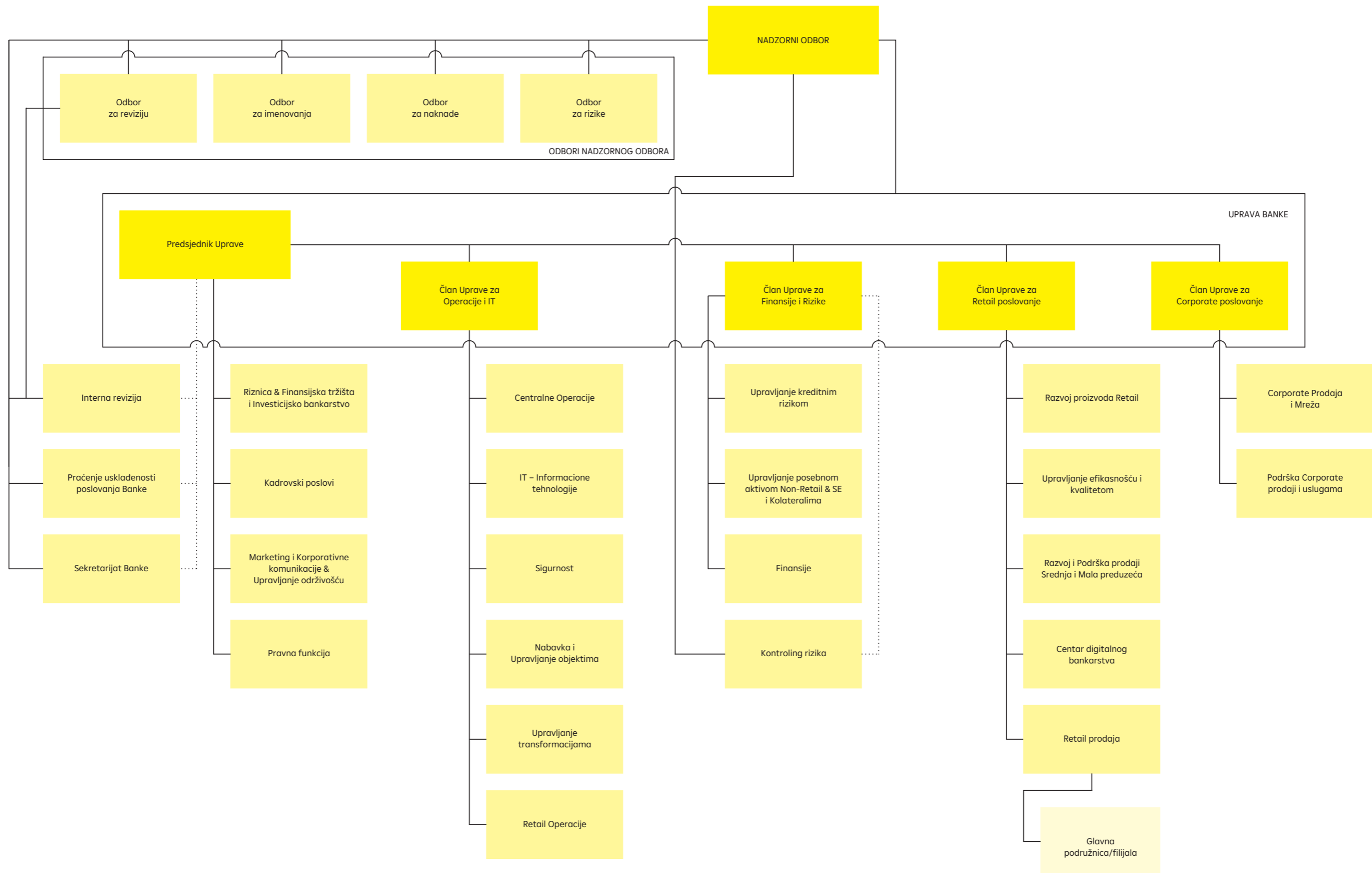

Mirha Krivdić
član Uprave

Edin Hrnjica
član Uprave

Organizaciona struktura Banke

Bilans stanja (u BAM i EUR)

na dan 31. decembar 2021. i 2020. godine

	2021. (000 KM)	2021. (000 EUR)	2020. (000 KM)	2020. (000 EUR)
IMOVINA				
Novac i novčani ekvivalenti	1.713.338	876.016	1.690.128	864.149
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	416.375	212.889	409.037	209.137
Dati krediti klijentima	2.389.685	1.221.827	2.390.437	1.222.211
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	498	255	556	284
Imovina namijenjena prodaji				
Finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	0
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	167.175	85.475	122.561	62.664
Ulaganja u zavisna društva	11.050	5.650	11.050	5.650
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	2.204	1.127	3.827	1.957
Akontacija tekućeg poreza na dobit	7.935	4.057	10.310	5.271
Odgodena poreska imovina	213	109	53	27
Ostala imovina i potraživanja	28.203	14.420	90.122	46.079
Ulaganja u investicijske nekretnine	28.643	14.645	29.951	15.314
Materijalna i nematerijalna imovina	109.043	55.753	123.996	63.398
Imovina sa pravom korištenja	7.998	4.089	10.183	5.206
UKUPNA IMOVINA	4.882.360	2.496.311	4.892.211	2.501.348
OBAVEZE				
Obaveze prema drugim bankama	94.502	48.318	151.113	77.263
Obaveze prema klijentima	4.072.009	2.081.985	3.955.130	2.022.226
Rezervisanja	30.183	15.432	39.680	20.288
Obaveze po najmu	8.143	4.163	10.080	5.154
Ostale obaveze	46.296	23.671	98.766	50.498
Subordinirani dug	61.804	31.600	61.804	31.600
Odgodene poreske obaveze	1.376	704	977	500
UKUPNE OBAVEZE	4.314.313	2.205.873	4.317.550	2.207.528
KAPITAL				
Dionički kapital	247.167	126.374	247.167	126.374
Dionička premija	4.473	2.287	4.473	2.287
Revalorizacione rezerve za ulaganja	268	137	326	166
Zadržana dobit	316.139	161.639	322.695	164.992
UKUPNI KAPITAL	568.047	290.438	574.661	293.820
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL	4.882.360	2.496.311	4.892.211	2.501.348

Bilans uspjeha (u BAM i EUR)

za godine koje su završile 31. decembra 2021. i 2020. godine

	2021. (000 KM)	2021. (000 EUR)	2020. (000 KM)	2020. (000 EUR)
Prihodi od kamata i slični prihodi	138.371	70.748	144.665	73.966
Rashodi od kamata i slični rashodi	(23.415)	(11.972)	(24.732)	(12.645)
Neto prihodi od kamata	114.956	58.776	119.933	61.321
Prihodi od naknada i provizija	107.867	55.152	91.059	46.558
Rashodi od naknada i provizija	(26.540)	(13.570)	(22.659)	(11.585)
Neto prihodi od naknada i provizija	81.327	41.582	68.400	34.972
Neto prihod iz finansijskog poslovanja	17.052	8.719	13.503	6.904
Ostali prihodi iz poslovanja	8.092	4.137	8.267	4.227
Prihodi iz redovnog poslovanja	221.427	113.214	210.103	107.424
Administrativni troškovi	(102.184)	(52.246)	(99.935)	(51.096)
Amortizacija	(14.338)	(7.331)	(14.441)	(7.384)
Rashodi iz redovnog poslovanja	(116.522)	(59.577)	114.376	58.480
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	104.905	53.637	95.727	48.944
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(27.240)	(13.928)	(46.383)	(23.715)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	77.665	39.709	49.344	25.229
Porez na dobit	(8.081)	(4.132)	(4.723)	(2.415)
NETO DOBIT TEKUĆE GODINE	69.584	35.578	44.621	22.814
Zarada po dionici (KM)	70,4	36,0	45,1	23,1

Finansijski pokazatelji

Prikazani podaci navedeni su ili izračunati temeljem revidiranih finansijskih izvještaja Banke

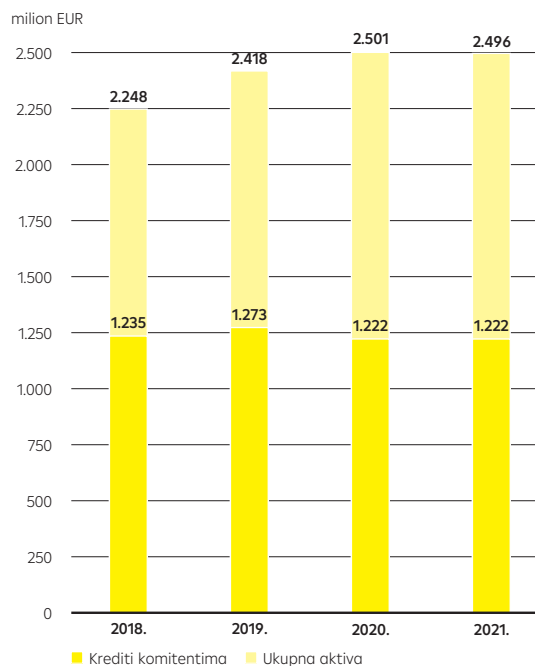
	2021. (000 KM)	2020. (000 KM)	2019. (000 KM)	2018. (000 KM)
Na kraju godine				
Ukupna aktiva	4.882.360	4.892.211	4.729.276	4.396.159
Depoziti komitenata	4.072.009	3.955.130	3.682.424	3.528.207
Kreditni komitentima	2.389.685	2.390.437	2.490.432	2.415.608
Dionički kapital	247.167	251.640	251.640	251.640
Dionički kapital i rezerve	568.047	574.661	562.545	570.087
Godišnji rezultati				
Ukupni prihod	221.427	210.103	221.108	216.055
Ukupni troškovi poslovanja	(143.762)	160.759	145.873	121.944
Dobit prije oporezivanja	77.665	49.344	75.235	94.111
Dobit poslije oporezivanja	69.584	44.621	56.901	84.459
Pokazatelji				
Povrat na aktivu (ROA)	1,6%	1,0%	1,6%	2,2%
Povrat na kapital (ROE)	15,6%	9,3%	14,9%	17,6%
Koeficijent trošak/prihod (CIR)	(61,3)%	(62,8)%	(60,3)%	53,6%

	2021. (000 EUR)	2020. (000 EUR)	2019. (000 EUR)	2018. (000 EUR)
Na kraju godine				
Ukupna aktiva	2.496.311	2.501.348	2.418.040	2.247.720
Depoziti komitenata	2.081.985	2.022.226	1.882.793	1.803.944
Kreditni komitentima	1.221.827	1.222.211	1.273.338	1.235.081
Dionički kapital	126.374	128.661	128.661	128.661
Dionički kapital i rezerve	290.438	293.820	287.625	291.481
Godišnji rezultati				
Ukupni prihod	113.214	107.424	113.051	110.467
Ukupni troškovi poslovanja	(73.504)	82.195	74.584	62.349
Dobit prije oporezivanja	39.709	25.229	38.467	48.118
Dobit poslije oporezivanja	35.578	22.814	29.093	43.183
Pokazatelji				
Povrat na aktivu (ROA)	1,6%	1,0%	1,6%	2,2%
Povrat na kapital (ROE)	15,6%	9,3%	14,9%	17,6%
Koeficijent trošak/prihod (CIR)	(61,3)%	(62,8)%	(60,3)%	53,6%

Ukupna aktiva sa podatkom o kreditima

U ukupnoj aktivi Banke neto krediti komitenata učestvuju sa 49 procenata u 2021. godini, jednako kao i u 2020. godini. Bruto krediti komitenata učestvuju sa 53 procenata, dok učešće bruto kredita fizičkih lica u ukupnom portfoliju iznosi 64 procenta, a pravnih 36 procenata.

Ukupna aktiva sa podatkom o kreditima

	2021. (000 KM)	2020. (000 KM)	2019. (000 KM)	2018. (000 KM)
Ukupna aktiva	4.882.360	4.892.211	4.729.276	4.396.159
Kreditima komitentima	2.389.685	2.390.437	2.490.432	2.415.608

	2021. (000 EUR)	2020. (000 EUR)	2019. (000 EUR)	2018. (000 EUR)
Ukupna aktiva	2.496.311	2.501.348	2.418.040	2.247.720
Kreditima komitentima	1.221.827	1.222.211	1.273.338	1.235.081

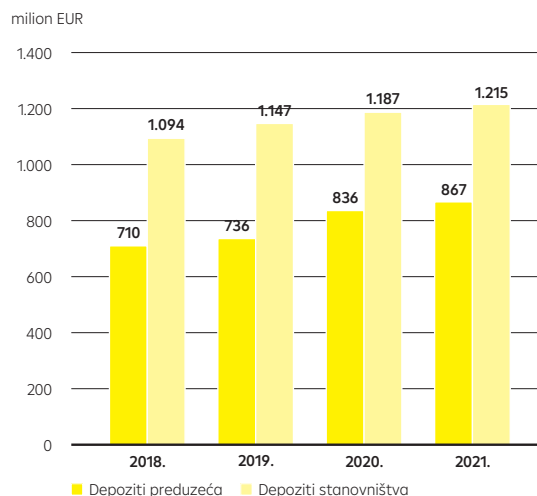
Kreditiranje

	2021. (000 KM)	2021. (000 EUR)	2020. (000 KM)	2020. (000 EUR)	Promjena %
Kreditima preduzećima	920.085	470.432	990.587	506.479	(7,1)%
Kreditima stanovništvu	1.668.371	853.025	1.593.518	814.753	4,7%
Bruto vrijednost kredita	2.588.456	1.323.457	2.584.105	1.321.232	0,2%
Umanjenje vrijednosti	198.770	101.629	193.668	99.021	2,6%
Neto vrijednost kredita	2.389.686	1.221.827	2.390.437	1.222.211	(0,0)%

Depoziti komitenata

Depoziti stanovništva čine 58 procenata ukupnih depozita i bilježe porast u iznosu od 54.942 hiljada KM, što je rezultat dugogodišnjeg uspješnog poslovanja baziranog na realizaciji potreba klijenata. U ukupnim depozitima stanovništva, oročeni depoziti čine 33 procenta, a depoziti po viđenju 67 procenata. Učešće depozita stanovništva u ukupnim depozitima na kraju 2021. iznosi 58 procenata, dok je učešće istih u 2020. godini bilo 59 procenata.

Depoziti komitenata

	2021. (000 KM)	2020. (000 KM)	2019. (000 KM)	2018. (000 KM)
Depoziti preduzeća	1.696.250	1.634.313	1.439.245	1.389.398
Depoziti stanovništva	2.375.759	2.320.817	2.243.179	2.138.809

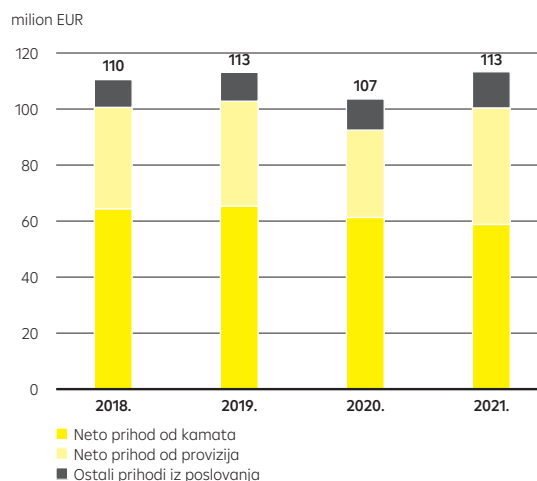

	2021. (000 EUR)	2020. (000 EUR)	2019. (000 EUR)	2018. (000 EUR)
Depoziti preduzeća	867.279	835.611	735.874	710.388
Depoziti stanovništva	1.214.706	1.186.615	1.146.919	1.093.556

Ukupni prihodi (sa strukturom ukupnih prihoda)

U strukturi ukupnih prihoda Banke, neto prihod po kamati učestvuje sa 52 procenta, dok neto prihod od provizija iznosi 37 procenata. Prihod od kamata se smanjio u odnosu na prošlu godinu za 4 procenta, dok su se rashodi od kamata smanjili za 5 procenata u odnosu na prošlu godinu.

Ukupni prihodi

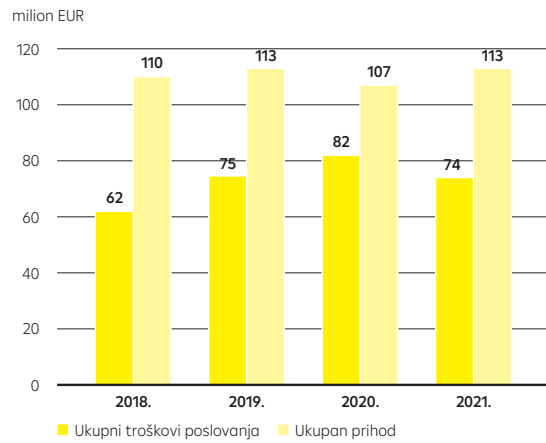
	2021. (000 KM)	2020. (000 KM)	2019. (000 KM)	2018. (000 KM)
Ukupan prihod	221.427	210.103	221.108	216.055
Neto prihod od kamata	114.956	119.933	127.846	125.881
Neto prihod od provizija	81.327	68.400	73.143	70.828
Ostali prihodi iz poslovanja	25.144	21.770	20.119	19.346

	2021. (000 EUR)	2020. (000 EUR)	2019. (000 EUR)	2018. (000 EUR)
Ukupan prihod	113.214	107.424	113.051	110.467
Neto prihod od kamata	58.776	61.321	65.367	64.362
Neto prihod od provizija	41.582	34.972	37.397	36.214
Ostali prihodi iz poslovanja	12.856	11.131	10.287	9.891

Usporedba troškova poslovanja i ukupnih prihoda

Ukupni troškovi poslovanja Banke u relevantnom periodu (2020.-2021.) bilježe smanjenje za 11 procenata. Strožija kontrola troškova po organizaciji i strukturi troškova je rezultirala poboljšanjem omjera troškova i prihoda.

Usporedba troškova i prihoda

	2021. (000 KM)	2020. (000 KM)	2019. (000 KM)	2018. (000 KM)
Ukupni troškovi poslovanja	(143.762)	(160.759)	(145.873)	(121.944)
Ukupan prihod	221.427	210.103	221.108	216.055

	2021. (000 EUR)	2020. (000 EUR)	2019. (000 EUR)	2018. (000 EUR)
Ukupni troškovi poslovanja	(73.504)	(82.195)	(74.584)	(62.349)
Ukupan prihod	113.214	107.424	113.051	110.467

Pregled poslovanja

Poslovanje sa pravnim licima	23
Poslovanje sa SME klijentima	24
Poslovanje sa fizičkim licima	26
Riznica, Finansijska tržišta i Investicijsko bankarstvo	31

Poslovanje sa pravnim licima

U toku 2021. godine, poslovanje sa pravnim klijentima Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina i dalje je bilo obilježeno negativnim uticajem COVID-19 pandemije. Na cijelom tržištu evidentan je nedostatak investicija, klijenti su usmjereni na kratkoročna finansiranja, što je rezultat neizvjesnog makroekonomskog okruženja i uslova poslovanja. To je rezultiralo padom kreditnog portfolija Corporate segmenta za 8 procenata u odnosu na prethodnu godinu.

Banka je prvenstveno bila usmjerena na prevenciju pogoršanja kvaliteta postojećeg portfolija, kao i implementaciju programa za primjenu posebnih mjera propisanih od strane regulatornih tijela za klijente pogođene krizom uzrokovanom COVID-19 pandemijom. Kao rezultat, došlo je do smanjenja volumena kvalitetne i nekvalitetne aktive u odnosu na prethodnu godinu.

Depoziti klijenata Corporate segmenta povećani su za 2 procenta u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom sredstva na transakcijskim računima klijenata, što ukazuje da klijenti i dalje imaju povjerenje u Banku, bez obzira na smanjenje kreditne aktivnosti.

U skladu s makroekonomskim trendovima i cjelokupnom situacijom u ekonomiji, Banka je tokom 2021. godine aktivno prilagođavala svoje poslovne modele, unaprjeđujući interno poslovno okruženje s ciljem olakšavanja poslovanja klijenata Corporate segmenta. Uvođenje novih i poboljšanje postojećih digitalnih kanala poslovanja, olakšavanje procesa platnog prometa, apliciranja za proizvode, dostavu dokumentacije i komunikaciju s klijentima izazvali su pozitivne reakcije klijenata koji su prepoznali usmjerenost Banke na partnerski odnos.

U 2021. godini zadržana je prisutnost na tržištu u svakoj bh. regiji. Corporate segment je i dalje aktivno usmjeren na razvijanje sveobuhvatnog kvalitetnog odnosa sa svojom bazom klijenata kroz intenzivan angažman na razvoju i promociji kreditnih proizvoda, proizvoda finansiranja trgovine i dokumentarnog poslovanja, Cash Management proizvoda i digitalnih kanala.

Poslovanje sa SME klijentima

Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina je i u toku 2021. godine nastavila raditi na razvoju proizvoda iz sljedećih kreditnih linija:

- EIF COSME garantni program,
- Garantni program Vlade RS,
- Žene u biznisu,
- KfW krediti za energetska efikasnost.

Banka i kroz SME segment nastoji da prilagodi poslovni model sve većim izazovima i promjenama na bankarskom tržištu kako bi stvorila održive vrijednosti za sve interesne skupine. Banka u ponudi ima "zelene" finansijske proizvode i usluge te klijentima omogućava edukaciju iz oblasti različitih finansijskih tema – u okviru kreditne linije "Žene u biznisu" i KfW kredita za energetska efikasnost.

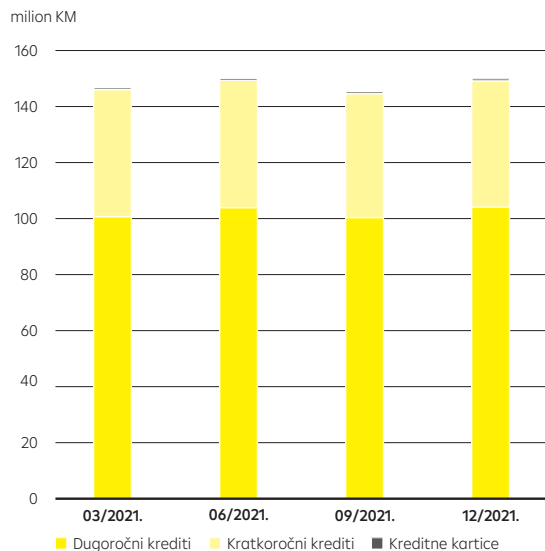
S ciljem očuvanja likvidnosti, klijentima su omogućene različite mjere za ublažavanje posljedica COVID-19 pandemije, koja je značajno uticala na poslovanje kompanija u zemlji, posebno malih i srednjih preduzeća. U nastavku je kratki prikaz osnovnih pokazatelja u SME segmentu:

Kretanje kreditnog i depozitnog portfolija (SE klijenti):

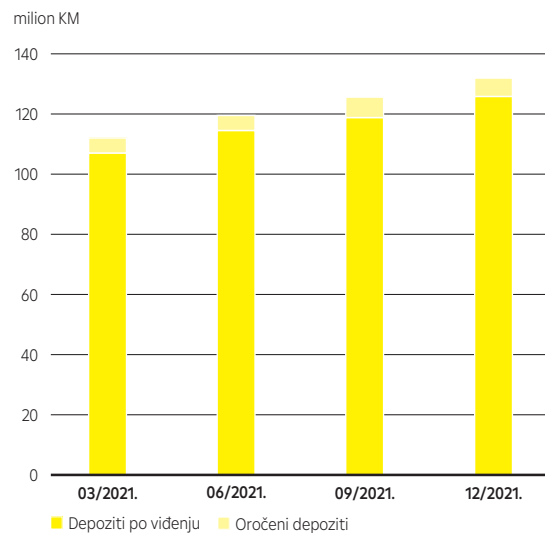
'000 KM	Mart 2021.	Juni 2021.	Septembar 2021.	Decembar 2021.
Kreditne kartice	678	720	712	744
Kratkoročni krediti	45.340	45.436	44.201	45.117
Dugoročni krediti	100.702	103.925	100.381	104.046

'000 KM	Mart 2021.	Juni 2021.	Septembar 2021.	Decembar 2021.
Oročeni depoziti	4.993	6.504	6.787	6.111
Depoziti po viđenju	107.039	114.519	118.817	125.843

Kreditni

Depoziti

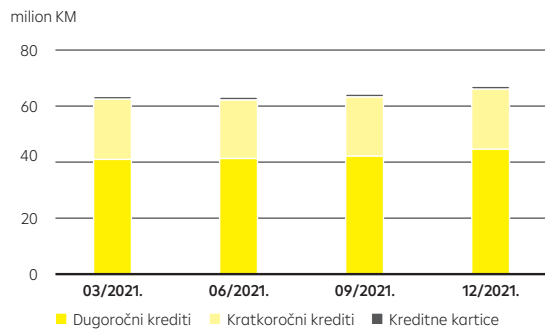

Kretanje kreditnog i depozitnog portfolija (Micro klijenti):

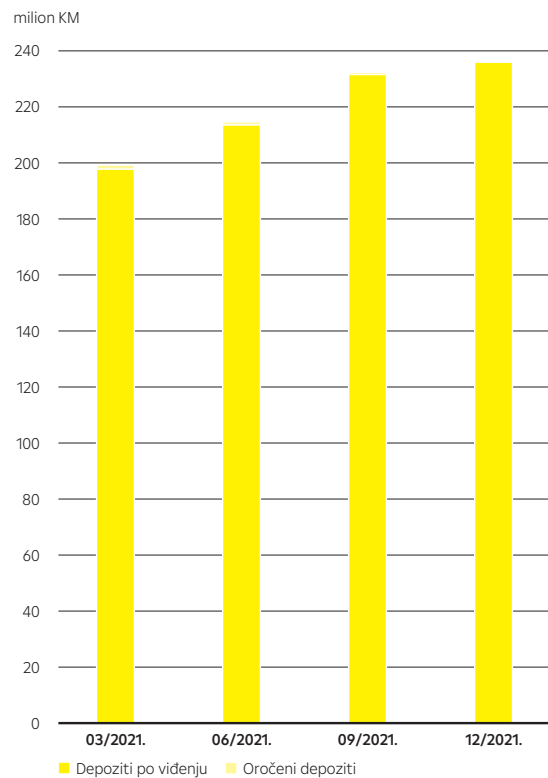
'000 KM	Mart 2021.	Juni 2021.	Septembar 2021.	Decembar 2021.
Kreditne kartice	919	964	962	971
Kratkoročni krediti	21.565	20.940	21.126	21.488
Dugoročni krediti	40.961	41.300	42.194	44.622

'000 KM	Mart 2021.	Juni 2021.	Septembar 2021.	Decembar 2021.
Oročeni depoziti	1.401	1.004	783	496
Depoziti po viđenju	197.822	213.596	231.584	236.007

Kreditni

Depoziti

Paketi usluga za SME klijente

U 2021. godini Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina nastavila je s pozitivnim trendom migriranja paketa sa starih na nove. Na kraju 2021. godine ukupan broj novih paketa dosegao je razinu od 58 procenata od ukupnog broja paketa. Banka je kontinuirano radila na edukaciji i obuci kako bi uposlenici na što bolji način klijentima predstavili pogodnosti novih paketa (Easy, Medium, Pro). Proces migracije paketa je značajno olakšan i skraćen uz pojačanu podršku i monitoring.

Poslovanje sa fizičkim licima

Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina je u 2021. godini nastavila s razvojem novih te unapređenjem postojećih proizvoda s ciljem zadovoljavanja potreba klijenata u okviru depozitnog, kreditnog i kartičnog poslovanja sa stanovništvom.

Paketi računa za fizička lica

Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina je u toku 2021. godine za potrebe klijenata obezbijedila Pakete usluga koji nude mogućnost besplatnog korištenja proizvoda i usluga unutar paketa, uz mogućnost plaćanja manje osnovne naknade kroz pragove bodovanja. Klijenti putem mobilnih telefona u svakom momentu imaju uvid u broj ostvarenih bodova, te ostvareno umanjeње naknade.

Klijenti u okviru Paketa usluga ostvaruju mnogobrojne pogodnosti, kao što su na primjer usluge "Pomoć na cesti", "Putni anđeo" i "Drugi auto", koje klijentima omogućavaju sigurnost na putu 24 sata dnevno. Paketi također uključuju i besplatno korištenje digitalnih servisa: Raiffeisen bankarstvo na Viberu, Raiffeisen Mobilno Bankarstvo, Internet bankarstvo.

Klijenti u okviru Paketa na raspolaganju imaju debitne kartice sa i bez prekoračenja, te kreditne kartice koje imaju mogućnost plaćanja na rate, uz mogućnost odabira željene kreditne kartice.

Paketi usluga u ponudi Banke:

- Club
- Penzioner
- Moment
- Tempo
- Glamur
- Trijumf

Depoziti stanovništva

U oblasti depozitnog poslovanja, Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina u toku 2021. godine bilježi porast ukupnih depozita fizičkih lica za 0,11 procenata u odnosu na 2020. godinu. Oročeni depoziti bilježe rast od 2,25 procenata u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu.

Pregled stanja depozita stanovništva

'000 KM	2021.	Promjena	2020.	Promjena	2019.	Promjena	2018.
Depoziti po viđenju	825.742	(10,7)%	924.296	3,3%	894.800	8,8%	822.142
Oročeni depoziti	789.391	2,3%	771.997	(5,0)%	812.794	(5,6)%	861.115
Tekući računi	760.164	21,6%	625.358	17,3%	533.203	15,6%	461.426
Ukupno	2.324.269	0,1%	2.321.651	3,6%	2.240.797	4,5%	2.144.683

Kreditiranje stanovništva

Tokom 2021. godine Banka je aktivno radila na pripremi kampanja i pružanju novih benefita za kreditne proizvode:

- Kampanja nenamjenskih kredita "Vrijeme je za novo",
- "Sve što možeš uraditi danas uradi online",
- Kampanja stambenih kredita "Do vaših kvadrata uz pomoć još manjih rata",
- "Vrijeme je za lakše bankarstvo".

Posebna pogodnost nenamjenskih i stambenih kredita bila je obrada kredita bez obračunavanja naknade, a benefit je važiodo 31.12.2022. godine.

U martu 2021. godine bio je aktuelan popust na stambene kredite, što se odrazilo na smanjenje cijena prema klijentima, a na koncu se odrazilo i na povećanje novog volumena.

Pregled stanja kreditnog portfolija stanovništva

'000 KM	2021.	Promjena	2020.	Promjena	2019.	Promjena	2018.
Dugoročni krediti	1.571.118	5,4%	1.490.552	0,2%	1.487.716	6,0%	1.397.578
Kratkoročni krediti	1.941	(6,6)%	2.078	(0,2)%	2.579	(10,0)%	2.866
Kartični proizvodi	100.413	3,5%	96.984	(7,7)%	105.084	4,0%	101.529
Ukupno	1.673.472	5,0%	1.589.614	(0,4)%	1.595.379	6,2%	1.501.973

Kartični poslovi

Kreditne kartice

Tokom 2021. godine izdato je 16.449 novih kreditnih kartica, te je godina završena s ukupno 105.108 kreditnih kartica.

Najveće učešće u novoizdatim karticama imala je Mastercard Shopping kreditna kartica. Ova kartica je posebno atraktivna za klijente zbog mogućnosti plaćanja na rate bez kamate i naknade na skoro 3.000 prodajnih mjesta.

U toku 2021. godine Banka je realizovala kampanje s ciljem promocije popusta kod određenih trgovaca za plaćanja kreditnim karticama. Kampanje su bile kreirane u skladu s godišnjim dobima, odnosno potrebama klijenata, time omogućavajući svim novim i postojećim klijentima da ostvare pogodnosti.

U 2021. godini je implementirana 3D Secure usluga, koja klijentima omogućava veću bezbjednost prilikom plaćanja svim karticama na Internetu kod trgovaca koji su uključeni u Mastercard SecureCode i/ili Verified by Visa program. 3D Secure usluga pruža dodatnu zaštitu od neovlaštenog korištenja kartice tokom Internet transakcije. Prilikom plaćanja na Internetu klijent unosi OTP – jednokratnu lozinku koju Banka generiše i klijentu dostavlja putem SMS poruke. Ukoliko je potrebno, verifikacija se radi prilikom svake kupovine na Internetu.

Prihvat kartica na POS uređajima

U 2021. POS i e-commerce promet zabilježio je evidentan rast. Promet na POS uređajima povećan je za 40 procenata, a e-commerce za više od 100 procenata. Nekoliko značajnih projekata doprinijelo je ovom rastu u 2021. godini. Završena je migracija na novo e-commerce rješenje koje ima više opcija i funkcionalnosti za klijente u odnosu na prethodno tehničko rješenje. Dalje, implementirana je najnovija verzija 3D Secure koda, kako na strani izdavanja tako i na strani prijehva kartica. Ugovoreni su partnerski poslovni odnosi sa nekoliko Payment Gateway provajdera, kao na primjer Monri Payments, CorvusPay i Allsecure. Također, uspješno je završena integracija sa Cybersource-om te su i na ovom novom tehničkom rješenju zabilježene uspješne nove akvizicije.

Prihvat kartica na bankomatima

U 2021. godini Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina je nastavila približavanje ovog servisa svojim klijentima, šireći i premješajući mrežu bankomata širom BiH. U 2021. godini iznos gotovine koji je podignut putem mreže bankomata povećan je za 7 procenata.

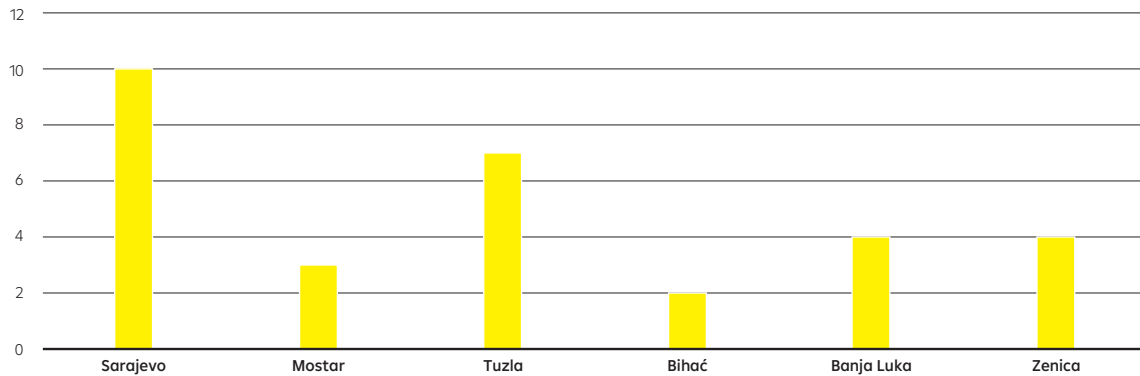
Koordinacija mreže

Početkom 2021. godine Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina pristupila je optimizaciji, modernizaciji i digitalizaciji poslovnica, te je tako pet poslovnica svoje poslovanje preusmjerilo na najbliže alternativne organizacione jedinice Banke:

Poslovnica	Preusmjerenje	Alternativna poslovnica	Adresa	Grad
Agencija Alipašina		Agencija Titova	Maršala Tita 11	Sarajevo
		Agencija Ciglane	Merhemića trg bb	Sarajevo
		Filijala Skenderija	Valtera Perića 20	Sarajevo
Agencija Grbavica		Filijala Centar	Zmaja od Bosne bb	Sarajevo
Agencija Ilidža 2		Filijala Ilidža	Rustempašina bb	Ilidža
Agencija Međugorje		Filijala Čitluk	Kraja Tomislava 43	Čitluk
Agencija Gospodska		Filijala Banja Luka	Vase Pelagića 2	Banja Luka
		Agencija Banja Luka	Milana Tepića 11	Banja Luka

Na kraju 2021. godine poslovnu mrežu Banke čini 95 poslovnica, od čega 30 digitalnih poslovnica bez gotovine (*cashierless*).

Cashierles

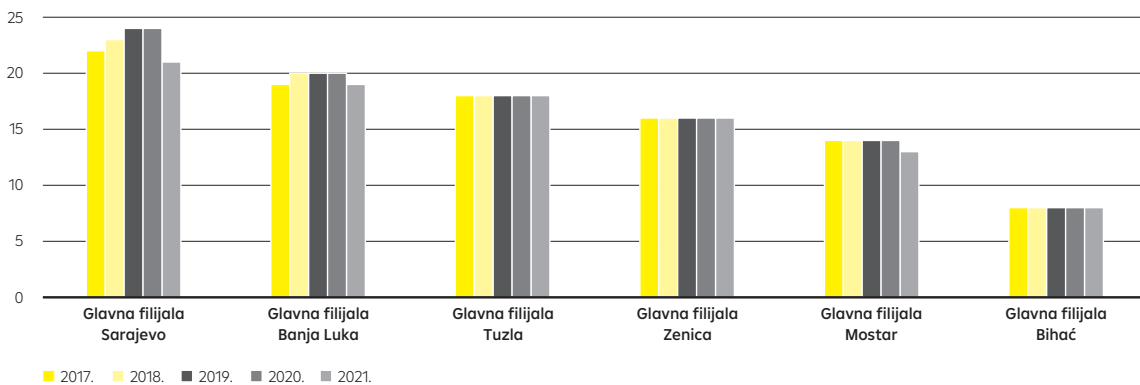
Banka pruža usluge na bankomatima za oba segmenta klijenata – fizička i pravna lica.

Klijenti imaju na raspolaganju 297 bankomata od čega je 118 uređaja koji omogućavaju uplatu i isplatu (61 uplatno-isplatnih uređaja sa iniciranjem plaćanja računa i prenosa sredstava i 57 Bankomatiq uređaja).

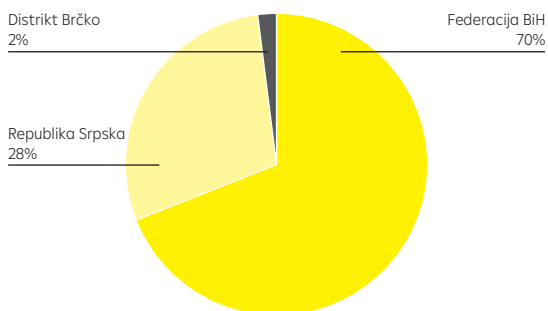
Banka pravnim licima omogućava uslugu brzog i jednostavnog prenosa depozita putem Cash IN kartica na bankomatima, koja je dostupna 24 sata dnevno svih sedam dana u sedmici, bez čekanja u poslovnicama radi uplate sredstava.

Glavne podružnice/filijale su formirane u značajnijim administrativno-političkim centrima Bosne i Hercegovine i nosioci su administrativne i stručne podrške poslovnoj mreži.

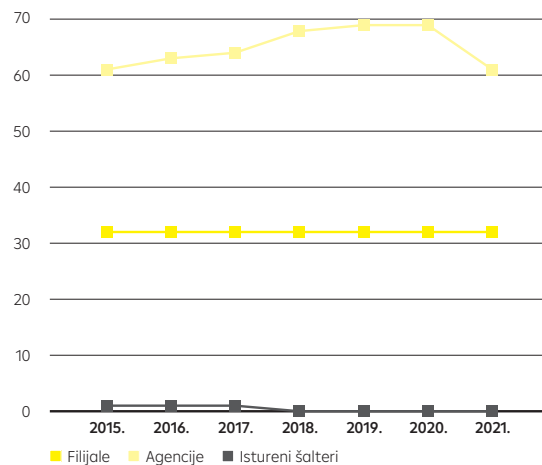
Razvoj poslovne mreže u periodu 2017.-2021. godine

Regionalna rasprostranjenost mreže

Struktura poslovnih jedinica mreže Banke kroz vrijeme

Upravljanje kvalitetom

Kontinuirano zadovoljavati potrebe klijenata kroz visokokvalitetnu uslugu jedan je od najvažnijih ciljeva Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina. Visoka kvaliteta zahtijeva djelovanje usmjereno na klijenta i preciznu strategiju u upravljanju korisničkim iskustvima po svim tačkama susreta/dodira klijenta i Banke. Sve što se dešava unutar Banke, utiče na percepciju klijenata i njihovu lojalnost, stoga je vrhunsko korisničko iskustvo ključ uspjeha.

Svakodnevnim kontaktom s klijentima putem svih dostupnih kanala komunikacije, Banka prikuplja ideje, sugestije te usklađuje svoje poslovanje sa stvarnim potrebama klijenata. U skladu s tim, provode se redovna kvantitativna i kvalitativna istraživanja kako bi se na adekvatan način u realnom vremenu imale neophodne informacije u cilju svrsishodne akcije unapređenja.

Istraživanjem su obuhvaćeni svi segmenti i kanali te su podržani svi razvojni projekti u kojima je mišljenje klijenata osnova za odlučivanje. Cilj upravljanja korisničkim iskustvom je uključiti klijenta od samog početka u sve segmente poslovanja kreirajući proizvode i usluge po mjeri klijenata.

Analiza prigovora, sugestija i pohvala predstavlja drugu ključnu aktivnost na osnovu koje Banka dobiva važne uvide u doživljaje klijenata. Nakon prikupljenih uvida, kreiraju se smjernice za dalje unaprjeđenje poslovanja, a uposlenici, koristeći dobivene podatke, u svakodnevnom radu nastoje odgovoriti na potrebe i zahtjeve klijenata ili premašiti njihova očekivanja.

Banka je svjesna važnosti ljudskih resursa i potrebe da se prilagodi novim pravilima i zahtjevima tržišta, konstantno obučavajući fleksibilnu i edukovanu radnu snagu širokog raspona kompetencija i vještina, uz primjenu savremenih agilnih metoda rada, a sve s ciljem unaprjeđenja proizvoda, usluga i, posljedično, korisničkog iskustva klijenata Banke.

Centar digitalnog bankarstva

Digitalni servisi

U 2021. godini, Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina je dodatno unaprijedila svoja postojeća digitalna rješenja, implementirala nove sisteme i definisala planove koji se tiču procesa digitalizacije. Banka je proširila i svoj tim te ispunila ciljeve u ovom segmentu.

Centar digitalnog bankarstva počeo je sa radom 2015. godine te zabilježio značajne uspjehe.

U 2021. godini Centar digitalnog bankarstva uticao je na kvalitet usluga i zadovoljstva korisnika digitalnih servisa kroz razvoj novih funkcionalnosti, sigurnih i jednostavnih za korištenje. Korisnici se usmjeravaju prema digitalnim servisima, zbog lakoće njihovog korištenja i dostupnosti 24/7.

Raiffeisen Mobilno bankarstvo

Raiffeisen Mobilno Bankarstvo je jedan od digitalnih servisa koji je zabilježio značajne rezultate u 2021. godini. Pandemija COVID-19 je dodatno uticala na pojačan rast broja korisnika, uz jednak kvalitet same usluge za klijente. Korisnici su prihvatili digitalni način poslovanja gdje odgovor na skoro sve zahtjeve mogu dobiti digitalnim putem.

Aplikacija Raiffeisen Mobilno Bankarstvo je na kraju 2019. godine imala 33.395 aktivnih korisnika, a sa završetkom 2021. godine broj aktivnih korisnika porastao je na 100.000, što je rast od 200 procenata.

Korisnici su putem Play Store i App Store-a ocijenili Raiffeisen Mobilno Bankarstvo kao najbolju aplikaciju na tržištu Bosne i Hercegovine, pri čemu su u obzir uzete samo aplikacije sa više od 30 ocjena korisnika.

U 2021. godini preko 80 procenata transakcija obavljeno je digitalnim putem. Broj transakcija putem aplikacije se povećao za 66 procenata u odnosu na kraj 2020. godine. U ukupnom volumenu transakcija putem aplikacije, ostvaren je rekordan rast od 101 procenat u usporedbi s 2020. godinom.

Funkcionalnosti razvijene tokom 2021. godine omogućile su klijentima obavljanje velikog broja aktivnosti iz udobnosti vlastitog doma, što je direktno uticalo na unapređenje poslovnih odnosa s klijentima.

Internet bankarstvo

Sve više pravnih lica se odlučuje za realizaciju transakcija putem Internet bankarstva umjesto dolaska u poslovnicu i korištenja papirnog naloga. Procenat elektronskih naloga pravnih lica u odnosu na ukupni broj svih transakcija pravnih lica u Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina iznosio je 92 procenata u 2021. godini.

U segmentu pravnih lica ostvareno je 60procenata procenata internet banking penetracije, što je rast od 13procenata procenata u odnosu na Q4 2020. godine. Banka je dobila 2.800 novih korisnika ove usluge.

Tokom 2021. broj transakcija putem Internet bankarstva za pravna lica je povećan za 14procenata procenata u odnosu na kraj 2020. godine. U ukupnom obimu transakcija putem Internet bankarstva za pravna lica zabilježen je rast od 12,5procenata procenata u 2021. u odnosu na 2020. godinu.

S druge strane, fizička lica se okreću korištenju Mobilnog Bankarstva i napuštaju tradicionalno Internet bankarstvo.

Digitalna prodaja

Raiffeisen *BANK* dd Bosna i Hercegovina zabilježila je odlične rezultate u dijelu digitalne prodaje u 2021. godini. Više od trećine zahtjeva za kredit u Banci inicirano je digitalnim putem (web stranica, Raiffeisen Mobilno Bankarstvo). Klijenti fizička lica mogli su aplicirati online za sljedeće proizvode i usluge: tekući račun, pakete usluga, kredite, kreditne kartice, prekoračenje po tekućem računu, fondove, itd. Također, online apliciranje je bilo dostupno je i za pravna lica za proizvode kao što su krediti, biznis kartice i garancije. Banka se fokusirala da klijentima omogući što jednostavnije poslovanje s Bankom. Također, u 2021. godini Banka je radila i na kreiranju internih uslova te saradivala sa relevantnim regulatornim tijelima kako bi se omogućila implementacija *end2end* procesa za apliciranje.

Riznica, Finansijska tržišta i Investicijsko bankarstvo

Odjeljenje trgovine i prodaje

Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina je tokom 2021. godine uspjela zadržati svoju prepoznatljivu visoku poziciju na domaćem tržištu u oblasti trgovine stranim valutama. Uprkos poteškoćama i izazovima s kojim se suočio cijeli bankarski sektor, Sektor Riznice je kad je u pitanju poslovanje na deviznom tržištu pronalazio rješenja kako bi klijenti u svakom trenutku imali kvalitetnu uslugu i izabrali Banku kao partnera za poslove konverzije stranih valuta.

Odjeljenje Trgovina i prodaja je tokom 2021. značajno doprinijelo da se pozitivan trend uspješnog poslovanja prethodnih godina nastavi i da se liderska pozicija Banke zadrži i dalje osnaži kontinuiranim poboljšanjem usluge, prepoznavanjem i zadovoljavanjem potreba klijenata, te učešćem u ukupnom profitu Banke sa respektabilnim iznosom ostvarene zarade po osnovu pozitivnih kursnih razlika.

Prethodna 2021. godina bila je izuzetno turbulentna za svjetske ekonomije, a posljedično i za finansijsko tržište koje je zabilježilo snažne oscilacije cijena valuta koje su u velikoj mjeri uzrokovale izloženost Banke deviznom riziku. Izloženost deviznom riziku se redovno kontrolisalo unutar Trgovine i prodaje u skladu sa propisima i internim limitima na razini pojedine valute, te u ukupnom iznosu za EUR i BAM valute. Poslovna godina je uspješno okončana sa konstatacijom da su sve otvorene devizne pozicije održavane u okviru limita propisanih od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA) i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji Raiffeisen grupacije.

Turbulentna dešavanja na svjetskom finansijskom tržištu odrazila su se i na naše klijente čije su se potrebe brzo mijenjale i bilo je izazovno slijediti strateški pravac Banke prema kontinuiranom razvoju kvaliteta usluga i transparentnosti poslovanja usmjerenog na unapređenje zadovoljstva korisnika Customer desk servisa.

Godina je okončana sa 119 aktivnih klijenta kojima je omogućen brz pristup najpovoljnijem tržišnom kursu, jer se u realnom vremenu prate dešavanja na međubankarskom deviznom tržištu. Klijentima, koji su željeli da potpuno ili djelomično eliminišu devizni rizik, na raspolaganju su bili proizvodi Riznice: FX spot i terminske transakcije.

Rastući broj klijenata korisnika Customer desk servisa dovoljno govori o povjerenju koje klijenti imaju u Banku i Grupaciju kojoj Banka pripada.

Poslovne aktivnosti zaposlenih unutar Trgovine i prodaje u velikom procentu su bile usmjerene i prema trgovini efektivnim novcem s domaćim bankama – partnerima, ali i nastavku optimizacije troškova upravljanja efektivnim novcem. Pri izazovnom trendu koji je bio prisutan tokom cijele 2021. godine na novčanom tržištu, gdje su kamatne stope ostale na izuzetno niskim ili negativnim razinama, prioritet je bio ostati aktivan sudionik u oblasti trgovine novčanicama i protoka gotovinskog novca.

Izvori finansiranja i finansijske institucije

I u 2021. godini Banka je nastavila, preteći potrebe svojih klijenata, ugovarati dugoročne izvore sredstava po povoljnim uslovima. Obzirom na dobru depozitnu osnovu, fokus Banke u dijelu kreditnih linija je ostao na uzetim kreditima sa rokovima od 5 i više godina. Banka se posebno orijentisala na učešće u programima za uštedu energije i održivosti. S tim u vezi je podstaknut bolji plasman kredita za projekte uštede energije i finansijskim poticajem za klijente iz kreditne linije *Kreditanstalt für Wiederaufbau* (KfW) povlačenjem preostale tranše kreditne linije od 12 miliona EUR.

Dodatno je u 2021. godini ugovorena kreditna linija s Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) u iznosu od 5 miliona eura u okviru programa jačanja konkurentnosti kompanija, u čijoj osnovi je također ušteda energije.

EBRD kreditna linija za podršku ženama u biznisu je u potpunosti povučena u toku 2021. godine i stavljena na raspolaganje tržištu.

Također, Banka je nastavila izuzetno dobru saradnju s mrežnim bankama RBI grupacije u domenu obezbjeđivanja dugoročnih izvora finansiranja. Sa sestrinskom bankom Raiffeisen Bank Hungary je potpisan ugovor kojim se podržava rast stambenih kredita.

Kao nastavak posvećenosti finansiranju održivih i energetske efikasne projekata i u 2021. godini fokus je bio na projektima koji u svojoj namjeni imaju navedene komponente.

U cilju optimizacije troškova međunarodnog platnog prometa dogovoreni su povoljniji uslovi za platne doznake u CHF valuti s postojećom kontokorentnom Union Bank of Switzerland (UBS), uz planirano otvaranje još jednog CHF računa kod Postfinance. Limiti prema bankama širom svijeta su osiguravani tokom cijele godine u skladu sa zahtjevima i potrebama klijenata Banke.

Investicijsko bankarstvo

Pregled tržišta kapitala u 2021. godini

Snažan ekonomski oporavak nakon udara COVID-19 krize uz rekordan rast BDP-a u 2021. godini, te solidan oporavak bankarskog sektora, nažalost nije bio praćen oporavkom oba tržišta kapitala u BiH. Ostvareni promet na Sarajevskoj berzi-burzi (SASE) u datom periodu iznosio je 321 milion KM, što je čak 40,7 procenata ili 220 miliona KM manje nego 2020. godine. Skoro 60 procenata prometa na SASE čini primarna trgovina obveznica i trezorskih zapisa Federacije BiH, koja je u 2021. godini iznosila 189,8 miliona KM. Obzirom na smanjenu potrebu za finansiranjem i adekvatan nivo likvidnosti Federalnog ministarstva finansija, tokom 2021. godine održano je samo pet aukcija, putem kojih je emitovano 100 miliona KM trezorskih zapisa i 89,8 miliona KM obveznica, što je 50 procenata manje nego u prethodnoj godini. Trezorski zapisi su emitovani na period 6 i 12 mjeseci uz prosječan prinos u rasponu od -0,002 do 0,014 procenata dok su emitovane obveznice uglavnom s dužim rokom dospjeća od 6, 7 i 10 godina uz prosječan prinos od 0,794 do 1,077 procenata.

Redovan promet na SASE u 2021. godini je iznosio 81,6 miliona KM što je 32,4 procenta niže nego u 2020. godini. U okviru redovne trgovine, dominantna je trgovina dionicama, dok je udio sekundarne trgovine obveznicama ekstremno nizak i čini 0,26 procenta ukupnog prometa na ovom segmentu. Pojedinačno gledajući, najveći promet je ostvaren dionicama emitenta Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo na segmentu slobodnog tržišta, u iznosu 13,3 miliona KM kroz 107 transakcija. Značajan promet je također ostvaren dionicama Bosnalijek d.d. Sarajevo u iznosu 10,9 miliona KM kroz 530 transakcija, što predstavlja 95 procenata prometa na kotaciji privrednih društava. Prosječna cijena ovog emitenta je tokom 2021. godine rasla 77,4 procenta dostigavši nivo od 31 KM na kraju posmatranog perioda. Na kotaciji investicionih fondova, kao i prethodne godine, najviše je trgovano dionicama ZIF Prof Plus d.d. Sarajevo u iznosu 5,4 miliona KM putem 40 transakcija.

U 2021. godini, obavljeno je 170 vanberznih transakcija u ukupnom iznosu od 49,6 miliona KM, od čega je 11 paketa dionica u iznosu 47,5 miliona KM.

Trend rasta cijena dionica na SASE tokom 2021. godine oslikava pozitivna dinamika ključnih dioničkih indeksa na SASE, pa je tako indeks SASX-10 porastao za 27,9 procenata u odnosu na prethodnu godinu, a indeks SASX-30 za 23,5 procenata. Indeks investicijskih fondova BIFX je također zabilježio rast slabijeg intenziteta od 1,69 procenata.

Posmatrajući učinak 6 članova SASE u 2021. godini, Banka je zauzela prvo mjesto po ostvarenom prometu koji je iznosio 217,4 miliona KM, te drugo mjesto po broju zaključenih transakcija na berzi sa 1.574 sklopljenih poslova.

Detaljna struktura i procenat učešća pojedinih segmenata redovne i prijavljene (vanberzne) trgovine na SASE je prikazana na grafikonu ispod.

Trend pada prometa u odnosu na 2020. godinu je zabilježen i na Banjalučkoj berzi (BLSE) gdje je u 2021. godini ukupan promet iznosio 377,8 miliona KM, što je čak 48,5 procenata niže nego godinu ranije.

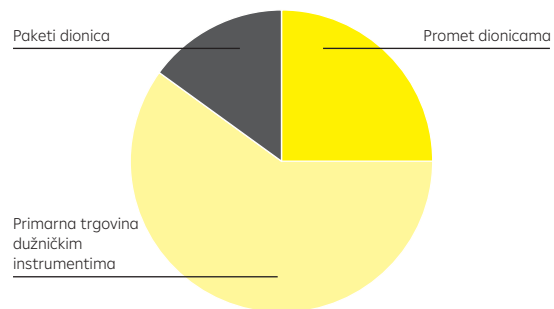
Većinu ukupnog prometa, tačnije 56,5 procenata čini primarna trgovina putem javne ponude koja je u 2021. godini iznosila 213,4 miliona KM, čak 61 procenat niže nego u 2020. godini. Smanjena aktivnost u ovom dijelu je direktna posljedica usvojene odluke o zaduženju entiteta Republika Srpska na međunarodnom tržištu u iznosu 300 miliona EUR. Od ukupnog iznosa primarne trgovine na BLSE, 161,9 milion KM predstavlja iznos koji je Ministarstvo finansija Republike Srpske prikupilo putem 6 aukcija na BLSE. Održane su 4 aukcije šestomjesečnih trezorskih zapisa uz prosječan prinos u rasponu od 0,359 procenata do 0,5694 procenata, te 2 aukcije obveznica sa rokom dospjeća 7 i 10 godina uz prosječan prinos od 1,99 procenata i 2,50 procenata. Značajan emitent obveznica na BLSE pored Vlade RS je bila i Elektrokrajina a.d. Banja Luka, s emitovanim obveznicama u iznosu 27,4 miliona KM na period od 10 godina uz kamatnu stopu 3,5 procenata p.a.

Redovan promet na BLSE je iznosio 109,4 miliona KM i niži je za 9,1 procenat u odnosu na 2020. godinu. Za razliku od SASE, BLSE ima dosta razvijenije sekundarno tržište obveznicama, te je u 2021. godini 59 procenata redovnog prometa ili 64,6 miliona KM činio upravo promet obveznicama i ostalim dužničkim vrijednosnim papirima. Najveći promet je ostvaren obveznicama RSBD-O-N (rok dospjeća: 03.03.2023.) u iznosu od 14,7 miliona KM. Ostatak redovnog prometa ili 44,7 miliona KM predstavlja promet dionicama od čega je najveći pojedinačni promet ostvaren dionicama ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić u iznosu od 15,3 miliona KM i dionicama Telekom Srpske a.d. Banja Luka u iznosu od 13,7 miliona KM.

Što se tiče ostalih poslova, tokom 2021. godine sklopljeno je 7 blok poslova u vrijednosti 53 miliona KM, od čega je najvrjedniji posao bio s dionicama Komercijalne banke a.d. Banja Luka u iznosu od 43 miliona KM čiji je kupac bila NLB grupa. Također, obavljeno je 8 transakcija preuzimanja u ukupnom iznosu 2 miliona KM.

Detaljna struktura i procenat učešća pojedinih segmenata trgovine na BLSE je prikazana na grafikonu ispod.

Struktura ukupnog prometa na SASE u 2021.

Berzanski blue chip indeks BIRS je ostvario rast od 15,8 procenata u odnosu na prethodnu godinu, što predstavlja prvi značajniji rast nakon višegodišnje stagnacije. Na rast BIRS-a najviše je uticao rast cijene dionica Telekomu Srpske od 43,4 procenata. Obveznički indeks (ORS) porastao je za 2,8 procenata, čime je nastavljen niz kontinuiranog rasta od početka računanja 2011. godine.

Posmatrajući performansu 5 članova BLSE, Raiffeisen CAPITAL a.d. Banja Luka zauzeo je treće mjesto u broju zaključenih transakcija, te treće mjesto u redovnom prometu s ostvarenim iznosom od 50,4 miliona KM.

Usluge s vrijednosnim papirima

Skrbništvo je ostvarilo veoma uspješnu poslovnu godinu u kojoj je povećan broj klijenata za 13 procenata, što govori u prilog činjenici da je postojeća baza klijenata stabilna, a također i da su novi klijenti iskazali povjerenje i odlučili se za Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina kao pouzdanog pružaoca ove usluge. Visoka kvaliteta pružanja usluga skrbništva je prepoznata i potvrđena i u lokalnoj anketi provedenoj među domaćim klijentima koji su je ocijenili najvišim ocjenama. Dozvola za obavljanje poslova skrbništva na tržištu kapitala Republike Srpske je uspješno produžena, čime je od strane Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske potvrđeno da Banka permanentno ispunjava sve zakonske uslove za pružanje usluga skrbništva. S održavanom dozvolom i u FBiH, Banka pokriva cjelokupno tržište na nivou BiH kada su u pitanju skrbničke usluge.

U segmentu poslova depozitara u emisiji i prometu u 2021. godini Banka je uspješno obavljala sve poslove u skladu sa zakonskim propisima i na zadovoljstvo svojih klijenata. Uprkos izazovnom vremenu u okviru segmenta administracije fondova, godina je završena uspješno, pružanjem visokokvalitetne usluge klijentima. Dokaz kvalitete usluga je i stabilan broj klijenata te je u ovoj oblasti Banka i dalje najbolje pozicionirana banka na lokalnom tržištu s pokrivenošću tržišta od 68 procenata. Dozvole za obavljanje poslova depozitara u emisiji i prometu vrijednosnih papira, kao i za poslove depozitara fondova, su uspješno produžene, čime je od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH potvrđeno da Banka permanentno ispunjava sve zakonske uslove za pružanje usluga

U dijelu **Brokerskih poslova**, Banka djeluje kao profesionalni posrednik na Sarajevskoj berzi-burzi vrijednosnih papira, te je u 2021. godini zauzela prvo mjesto po ostvarenom prometu i drugo mjesto po broju obavljenih transakcija. Zabilježeno je i povećanje broja transakcija klijenata Banke na stranim tržištima, čime Banka nastavlja pružati kompletnu uslugu u ovoj oblasti omogućujući svojim klijentima pristup na sva svjetska tržišta. Na domaćem tržištu, klijenti su najviše bili zainteresovani za trgovinu vlasničkim vrijednosnim papirima i to dionicama Bosnalijek d.d. Sarajevo, BH Telecom d.d., JP Elektroprivreda BiH dd Sarajevo i JP Elektroprivreda HZHB Mostar. Također, vršeno je kontinuirano izvještavanje klijenata o bitnim aktivnostima na domaćem tržištu.

Poslovi istraživanja i finansijskog savjetovanja

Usluge istraživanja bile su u fokusu klijenata i Uprave Banke i u 2021. godini obzirom na visok stepen neizvjesnosti zbog COVID-19 krize i očekivanja o budućim ekonomskim i finansijskim kretanjima. U uslovima veoma izazovnog ekonomskog i finansijskog okruženja, tim analitičara je nagrađen kao najbolji prognozer u 2021. godini za sve ključne ekonomske varijable BiH tržišta od strane Focus Economics-a, što je dokaz vjerodostojnosti i kvalitete istraživačkog rada Banke.

U dijelu finansijskog savjetovanja, uprkos vrlo izazovnom tržišnom okruženju u protekloj godini, fokus je bio na promovisanju usluga agenta emisije u emisiji dužničkih vrijednosnih papira, za postojeće i potencijalne nove klijente.

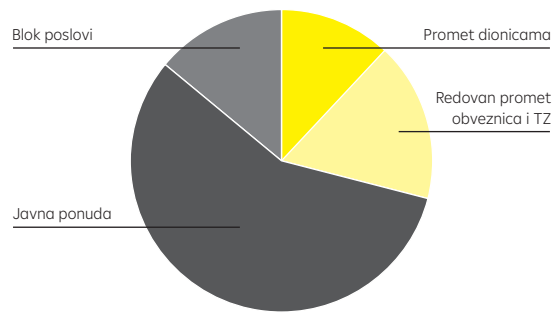
Institucionalni klijenti

Institucionalni klijenti, segment klijenata koji čine nebankarske finansijske institucije i centralna vlada na nivou BiH s povezanim ministarstvima i državnim tijelima, koriste veliki broj proizvoda Banke počevši od transakcijskih računa, kredita, garancija, depozita, Business kartica, POS i e-pay, pa do usluga sa vrijednosnim papirima.

2021. godina bila je iznimno izazovna budući da su posljedice pandemije COVID-19 i dalje značajno utjecale na poslovanje svih pravnih subjekata. Međutim, važno je naglasiti da niti jedan klijent u ovom segmentu nije zatražio mjere sukladno Odluci o privremenim mjerama koje Banka primjenjuje radi oporavka od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnom bolešću COVID-19, a koje je propisala Agencija za bankarstvo. Uprkos poteškoćama s kojima su se klijenti Banke susretali nije bilo kašnjenja u otplati odobrenih kredita. Banka i klijenti su se pravovremeno počeli prebacivati na digitalne načine obavljanja transakcija kad god je to bilo moguće.

Banka je zadržala svoj postojeći značajan tržišni udio pružajući profesionalnu i kvalitetnu uslugu. Stabilnost ukupnih depozita i pored niskih kamatnih stopa, jasan je pokazatelj povjerenja koje ovaj segment klijenata ima u Banku.

Struktura ukupnog prometa na BLSE u 2021.

Finansijski izvještaji

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2021. godinu	36
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobrenje odvojenih finansijskih izvještaja	41
Izvještaj nezavisnog revizora	42
Odvojeni izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	46
Odvojeni izvještaj o finansijskoj poziciji	47
Odvojeni izvještaj o novčanim tokovima	48
Odvojeni izvještaj o promjenama na kapitalu	49
Napomene uz odvojene finansijske izvještaje	50

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2021. godinu

a) Sve značajne događaje nastale u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja

Banka nije imala značajnih događaja u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskih izvještaja.

b) Procjena očekivanog budućeg razvoja pravnog lica

Rusko-Ukrajinski konflikt i uvođenja drastičnih ekonomskih sankcija Rusiji od strane EU, SAD i UK kao kontramjera, posebno u energetskom dijelu, rezultiralo je značajnom promjenom globalnih ekonomskih izgleda za period 2022 – 2023. godine. S tim u vezi, 2022. će donijeti usporavanje dinamike ekonomskog rasta u BiH na 3,2% YoY, koja će se odraziti i na usporavanje performansa bankarskog sektora tj. slabiji od očekivanog rast ključnih pokazatelja (aktive, kredita, depozita). Naime, prelijevanje globalne političke nestabilnosti kao i lokalne političke krize odrazit će se na rast bankarskog sektora u 2022. godini, što će se odraziti kroz nižu projiciranu stopu rasta depozita i kredita u 2022. godini. Također, očekivano slabljenje investicijskog povjerenja i investicijske aktivnosti će se najviše osjetiti u dijelu korporativnog kreditiranja, što će u najvišoj mjeri uticati na smanjen očekivani ukupan kreditni rast od 3,2% u 2022 godini. U skladu sa usporenom tržišnom dinamikom, Banka je prilagodila inicijalna očekivanja rasta ključnih kategorija kredita i depozita novom ekonomskom i političkom okruženju te ukupnog poslovnog plana za 2022. godinu koji revidira kroz redovne procese kvartalnih finansijskog forecastiranja.

c) Najvažnije aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem

Što se tiče istraživanja i razvojnog aspekta, jedan od ključnih elemenata strategije Banke je digitalna transformacija i automatizacija koja podrazumijeva aktivnosti na polju prije svega zamjene Core Banking Systema (CBS) banke koji će omogućiti značajno unapređenje i brzinu poslovanja u svim segmentima Banke. Banka u svim poslovnim segmentima ubrzano radi na projektima digitalizacije i automatizacije procesa unutar Banke te sa klijentima, što će zasigurno doprinijeti značajno unapređenju ukupnog obima poslovanja i iskustva klijenata sa Bankom.

d) Informacije o otkupu vlastitih dionica, odnosno udjela

Banka u 2021. nije vršila otkup vlastitih dionica, odnosno udjela.

e) Informacije o poslovnim segmentima

Banka nema posebnih poslovnih segmenata u smislu MSFI 8.

f) Korišteni finansijski instrumenti ako je to značajno za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica

Izvori finansiranja

Strategijski okvir finansiranja prvenstveno se bazira na obezbjeđenju izvora finansiranja prema namjeni i rokovima koji bi obezbijedio sredstva za planiranje kreditne aktivnosti poslovnih funkcija uz održavanje troškovno prihvatljivog, nerizičnog nivoa likvidnosti.

Prilikom sačinjavanja opšteg godišnjeg plana finansiranja, uzima se u obzir:

- potreba za finansiranjem koja proističe iz planiranog/budžetiranog strateškog razvoja bilansa, odnosno planiranih poslovnih aktivnosti u segmentu plasiranja kredita.
- planiranih aktivnosti na depozitnoj osnovi.
- održavanje likvidnosti u o regulatornim okvirima kao i okvirima Grupe.
- potreba za izvorima finansiranja od supranacionalnih institucija (kreditne linije).

Pri definisanju opšteg godišnjeg plana finansiranja, Banka je utvrdila da su definisani planovi izvora finansiranja usklađeni sa:

- poslovnim modelom banke,
- sveobuhvatnom strategijom poslovanja,
- tolerancijom izloženosti riziku,
- procjenom stabilnosti izvora finansiranja,
- dostupnim izvorima finansiranja na tržištu,
- očekivanim promjenama u riziku izvora finansiranja,

- adekvatnim stepenom oslanjanja na javne izvore finansiranja,
- prihvatljivim uticajem na kreditne aktivnosti banke itd.

Analiza historijskih podataka u poređenju sa planom za naredni period, uzimajući u obzir i eventualno dodatne spoznaje, pokazuje stepen provodivosti plana likvidnosti i izvora finansiranja. Na bazi historijskih pokazatelja cijeni se da je struktura izvora finansiranja adekvatna i dostatna za realizaciju poslovnih planova i rast Banke.

Banka procjenu izvora finansiranja i rizika izvora finansiranja, nakon izvršenja plana izvora finansiranja, prati redovno, odnosno na mjesečnoj osnovi i to putem obrnutog testiranja plana izvora finansiranja. Ostvarene vrijednosti sa porede sa planiranim, kako u dijelu izvora tako i u dijelu plasmana, kao i ispunjenja regulatornih i grupacijskih zahtjeva i ograničenja.

Posebna pažnja obratnom testiranju plana izvora finansiranja se posvećuje po okončanju finansijske godine. Predmetno testiranje treba da pokaže da li su ostvareni definisani, odnosno planirani izvori finansiranja, da li su ispunjeni svi regulatorni i grupacijski zahtjevi i ograničenja, kao i da li su isti bili dostatni da održe postojeći aktivni portfelj i omoguće njegov rast u skladu sa poslovnim planovima.

Analizom, dolazimo do zaključka da su ostvareni izvori finansiranja omogućili ispunjavanje svih regulatornih i grupacijskih likvidnosnih zahtjeva i ograničenja, te omogućili održavanje i rast aktivnog portfelja.

Novčana sredstva i plasmani

Banka u okviru stalne optimizacije likvidnosti vrši procjenu držanja potrebnih novčanih sredstava (gotovina) za potrebe poslovanja, kao i novčanih sredstava koje Banka drži na računima u inostranstvu, za potrebe platnog prometa i ostalih transakcija uvažavajući trenutna kretanja kamatnih stopa na tržištu, rejting i adekvatnost Banaka kod kojih Banka drži sredstva (Money Market ili nostro računi), kao i obračun RWA.

Na ovaj način se postiže maksimalna optimizacija likvidnosti, uvažavajući gore nabrojane elemente, što u krajnjoj instanci pozitivno utiče na finansijski položaj i cjelokupnu uspješnost poslovanja Banke. Sa aspekta poslovanja Tržišta (Markets), Banka nema derivatne transakcije (finansijske instrumente) koje bi bile značajne za procjenu finansijskog položaja Banke. Naime, Banka nudi klijentima FX Forward / Flexi Forward transakcije ali su iste obimom i prihodovno neznčajne.

Što se tiče portfelja obveznica, kao vrste finansijskih instrumenta, Banka iste ne drži u tzv "knjiga trgovanja" već "do dospijea". Finansijski rezultat tj. prihod od poslovanja sa obveznicama za portfelj Tržišta je cca 700 hiljada KM (za 2021. godinu), što svakako nije značajno za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja.

Većina "značajnog" dijela prihoda za Banku se odnosi na FX transakcije (spot), ali to su standardne transakcije razmjene valuta.

Finansijske instrumente kao futures, opcije i slično Banka nema, niti nudi kao proizvode.

g) Ciljevi i politike pravnog lica u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima; zajedno sa politikama zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita

Kreditni rizik

Strategija preuzimanja i upravljanja kreditnim rizikom odražava profitabilnost banke, kreditnu kvalitetu i ciljeve rasta portfolija te je u skladu s okvirom sklonosti Banke za preuzimanje rizika i unutar istog kreditnog rizika, politikom diverzifikacije i cjelokupnom korporativnom strategijom i poslovnim ciljevima Banke.

Strategija preuzimanja i upravljanja kreditnim rizikom uključuje:

- Uspostavljanje primjerenog okruženja za upravljanje kreditnim rizikom,
- Nprestanu izgradnju jake kreditne kulture,
- Kontinuitet u strategijskom pristupu tako da je dugoročno održiva i kroz različite ekonomske cikluse
- Adekvatno i učinkovito komuniciranje strategije i politike kreditnog rizika u cijeloj banci. Svo relevantno osoblje treba jasno razumjeti pristup banke pri odobravanju i upravljanju kreditnim rizikom i treba biti odgovorno za poštovanje internih politika i procedura.
- Identifikaciju ciljnih tržišta i ukupne karakteristike koje bi Banka htjela postići u svom kreditnom portfoliju uključujući različite nivoe diverzifikacije i tolerancije koncentracija,
- Održivo i odgovorno ulaganje kroz primjenu ESG (Environmental, Social and Governance) faktora
- Primjenu adekvatnih politika i procedura obezbjeđenja kreditnih plasmana za ublažavanje kreditnog rizika,
- Minimiziranje negativnih posljedica ulaganja sa pogoršanom kreditnom kvalitetom koje se sprovodi putem:
  - kreditiranja u skladu sa usvojenim politikama,
  - neprestanog aktivnog i profesionalnog upravljanja odnosima sa klijentima,
  - ranog prepoznavanja i aktivnog upravljanja povećanim kreditnim rizikom
  - ispravne kategorizacije kreditnog rizika,
  - definisanja odgovarajućih strategija nekvilitetnih kreditnih plasmana,
  - razumljivog i jakog programa naplate nekvilitetnih kreditnih plasmana u slučaju evidentnog ili potencijalnog gubitka za Banku.

Cilj upravljanja kreditnim rizikom je osigurati da se ne prekorači odgovarajući nivo rizika potrebnog za održivi razvoj koji podrazumijeva makroekonomsko okruženje.

Opća načela za upravljanje kreditnim rizikom:

- Svjesnost i razumijevanje rizika,
- Odgovornost Biznis segmenta,
- Razdvajanje i nezavisnost funkcija rizika.

Upravljanje kreditnim rizikom je definisano u važećim kreditnim politikama koje se ažuriraju na godišnjoj osnovi. Jedinica Upravljanja kreditnim rizikom kreira prijedloge kreditnih politika za poslovne segmente pojedinačno, a iste su predmet odlučivanja Uprave i Nadzornog odbora Banke.

Upravljanje kreditnim rizikom obuhvata upravljanje svim potkategorijama kreditnog rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena.

Upravljanje istima se vrši kroz:

- provođenje procesa analize, rangiranja klijenata i ocjene rizika kod odobrenja plasmana,
- donošenje odluke o odobravanju plasmana na temelju jasno definisanih kriterija u kreditnim politikama, uključujući i prekogranične transakcije,
- aktivan monitoring portfolija i prijedlog za klasifikaciju aktive,
- održavanje izloženosti po vrstama poslova, proizvodima, klijentima i industrijama na željenom nivou (isti se definiše se kroz godišnji proces budžetiranja, definisanja kreditne politike, limita i sl),
- održavanje vjerovatnoće defaulta (PD – probability of default)/Default rate na prihvatljivom nivou,
- upravljanje instrumentima osiguranja,
- primjenom tehnika smanjenja kreditnog rizika (instrumenti osiguranja su jedna od glavnih strategija i mjera koje se koriste za smanjenje izloženosti kreditnim rizicima),
- održavanje pokrivenosti portfolija prihvatljivim kolateralom na zadovoljavajućem nivou (minimalna pokrivenost u ovisnosti od rejtinga klijenta se definiše na godišnjem nivou kroz respektivnu kreditnu politiku, te se kroz kontrolu izuzetaka od kreditne politike, stalni monitoring vrijednosti i elemenata prihvatljivosti kolaterala nastoji održavati na targetiranom nivou),
- problematičnim plasmanima je posvećena posebna pažnja u jedinici Upravljanje posebnom aktivom Non-retail i Collection,
- održavanje konačnog gubitka nakon naplate na zadovoljavajućem nivou (Loss Given Default), kroz adekvatnu kolateralizaciju i rezervisanja.

Rizik likvidnosti

Strategijski okvir upravljanja likvidnošću obuhvata upravljanje usklađenom likvidnošću, upravljanje likvidnošću aktive te upravljanje pozajmljenom likvidnošću (pasivom), poštujući ključne principe upravljanja likvidnošću kao i ILAAP principe u planiranju likvidnosti i izvora finansiranja (odgovornost, proporcionalnost, kontinuitet, značajnost rizika, sveobuhvatnost i "pogled u budućnost").

Upravljanje likvidnošću i rizikom likvidnosti je ugrađeno u strategije, politike, procedure, koje osiguravaju efektivnu diverzifikaciju i s aspekta izvora sredstava i s aspekta njihove ročnosti.

Prilikom predviđanja i planiranja novčanih tokova posebna pažnja se posvećuje praćenju lokalnog tržišnog okruženja prvenstveno s aspekta potreba klijenata u vidu praćenja dospijea velikih depozita i planiranja njihovog reugovaranja. Banka u planiranje svojih likvidnosnih potreba uključuje i planiranje odliva prema vanbilansnim obavezama (akreditivima, garancijama, ugovorenim kreditnim linijama) dok za depozite bez dospijea procjenu potencijalnog odliva vrši na osnovu dosadašnjih zapažanja (iskustava) baziranih na godišnjim trendovima i modelima koji su interno razvijeni.

Banka, pri definisanju i održavanju adekvatnog nivoa likvidnosti posebnu pažnju posvećuje obezbjeđenju dovoljnog kapaciteta rezervi likvidnosti koje bi koristila za kratkoročnu intervenciju u situaciji likvidnog šoka.

Iznos potrebne i rezervne likvidnosti Banka formira na osnovu tekuće i projektovane pozicije i koeficijenata likvidnosti uz sagledavanje općih ciljeva utvrđenih godišnjim budžetom Banke. Tako se planira odgovarajući portfolio likvidnih sredstava koja uvijek mogu:

- (1) pokriti tekuće i očekivane potrebe za likvidnošću,
- (2) pokriti regulatorne zahtjeve u vezi sa likvidnim sredstvima.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke se sastoji od:

- Strategija i Plan obezbjeđenja sredstava za realizaciju poslovnih planova i planova za teško predvidive i vanredne situacije, na kraći i duži rok, koji bi trebalo da pokaže sposobnost Banke da može preventivno i efikasno upravljati kako rutinskim, tako i neočekivanim promjenama svoje likvidne pozicije,
- Jasno definisan proces upravljanja rizikom likvidnosti (identifikacija, procjena, mjerenje, monitoring izloženosti i kontrola cijelog procesa) sa jasno definiranim ulogama i odgovornostima, i dokumentovan u internim aktima,
- Razvijen informacioni sistem koji predstavlja osnovu uspješnog upravljanja rizikom likvidnosti na dnevnoj osnovi i njegove kontrole.

Također, upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva uključenost organa Banke u upravljanje kojima podršku u upravljanju pružaju odbori i svi zaposlenici koji su indirektno ili direktno uključeni u preuzimanje i upravljanje te kontrolu rizika likvidnosti a prvenstveno:

- *Uprave Banke i Nadzornog odbora*, koji je odgovoran za strategiju upravljanja ovim rizikom, kao i donošenje odluke o obuhvatnom okviru za upravljanje rizikom likvidnosti na nivou banke
- *Višeg menadžmenta*, koji je odgovoran za primjenu politika upravljanja ovim rizikom, nadzor nad implementacijom, održavanjem i upravljanje informacionim i drugim sistemima, i uspostavljanje efikasne interne kontrole nad procesom upravljanja rizikom likvidnosti
- *Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor)*, čiji sastav čini stariji menadžment, obično iz funkcije Riznice i funkcije upravljanja Rizicima (obično menadžment za upravljanje rizikom likvidnosti) i
- *Kontrolne funkcije upravljanja rizicima* koji imaju potrebna iskustva u kontroli ovim rizikom, primjenjuju odgovarajuće procese i procedure i rade relevantne ekspertize.

Tržišni rizik

Strategija upravljanja tržišnim rizicima je ograničavanje izloženosti istim odnosno održavanje nivoa preuzetog rizika u okviru planirane sklonosti odnosno planiranog rizičnog profila za tržišne rizike uvažavajući regulatorna ograničenja. Radi održavanja adekvatnog nivoa izloženosti tržišnim rizicima definirana su ograničenja tzv interni limiti uz prvenstveno uvažavanje regulatornih limita.

Proces preuzimanja i upravljanja tržišnih rizika i proces kontrole ovih rizika su jasno organizaciono razgraničeni, što znači da se upravljanje i preuzimanje tržišnim rizicima primarno provodi u organizacionoj jedinici Riznica, finansijska tržišta i investicijsko bankarstvo, a kontrola istih se obavlja u okviru jedinice Kontroling rizika, odnosno Grupe za upravljanje tržišnim rizikom.

Grupa za upravljanje tržišnim rizikom vrši dnevne kontrole usklađenosti pozicija sa internim i regulatornim limitima i iste su definirane u važećim internim dokumentima.

Politika upravljanja tržišnim rizicima se sazniva na jasno definisanim ulogama i odgovornostima, procedurama i procesima rada, načina identifikacije, mjerenja, praćenja, kontrole, izvještavanja i procedura eskalacije.

Proces upravljanja i preuzimanje tržišnog rizika i proces kontrole ovog rizika su jasno razgraničeni na različite organizacione dijelove zadužene za ovaj rizik, što znači da se upravljanje i preuzimanje tržišnim rizikom primarno provodi u organizacionoj jedinici Riznica, finansijska tržišta i investicijsko bankarstvo/Trgovina i prodaja, a kontrola istog se obavlja u okviru jedinice Kontroling rizika, odnosno Grupe Upravljanja tržišnim rizikom.

Uloge i odgovornosti za identifikacije, mjerenje, praćenje, kontrole, izvještavanje i procedure eskalacije su detaljno opisane u krovnim dokumentima Kontroling rizika/Grupe Upravljanje tržišnim rizikom, a to su Pravilnik za upravljanje tržišnim rizicima i Procedure za upravljanje tržišnim rizicima.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Strategija upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi temelji se na utvrđivanju okvira sklonosti za preuzimanje rizika uvažavajući trenutne i buduće poslovne planove i aktivnosti kao i sposobnost za preuzimanje ovog rizika koja uvažava regulatorna ograničenja. U svrhu ispunjenja strategije, Banka određuje pokazatelje i ciljne vrijednosti odnosno limite. Kontrole i poduzimanja aktivnosti u slučaju narušavanja limita i internih indikatora omogućavaju blagovremenu reakciju i ublažavanje ovog rizika. Frekvencije kontrola ovog rizika su organizovane na dnevnom nivou (za definirane interne RBI indikatore), kako bi se omogućila blagovremena provjera statusa iskorištenosti limita i internih indikatora, te kako bi se što adekvatnije poduzele sve korektivne mjere ublažavanja rizika, te u slučaju narušavanja limita, poduzele sve potrebne aktivnosti "vraćanja pozicija" u okviru definisanih limita.

Upravljanje kamatnim rizikom temelji se na sljedećim načelima:

- upravljanju ravnotežom u refinansiranju aktive u dijelu rokova, valuta i vrsta kamatnih stopa s ciljem minimiziranja rizika promjene kamatnih stopa i uticaja na poslovni rezultat,
- definisanju limita izloženosti kamatnom riziku analizom kamatno osjetljive aktive i pasive, koji su osjetljivi na promjenu kamatnih stopa sa stanovišta roka dospjeća i iznosa,
- ugovaranju kamatnih stopa kako je utvrđeno Tarifom Banke,
- utvrđivanju komponenti referentnih kamatnih stopa,
- stres testiranjem,
- praćenju pokazatelja profitabilnosti.

Proces kontrole kamatnog rizika u bankarskoj knjizi se sastoji od mjerenja i modeliranja rizika, postavljanja i monitoringa limita, kontrolirajući i upravljajući pozicijama u okviru limita, kao i procesom eskalacije limita.

Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi se sazniva na jasno definisanim ulogama i odgovornostima, procedurama i procesima rada, načina identifikacije, mjerenja, praćenja, kontrole, izvještavanja i procedura eskalacije.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik gubitka zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sistema ili vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.

Strategija u vezi sa upravljanjem operativnim rizikom podrazumijeva:

- jasnu internu organizaciju sa razdvojenim funkcijama upravljanja operativnim rizikom (odgovorne specijaliste za operativni rizik – tzv. DORS funkcije i menadžere operativnog rizika – tzv. ORM funkcije) kao i funkcijama kontrole tih rizika (Kontroling operativnih rizika – tzv. ORC funkcija, Izvršni direktor za rizike – CRO, Odbor za upravljanje operativnim rizikom i kontrolama –ORMCC), te finalno funkciju interne revizije koja vrši nadzor kompletnog sistema upravljanja/kontrole operativnog rizika
- jasno definisane, transparentne i konzistentne linije odgovornosti,
- podizanje svijesti o postojanju operativnog rizika,
- dosljedno poštovanje internih dokumenata kao i eksternih regulatornih smjernica koji regulišu predmetnu oblast.

Strategija u vezi sa upravljanjem operativnim rizikom:

- monitoring održavanja gubitaka u skladu sa "budžetom u sjeni",
- organizacija sprovedbe pojedinačnih aktivnosti (procjena rizika, analize glavne knjige, revizija indikatora ranog upozorenja) u skladu sa planom grupacije,
- organizacija treninga za nove uposlenike vezano za minimalne standarde upravljanja operativnim rizikom,
- organizacija treninga za ORM/DORS funkcije,
- fokus na dodatnom podizanju svijesti o važnosti upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom podrazumijeva identifikovanje, mjerenje, upravljanje i praćenje izloženosti koja je rezultat neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudske interakcije i sistema, ili je pak rezultat eksternih događaja.

Okvir za upravljanje operativnim rizikom sastoji se od procesa, struktura, kontrola i sistema koji se primjenjuju u upravljanju operativnim rizikom, a čime se osigurava uspostava ključnih upravljačkih elemenata i operativnih aktivnosti.

Upravljanje i kontroling operativnog rizika doprinosi jačanju poslovnih ciljeva, te ispunjenju regulatornih zahtjeva.

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobrenje odvojenih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti odvojene finansijske izvještaje, koji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke, te rezultate njezinog poslovanja i novčanog toka, u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine ("FBiH"), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Agencija" ili "FBA") donesenim na osnovu spomenutih zakona. Uprava ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prijevара i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

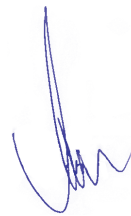
Uprava je dužna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Banke zajedno sa odvojenim godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor i Skupština odobravaju i usvajaju odvojene finansijske izvještaje.

Odvojeni finansijski izvještaji prikazani na stranicama od 15 do 113 odobreni su od strane Uprave Banke na dan 04. maja 2022. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

Za i u ime Uprave Banke

Predsjednik Uprave
James Daniel Stewart Jr

Član Uprave
Andreea Achim

Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina
Zmaja od Bosne bb
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
04. maja 2022. godine

Izvještaj nezavisnog revizora

Dioničarima Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina:

Mišljenje

Obavili smo reviziju odvojenih finansijskih izvještaja Raiffeisen Bank dd Bosna i Hercegovina ("Banka") koji obuhvataju odvojeni izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, te odvojeni izvještaj o finansijskoj poziciji na dan 31. decembar 2021. godine, odvojeni izvještaj o promjenama u kapitalu i odvojeni izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz odvojene finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi odvojeni finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2021. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu s Međunarodnim Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ostala pitanja

Odvojene finansijske izvještaje Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2020. revidirao je drugi revizor, koji je 27. maja 2021. godine izrazio nemodifikovano mišljenje na te izvještaje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju odvojenih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ispravka vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata (očekivani kreditni gubici)

U svojim odvojenim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2021. Banka je iskazala finansiranja klijentima u iznosu od 2.588.455 hiljada KM i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 198.372 hiljada KM.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije
<p>Za pregled značajnih računovodstvenih politika vidjeti Napomenu 3. Za dodatne informacije vezane uz identifikovano ključno revizijsko pitanje, vidjeti Napomene 6, 16 i 20.</p>	
<p>Kreditni rizik predstavlja jednu od najvažnijih vrsta finansijskih rizika kojima je Banka izložena. Stoga je utvrđivanje odgovarajućih metoda i modela od strane Uprave za mjerenje i upravljanje kreditnim rizikom jedno od najvažnijih područja u zaštiti kapitala Banke. Kao dio procesa upravljanja kreditnim rizikom, odgovarajuće utvrđivanje i mjerenje ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke predstavlja jedno od ključnih razmatranja Uprave.</p>	<p>Kako bismo adresirali rizike povezane s ispravkom vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima, koji su identifikovani kao ključna revizijska pitanja, osmislili smo revizijske postupke koji su nam omogućili da pribavimo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza za svoj zaključak.</p>
<p>Prilikom određivanja vremena i iznosa očekivanih kreditnih gubitaka za kredite i potraživanja od komitenata, Uprava donosi značajne procjene u odnosu na sljedeća područja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korištenje historijskih podataka u procesu određivanja parametara rizika, • Procjena kreditnog rizika koji se odnosi na izloženost za kredite i potraživanja od komitenata, • Procjena raspodjele izloženosti za kredite i potraživanja od komitenata po nivoima kreditnog rizika, • Procjena važnosti naknadnih promjena kreditnog rizika izloženosti u svrhu utvrđivanja da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, što dovodi do promjena u raspodjeli po nivoima i potrebnog mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka za vijek trajanja instrumenta, • Procjena budućih informacija, uključujući utjecaj pandemije "COVID-19", • Očekivani budući novčani tokovi iz poslovanja komitenata koji bi mogli biti raspoloživi za povrat uzetih kredita, • Vrednovanje kolaterala i procjena perioda u kojem se očekuje novčani priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih za pojedinačno procijenjene očekivane kreditne gubitke. 	<p>Obavili smo sljedeće revizijske postupke u odnosu na područje kredita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pregled i provjera metodologije Banke za priznavanje ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i poređenje pregledane metodologije sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom za banke u Federaciji Bosne i Hercegovine; • Sticanje razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava u procesu mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate tehnologije, i pripadajuće interne kontrole; • Ocjena dizajna i ispitivanje primjene identifikovanih internih kontrola relevantnih za postupak mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke; • Testiranje operativne učinkovitosti identifikovanih relevantnih kontrola; • Provođenje dokaznog testiranja nad priznavanjem i mjerenjem ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na odabranom uzorku kredita i potraživanja raspoređenih u Nivo 1 i Nivo 2, s naglaskom na: <ul style="list-style-type: none"> i. Modele koji se primjenjuju u postupku određivanja nivoa kreditnog rizika te prelaze između nivoa kreditnog rizika; ii. Pretpostavke koje Uprava koristi u modelima mjerenja očekivanog kreditnog gubitka; iii. Kriterije za određivanje značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući uticaj COVID-19; iv. Pretpostavke koje se primjenjuju za izračun vjerovatnoće neispunjavanja obaveza; v. Metode primijenjene za izračunavanje gubitaka uslijed neispunjavanja obaveza; vi. Metode koje se primjenjuju za uključivanje podataka koji se odnose na buduće događaje, uključujući utjecaj COVIDa-19; vii. Ponovno izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka na odabranom uzorku.
<p>Budući da određivanje odgovarajućih ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtijeva upotrebu složenih modela (koji generalno zavise od IT elemenata) i značajnih procjena Uprave, postupak mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen pristrasnosti Uprave. Shodno navedenom, ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima od komitenata, priznate u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, smatramo ključnim revizijskim pitanjem u našoj reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Provođenje testova priznavanja i mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku kredita dodijeljenih u Nivo 3 kreditnog rizika (neprihodujući krediti), koji su uključivali: <ul style="list-style-type: none"> i. Ocjena finansijskog položaja i uspjehnosti komitenta na osnovu najnovijih kreditnih izvještaja i dostupnih informacija; ii. Procjenu prosudbi i pretpostavki primijenjenih u izračunu i mjerenju očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja, uzimajući u obzir utvrđeni finansijski položaj i uspjehnost komitenta u trenutnom ekonomskom okruženju pogođenom "COVID-19"; iii. Pregled i procjenu očekivanih budućih novčanih tokova i perioda u kojem se očekuje novčanih priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih komitenata od kolaterala i procijenjenog perioda realizacije; iv. Procjena prikladnosti prelaza između nivoa i raspodjele izloženosti s odobrenim moratorijima; v. Ponovni izračun očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku odabranom pomoću sljedećih kriterija: procjena kreditnog rizika klijenta, rizik industrije, dani kašnjenja u plaćanju dospjelih potraživanja po kreditima i drugih potraživanja, itd. vi. Procjena potpunosti i ispravnosti objava povezanih s očekivanim kreditnim gubicima u kontekstu zahtjeva zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju odvojene finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o odvojenim finansijskim izvještajima ne pokriva ostale informacije.

U vezi s našom revizijom odvojenih finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i pritom razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne s odvojenim finansijskim izvještajima ili našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešno prikazanim. U vezi s izvještajem Uprave, koji je uključen u Godišnji izvještaj, izvršili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ti postupci uključuju ispitivanje da li Izvještaj Uprave uključuje potrebne objave kako je propisano članom 42. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Na osnovu postupaka izvršenih tokom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije su konzistentne, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim odvojenim finansijskim izvještajima.
- 2) Izvještaj Uprave je pripremljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s članom 42. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu poznavanja i razumijevanja Banke i njenog okruženja, koje smo stekli tokom naše revizije odvojenih finansijskih izvještaja, nismo ustanovili nikakve materijalno pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za odvojene finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentiranje odvojenih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje odvojenih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju odvojenih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost Revizora za reviziju odvojenih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li odvojeni finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih odvojenih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza odvojenih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u odvojenim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj odvojenih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li odvojeni finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji odvojenih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Yuri Sidorovich, prokurista

Sabina Softić, partner i ovlaštenu revizor

Deloitte d.o.o. Sarajevo

Zmaja od Bosne 12c
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
04. maj 2022. godine

Odvojeni izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	2021.	2020.
Prihod od kamata obračunat korištenjem efektivne kamatne stope	8	138.371	144.665
Rashodi od kamata	9	(23.415)	(24.732)
Neto prihodi od kamata		114.956	119.933
Prihodi od naknada i provizija	10	107.867	91.059
Rashodi od naknada i provizija	11	(26.540)	(22.659)
Neto prihodi od naknada i provizija		81.327	68.400
Neto dobit iz trgovanja stranim valutama	12	17.165	13.731
Neto gubitak od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	13	(113)	(228)
Ostali prihodi iz poslovanja	14	8.092	8.267
Neto prihodi iz redovnog poslovanja		221.427	210.103
Administrativni troškovi	15	(102.184)	(99.935)
Amortizacija	27, 28, 29, 30	(14.338)	(14.441)
Rashodi iz redovnog poslovanja		(116.522)	(114.376)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit		104.905	95.727
Umanjenja vrijednosti, neto	16	(27.240)	(46.383)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT		77.665	49.344
Porez na dobit	17	(8.081)	(4.723)
NETO DOBIT ZA GODINU		69.584	44.621
Ostala sveobuhvatna dobit			
Ostala sveobuhvatna dobit		(57)	11
Ukupna ostala sveobuhvatna dobit		(57)	11
UKUPNA SVEOBUHVAATNA DOBIT ZA GODINU		69.527	44.632
Zarada po dionici (u KM)	38	70,38	45,13

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih odvojenih finansijskih izvještaja.

Odvojeni izvještaj o finansijskoj poziciji

na dan 31. decembra 2021. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
IMOVINA			
Novac i novčani ekvivalenti	18	1.713.338	1.690.128
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	19	416.375	409.037
Kredit i potraživanja dati klijentima	20	2.389.685	2.390.437
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	21	498	556
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	23	167.175	122.561
Ulaganja u zavisna društva	24	11.050	11.050
Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate	25	2.204	3.827
Odgodena porezna imovina	17	213	53
Akontacija tekućeg poreza na dobit		7.935	10.310
Ostala imovina i potraživanja	26	28.203	90.122
Ulaganja u investicijske nekretnine	27	28.643	29.951
Nekretnine i oprema	28	90.077	105.412
Imovina sa pravom korištenja	29	7.998	10.183
Nematerijalna imovina	30	18.966	18.584
UKUPNA IMOVINA		4.882.360	4.892.211
OBAVEZE			
Obaveze za primljene kredite banaka i drugih finansijskih institucija	31a	92.497	126.787
Obaveze za primljene depozite banaka i drugih finansijskih institucija	31b	2.005	24.326
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	32	4.072.009	3.955.130
Subordinirani dug	33	61.804	61.804
Rezervisanja za obaveze i troškove	34	30.183	39.680
Obaveze po najmu	35	8.143	10.080
Ostale obaveze	36	46.296	98.766
Odgodene poreske obaveze	17	1.376	977
UKUPNE OBAVEZE		4.314.313	4.317.550
KAPITAL I REZERVE			
Dionički kapital	37	247.167	247.167
Dionička premija		4.473	4.473
Rezerva fer vrijednosti		268	326
Zadržana dobit		316.139	322.695
UKUPNI KAPITAL I REZERVE		568.047	574.661
UKUPNO OBAVEZE KAPITAL I REZERVE		4.882.360	4.892.211

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih odvojenih finansijskih izvještaja.

Odvojeni izvještaj o novčanim tokovima

za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	2021.	2020.
POSLOVNE AKTIVNOSTI			
Dobit perioda	77.665	44.621	
Usklađenja za:			
Amortizacija	27,28,29,30	14.338	14.441
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja, neto	16	27.240	46.383
Dobit od prodaje materijalne imovine i ulaganja u investicijske nekretnine	14	(1)	-
Otpis nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		-	41
Realizovani gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	13	-	228
Promjena rezervisanja za obaveze i troškove, neto	15	(2.293)	(1.239)
Neto prihod od kamata	8,9	(114.956)	(119.933)
Otpisane obaveze	14	(28)	-
Prihod od dividendi	14	(3.037)	(3.362)
Trošak poreza		-	4.723
		(1.072)	(14.097)
Promjene na operativnoj imovini i obavezama:			
Neto povećanje obavezne rezerve kod CBBH		(7.338)	(10.038)
Neto (povećanje) / smanjenje kredita datih klijentima, prije umanjena vrijednosti		(18.165)	51.008
Neto smanjenje / (povećanje) ostale imovine i potraživanja, prije umanjena vrijednosti		60.056	(56.832)
Neto smanjenje obaveza za primljene depozite banaka i drugih finansijskih institucija		(22.321)	(149.059)
Neto povećanje obaveza prema klijentima		116.879	272.465
Neto (smanjenje) / povećanje ostalih obaveza		(50.207)	47.048
		77.832	140.495
Plaćeni porez na dobit		(7.842)	(13.544)
Primljene kamate	8	138.371	139.486
Plaćene kamate	9	(23.415)	(24.719)
Primljene dividende	14	3.037	3.362
NETO NOVAC OSTVAREN U POSLOVNIM AKTIVNOSTIMA		187.983	245.080
INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI			
Prilivi od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		-	6.958
Prilivi od prodaje finansijske imovine amortizovanom trošku		20.421	33.919
Odlivi za kupovinu dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku		(65.249)	(16.416)
Nabavka nekretnina i opreme	28	(2.170)	(6.240)
Nabavka nematerijalne imovine	30	(4.429)	(6.390)
Prilivi od prodaje nekretnina i opreme		129	248
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine		-	704
NETO NOVAC (KORIŠTEN) / OSTVAREN U INVESTICIJSKIM AKTIVNOSTIMA		(51.298)	12.783
FINANSIJSKE AKTIVNOSTI			
Otplate obaveza po primljenim kreditima banaka i drugih finansijskih institucija		(34.290)	(37.264)
Plaćene dividende		(76.140)	-
Plaćanje obaveza po najmu	39	(3.077)	(3.815)
NETO NOVAC KORIŠTEN U FINANSIJSKIM AKTIVNOSTIMA		(113.507)	(41.079)
NETO POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKIVALENATA		23.178	216.784
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA POČETKU GODINE	18	1.690.128	1.473.344
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA KRAJU GODINE	18	1.713.338	1.690.128

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih odvojenih finansijskih izvještaja.

Odvojeni izvještaj o promjenama na kapitalu

na dan 31. decembar 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Dionička premija	Rezerva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	247.167	4.473	315	310.590	562.545
Efekti prve primjene FBA Odluke (Napomena 5.)	-	-	-	(32.516)	(32.516)
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	247.167	4.473	315	278.074	530.029
Neto dobit za godinu	-	-	-	44.621	44.621
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	11	-	11
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	11	44.621	44.632
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	247.167	4.473	326	322.695	574.661
Raspodjela dividende	-	-	-	(76.141)	(76.141)
Neto dobit za godinu	-	-	-	69.584	69.584
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	(57)	-	(57)
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	(57)	69.584	69.527
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	247.167	4.473	268	316.139	568.047

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih odvojenih finansijskih izvještaja.

Napomene uz odvojene finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. Opći podaci

Historija i osnivanje

Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Sarajevo ("Banka") je dioničko društvo sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, koje je počelo sa radom 1993. godine.

Glavne djelatnosti Banke su:

1. primanje i plasiranje depozita;
2. primanje depozita po videnju i oročenih depozita;
3. davanje dugoročnih i kratkoročnih kredita i izdavanje garancija lokalnim tijelima, preduzećima, privatnim osobama i drugim kreditnim institucijama koje se bave finansijskim najmovima i transakcijama u stranoj valuti;
4. aktivnosti na međubankarskom tržištu;
5. obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa;
6. mjenjačke i ostale redovne bankarske usluge;
7. pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže filijala u Bosni i Hercegovini.

Registrovano sjedište Banke je u ulici Zmaja od Bosne bb, Sarajevo. Na dan 31. decembar 2021. godine, Banka je imala 1.277 zaposlenih (31. decembar 2020.: 1.278 zaposlenih).

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2021. godine i na dan ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor

Peter Jacenko	Predsjednik
Markus Kirchmair	Zamjenik Predsjednika
Markus Plank	Član
Johannes Kellner	Član
Elisabeth Geyer – Schall	Član
Zinka Grbo	Član
Jasmina Selimović	Član

Tokom 2021. godine i na dan ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju

Renate Kattinger	Predsjednik
Nedžad Madžak	Član
Abid Jusić	Član
Vojislav Puškarević	Član
Benina Veledar	Član

Tokom ovog izvještaja i na dan 31. decembra 2021. godine Uprava Banke se sastoji od direktora i izvršnih direktora. Sljedeće osobe su izvršavale pomenute funkcije tokom pola godine i na dan ovog izvještaja:

Uprava Banke

James Daniel Stewart Jr	Predsjednik Uprave od 07. jula 2021. godine
Edin Hrnjica	VD Predsjednika uprave od 07. aprila – 06. jula 2021. godine, od 07. jula 2021. godine Član Uprave
Andreea Achim	Član Uprave od 12. februara 2021. godine
Mirha Krivdić	Član Uprave od 07. jula 2021. godine
Kreshnik Halili	Član Uprave od 29. marta 2022. godine
Karlheinz Dobnig	Predsjednik Uprave do 19. marta 2021. godine
Mirha Hasanbegović	Član Uprave do 19. marta 2021. godine
Ante Odak	Član Uprave do 06. jula 2021. godine

2. Osnova pripreme

2.1. Izvještajni okvir

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine ("FBiH"), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Agencija" ili "FBA") donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI").
- Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija je usvojila *Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka* ("Odluka"), koja se primjenjuje od 1. januara 2021. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: "*Finansijski instrumenti*" ("MSFI 9"). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Glavne razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine (odnosno prevashodno zahtjeva Odluke) te zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po MSFI objašnjene su u nastavku.

Banka je u skladu sa odredbama Odluke na dan 31. decembar 2020. godine kreirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 32.749 hiljada KM u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke za obračun očekivanih kreditnih gubitaka, usklađen sa zahtjevima MSFI 9, sa detaljima kako slijedi:

- Primjenom Člana 23. Odluke kojim je propisana primjena minimalnih stopa ispravki vrijednosti za sve izloženosti raspoređene u nivou kreditnog rizika 1 – obračunata razlika u iznosu od 6.816 hiljada KM,
- Primjenom Člana 24. Odluke kojim je propisana primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti za sve kreditne izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – obračunata razlika u iznosu od 17.622 hiljada KM,
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) – obračunata razlika u iznosu od 7.823 hiljada KM.
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 26. Odluke za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga i ostala potraživanja – razlika u iznosu od 488 hiljada KM.

Tabela u nastavku prikazuje efekte prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	1. januar 2020.	31. decembar 2020.	31. decembar 2021.
Imovina	(23.374)	(22.992)	(25.716)
Obaveze	9.142	9.757	7.841
Kapital	(32.516)	(32.749)	(33.557)

U 2020. godini Banka je počela sa primjenom Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Promjene u značajnim računovodstvenim politikama su opisane u Napomeni 2.5 *Promjene u računovodstvenim politikama* i efekti prve primjene Odluke su prezentirane u Napomeni 5. *Prelaz na izračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa regulatornim zahtjevima*.

Kako je objašnjeno u napomeni 2.5 Banka a kako je to propisano Odlukom, Banka nije prepravila usporedne podatke za 2019. godinu. Učinci prve primjene Odluke priznati su na teret početnog stanja zadržane dobiti na dan 1. januar 2020. godine.

Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, u ovim finansijskim izvještajima pozivamo se na relevantne MSFI-jeve pri opisivanju računovodstvenih politika Banke.

Ovi finansijski izvještaji predstavljaju odvojene finansijske izvještaje Banke pripremljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine. Kao što je objašnjeno u Napomeni 24. Banka je matrica u okviru Raiffeisen Bank BH grupe, te će takođe pripremiti i konsolidovane finansijske izvještaje, koje će biti odobrene od strane Uprave. Za bolje razumijevanje Raiffeisen Bank Grupe kao cjeline, korisnici bi trebali pročitati konsolidovane finansijske izvještaje.

Ovi odvojeni finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Banke na dan 04. maja 2022. godine za usvajanje od strane Nadzornog odbora.

2.2. Osnova mjerenja

Odvojeni finansijski izvještaji pripremljeni su na temelju historijskog troška, osim za finansijske instrumente koji se mjere po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda, kako je objašnjeno u računovodstvenim politikama u nastavku. Historijski trošak općenito se temelji na fer vrijednosti naknade dane u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno vidljiva ili procijenjena korištenjem druge tehnike vrednovanja. Prilikom procjene fer vrijednosti imovine ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze ako bi učesnici na tržištu te karakteristike uzeli u obzir pri određivanju cijene imovine ili obaveze na datum mjerenja. Fer vrijednost za potrebe mjerenja i/ili objavljivanja u ovim odvojenim finansijskim izvještajima utvrđuje se na takvoj osnovi.

Glavne usvojene računovodstvene politike navedene su u nastavku.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Odvojeni finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (000 KM) u hiljadama, koja je i funkcionalna valuta. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

2.4. Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje odvojenih finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utječu i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u domenu korištenih procjena i prosudbi u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji utjecaj na iznose priznate u ovim finansijskim izvještajima prikazane su u Napomeni 4.

2.5. Promjene u računovodstvenim politikama

Kao što je prethodno navedeno u Napomeni 2.1. Izvještajni okvir, Banka je od 1. januara 2020. godine primijenila *Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka* izdatom od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovina, što je rezultiralo promjenom računovodstvenih politika.

Kako je to propisano Odlukom, Banka nije prepravila usporedne podatke za 2019. godinu. Učinci prve primjene Odluke priznati su na teret početnog stanja zadržane dobiti i rezervisanja na dan 1. januara 2020. godine. Ostale osnovne računovodstvene politike primijenjene pri sastavljanju odvojenih finansijskih izvještaja jednake su kao i pri sastavljanju odvojenih godišnjih finansijskih izvještaja na dan 31. decembra 2019. godine.

Primjena Odluke rezultirala je promjenama računovodstvenih politika u vezi sa mjerenjem finansijske imovine. Detaljan opis promjena objavljen je u Napomeni 3 Značajne računovodstvene politike i Napomeni 5 Prelaz na izračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa regulatornim zahtjevima, ovih odvojenih finansijskih izvještaja.

3. Značajne računovodstvene politike

Izuzev prethodno opisanih promjena u Napomeni 2.5, računovodstvene politike Banke opisane u nastavku dosljedno su primjenjivane za sve periode prikazane u ovim odvojenim finansijskim izvještajima.

3.1. Transakcije u stranim valutama

Transakcije u stranim valutama inicijalno se registruju po kursu valute na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazane u stranim valutama se preračunavaju na dan izvještavanja primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan utvrđivanja fer vrijednosti.

Nemonetarne stavke koje se mjere po historijskom trošku u stranoj valuti se ne preračunavaju ponovo na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u bilans uspjeha za period.

Banka vrednuje imovinu i obaveze po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine važećem na datum izvještavanja. Kursevi Centralne banke za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi izvještaja o finansijskom položaju na datume izvještavanja bili su kako slijedi:

31. decembar 2021.	EUR 1 = KM 1,95583	USD 1 = KM 1,72563
31. decembar 2020.	EUR 1 = KM 1,95583	USD 1 = KM 1,74799

3.2. Prihodi i rashodi od kamata

Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. "Efektivna kamatna stopa" je stopa koja tačno diskontuje procijenjene buduće gotovinske isplate ili primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine; ili
- amortizovani trošak finansijske obveze.

Prilikom izračunavanja efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, koji nisu kupljena ili kreditno umanjena finansijska imovina, Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenta, ali ne i očekivani kreditni gubitak (eng. ECL). Za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu finansijsku imovinu, kreditno usklađena efektivna kamatna stopa izračunava se na temelju procijenjenih budućih novčanih tokova uključujući i očekivani kreditni gubitak.

Izračun efektivne kamatne stope uključuje troškove transakcije, naknade i poene koji su plaćeni ili primljeni i koji su sastavni dio efektivne kamatne stope. Transakcijski troškovi uključuju dodatne troškove koji se mogu izravno pripisati sticanju ili izdavanju finansijske imovine ili finansijske obveze.

Amortizovani trošak i bruto knjigovodstvena vrijednost

"Amortizovani trošak" je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijske obaveze mjere pri inicijalnom priznavanju, umanjeno za otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metodu efektivne kamatne stope bilo koje razlike između inicijalnog iznosa i iznosa po roku dospijea, i, za finansijsku imovinu, usklađeno za bilo koji očekivani kreditni gubitak (ili umanjene vrijednosti).

"Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine" je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađivanja za bilo koji očekivani kreditni gubitak.

Obračun prihoda i rashoda od kamata

Efektivna kamatna stopa finansijske imovine ili finansijskih obveza izračunava se pri početnom priznavanju. Pri izračunu kamatnih prihoda i rashoda, efektivna kamatna stopa primjenjuje se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine (kada imovina nije umanjena za kreditne gubitke) ili na amortizovani trošak obveza. Efektivna kamatna stopa revidira se kao rezultat periodične procjene novčanih tokova instrumenata s promjenjivom kamatnom stopom kako bi se odrazila kretanja tržišnih kamatnih stopa.

Međutim, za finansijsku imovinu koja je nakon početnog priznavanja kreditno umanjena, prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ako imovina više nije kreditno umanjivana, izračun kamatnog prihoda se vraća na bruto osnovicu.

Za finansijsku imovinu koja je bila kreditno umanjena prilikom početnog priznavanja, prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak imovine. Izračun prihoda od kamata ne vraća se na bruto osnovicu, čak i ako se kreditni rizik imovine poboljša.

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjene buduće novčane isplate i uplate kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine ili finansijske obveze (ili, gdje je to prikladno, kraćeg razdoblja) na knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze. Prilikom izračunavanja efektivne kamatne stope Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenta, ali ne i buduće kreditne gubitke.

U izračun efektivne kamatne stope uključuju troškove transakcije, naknada i poena koji su plaćeni ili primljeni i koji su sastavni dio efektivne kamatne stope. Transakcijski troškovi uključuju inkrementalne troškove koji se mogu izravno pripisati sticanju ili izdavanju finansijske imovine ili finansijske obveze.

Prihodi i rashodi od kamata po ostaloj finansijskoj imovini i finansijskim obavezama po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha iskazuju se u neto dobiti ili gubitku od ostalih finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3.3. Prihodi i rashodi od naknada

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obvezu uključuju se u mjerenje efektivne kamatne stope, i priznaju se u prihode i rashode od kamata.

Banka pruža bankovne usluge klijentima u poslovima sa stanovništvom i pravnim licima, uključujući upravljanje računima, prekraćenjima, transakcijama sa stranim valutama, kreditnim karticama i uslugama.

Naknade na konstantnoj osnovi za upravljanje računima se obračunavaju na mjesečnoj osnovi. Banka utvrđuje tarife posebno za poslovanje sa stanovništvom i pravnim licima na godišnjoj osnovi.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za transakcije kreditnim karticama, izdavanja garancija i akreditiva, platnog prometa u zemlji i inostranstvu i drugih usluga i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju relevantne usluge.

Prihod od naknada i provizija proistekli iz ugovora sa klijentima mjere se na temelju naknade utvrđene u ugovoru sa klijentima. Banka priznaje prihod kad prenosi uslugu na klijenta.

Prihod od naknada po računima i uslugama se priznaje tokom vremena kad se usluga pruža. Prihod od transakcija se priznaje u trenutku nastanka transakcije.

Ugovor sa klijentom koji rezultira priznavanjem finansijskog instrumenta u finansijskim izvještajima Banke može biti djelimično u okviru MSFI 9 i djelomično u okviru MSFI 15. Ako je to slučaj, Banka prvo primjenjuje MSFI 9 da odvoji mjerenje dijela ugovora koji je u okviru MSFI 9, a na ostatak primjenjuje MSFI 15.

3.4. Neto dobit od trgovanja

"Neto dobit od trgovanja" obuhvata dobitke umanjene za gubitke koji se odnose na imovinu i obaveze koje se drže radi trgovanja i uključuje sve promjene fer vrijednosti, kamate i kursne razlike.

3.5. Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odnosi se na derivative koji nisu namijenjeni trgovanju i koji se drže radi upravljanja rizicima koji nisu dio kvalifikovanih odnosa zaštite, finansijska imovina i obaveze mjere se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nabrojano uključuje promjene u fer vrijednosti, kamate, dividende i kursne razlike.

3.6. Prihod od dividendi

Prihod od dividende se priznaje u bilansu uspjeha kada je utvrđeno pravo na primanje dividende i ako se iznos dividende može pouzdano izmjeriti.

3.7. Najmovi

Na početku ugovora, Banka ocjenjuje da li ugovor jeste ili sadrži komponentu najma. Ugovor jeste ili sadrži komponentu najma ako se njime prenosi pravo kontrole nad upotrebom utvrđene imovine u određenom vremenskom razdoblju u zamjenu za naknadu. Kako bi se procijenilo prenosi li ugovor pravo kontrole nad korištenjem identificirane imovine, Banka koristi definiciju najma prema MSFI 16 "Najmovi".

i) Najmovi gdje je Banka najmoprimac

Banka priznaje imovinu s pravom korištenja i obaveze po najmu od datuma početka ugovora o najmu. Imovina s pravom korištenja, inicijalno se mjeri po trošku, koji je jednak početnoj vrijednosti obaveze za najam usklađeno za bilo koja plaćanja najma izvršena na dan ili prije početka ugovora o najmu, plus bilo koji direktni troškovi nastali i procjena troškova koji bi mogli nastati prilikom demontaže i uklanjanja predmetne imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se imovina nalazi ili vraćanje imovine u stanje kakvo iziskuju uslovi ugovora o najmu.

Nakon početnog priznavanja, imovina s pravom korištenja se amortizuje primjenom linearne metode do datuma kraja ugovora o najmu ili na period koji je izvjesno očekivati da će zakup biti aktivan. Pored navedenog, imovina s pravom korištenja se periodično smanjuje za iznos umanjenja vrijednosti, ukoliko je primjenjivo, ili usklađeno za određeno ponovno mjerenje obaveza po najmu.

Obaveza za najam, inicijalno se mjeri po sadašnjoj vrijednosti plaćanja najma koja nisu plaćena na dan početka ugovora o najmu, korištenjem kamatne stope iz ugovora ili u slučaju da ovakva stopa ne može biti lako određiva, inkrementalne stope zaduživanja. Banka primjenjuje inkrementalnu stopu zaduživanja od 2% kao diskontnu stopu.

Banka određuje inkrementalnu stopu zaduženja pribavljajući podatke o kamatnim stopama od raznih eksternih izvora finansiranja i pravi određene usklade kako bi se reflektirali uvjeti najmova i tipovi imovine koja je predmet najma.

Plaćanja po osnovu najma uključena u mjerenje obaveze po osnovu najma obuhvataju sljedeća plaćanja:

- fiksna plaćanja uključujući u suštini fiksna plaćanja, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi s najmom;
- promjenjiva plaćanja koja zavise od određenog indeksa ili stope i koja su početno mjerena prema tom indeksu ili stopi na prvi dan trajanja najma;
- iznose koji se očekuju da prispiju na plaćanje najmoprimcu u okviru garantovanog ostatka vrijednosti;
- cijenu korištenja opcije otkupa ukoliko postoji realna vjerovatnoća da će najmoprimac iskoristiti tu opciju, i kazne za raskid najma, ukoliko period trajanja najma pokazuje da je najmoprimac iskoristio tu opciju.

Obaveza po najmu mjeri se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamate. Preispituje se kad dođe do promjene budućih plaćanja najma koja proizlaze iz promjene indeksa ili stopa, ako postoji promjena u procjeni Banke za iznos za koji se očekuje da će biti plativ za garantovani ostatak vrijednost, u slučaju da Banka promijeni svoju procjenu da li će se iskoristiti opciju kupovine, produženja ili ukidanja ili ako postoji revidirana fiksna najamnina u osnovi.

Kada se obaveza po najmu ponovno mjeri na ovaj način, vrši se odgovarajuće usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine s pravom korištenja ili se nastala razlika evidentira kroz bilans uspjeha u slučaju da je knjigovodstvena vrijednost imovina s pravom korištenja svedena na nulu.

Banka iskazuje imovinu s pravom korištenja, te obavezu po najmu kao posebne pozicija u izvještaju o finansijskoj poziciji.

Banka ne priznaje imovinu s pravom korištenja i obaveze za imovinu male vrijednosti (granična vrijednost imovine je 5.000 EUR) i kratkoročne najmove.

U izvještaju o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikazuje se rashod od kamata na obavezu po osnovu najma odvojeno od amortizacije date imovine s pravom korištenja. Rashod od kamate na obavezu po osnovu najma predstavlja komponentu finansijskih troškova.

ii) Najmovi gdje je Banka najmodavac

Plaćanja temeljem operativnog najma priznaju se kao prihod primjenom linearne metode u bilansu uspjeha kroz vijek trajanja ugovora o najmu, te se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju u slučaju vremenskog ne poklapanja stvarnog trenutka plaćanja i iskazivanja troška najma.

3.8. Oporezivanje

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez na dobit

Poreski rashod se temelji na oporezivoj dobiti za godinu. Neto dobit perioda iskazana u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razlikuje se od oporezive dobiti jer uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještajnog perioda.

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u odvojenim finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum izvještavanja i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine.

3.9. Ulaganja u zavisna društva

Zavisno društvo je subjekt koji je pod kontrolom Banke. Kontrola se postiže na način da Banka ima pravo na varijabilne prinose iz svog učešća u zavisnom društvu i da ima mogućnost utjecati na te prinose kroz vlast nad povezanim društvom.

Ulaganja u zavisna društva u ovim odvojenim finansijskim izvještajima vrednuju se po trošku stjecanja umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje.

3.10. Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja

Pridruženo društvo je subjekt, u kojem Banka ima značajan uticaj, ali koji nije ni zavisno društvo, niti zajedničko ulaganje. Značajan uticaj je moć sudjelovanja u odlukama o finansijskim i poslovnim politikama subjekta koji je predmet ulaganja, ali nije i kontrola, niti zajednička kontrola nad tim politikama.

Zajedničko ulaganje odnosi se na udjele u zajednički kontrolisanom pravnom licu. Zajednički kontrolisano pravno lice je poduhvat u kojem Banka ima zajedničku kontrolu, pri čemu Banka ima pravo na neto imovinu poduhvata umjesto prava na sredstva ili preuzimanja obaveza zajednički kontrolisanog pravnog lica.

Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganje su u ovim odvojenim finansijskim izvještajima prikazana po trošku sticanja umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje.

3.11. Finansijska imovina i obaveze

Priznavanje i početno mjerenje

Banka inicijalno priznaje kredite i potraživanja, depozite, izdane dužničke vrijednosne papire i subordinirane obaveze na dan nastanka. Svi ostali finansijski instrumenti (uključujući redovnu kupovinu i prodaju finansijskih sredstava) priznaju se na datum trgovanja, odnosno na datum na koji Banka postaje strana ugovornih odredbi instrumenta.

Finansijska imovina ili finansijska obaveza se početno mjeri po fer vrijednosti uvećanoj, osim za finansijsku imovinu i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, za transakcijske troškove koji se mogu izravno pripisati njegovom stjecanju ili izdavanju.

3.11.1. Finansijska imovina

(i) Klasifikacija i naknadno mjerenje

Prilikom početnog priznavanja Banka klasifikuje finansijsku imovinu prema sljedećim kategorijama:

- Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Zahtjevi klasifikacije za dužničke i vlasničke instrumente navedeni su ispod:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji zadovoljavaju definiciju finansijske obaveze od strane izdavaoca kao što su krediti, obveznice i potraživanja.

Klasifikacija i naknadno mjerenje zavisi od:

- (i) Namjene upravljanja finansijskom imovinom (poslovni model)
- (ii) Ugovorenih karakteristike novčanih tokova ("isključivo plaćanje glavnice i kamate", eng. Solely Payments of Principal and Interest, dalje "SPPI" test ili "SPPI")

Bazirano na ovim faktorima, Banka klasifikuje svoju finansijske imovinu u zavisnosti od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni, kako slijedi:

- **Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova koji predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI), i koja nije određena kao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri po amortizovanom trošku. Nakon početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost ove imovine je prilagođena za očekivane kreditne gubitke priznate i mjerene kao što je opisano u Napomeni 3.11.1 (iv).

Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i uključen je u poziciju "*Prihod od kamata obračunat korištenjem efektivne kamatne stope*".

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju plasmane i date kredite bankama, date kredite i potraživanja od klijenata i sredstva kod Centralne banke.

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje imovine, gdje novčani tokovi imovine predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate, i koja nije određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Procjene fer vrijednosti finansijske imovine mjerene kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, osim priznavanja dobitaka ili gubitaka od umanjavanja vrijednosti, prihoda od kamata i tečajnih razlika koji se priznaju u bilansu uspjeha osim ako se radi o vlasničkim vrijednosnicama kod kojih se nerealizovani gubici/dobici nikad ne reklasifikuju u bilans uspjeha.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulativni dobiti ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificiraju u bilans uspjeha. Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope.

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha**

Finansijska imovina se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako se naknadno ne mjeri po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Dobici i gubici koji nastaju iz promjena fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se u bilansu uspjeha.

Dodatno, Banka ima opciju da raspoređuje finansijsku imovinu u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kod inicijalnom priznavanja kada takva klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala.

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model)

Sva finansijska imovina, osim vlasničkih vrijednosnih papira koji spadaju u kategoriju ulaganja u pridružena društva, zajednička ulaganja i zavisna društva, grupisana je u poslovne modele koji označavaju način zajedničkog upravljanja skupinom finansijske imovine kao cjelinom radi ostvarenja određenog poslovnog cilja i definišu način na koji se očekuje da će finansijska imovina generisati novčane tokove.

Poslovni modeli Banke su:

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova – objedinjava svu finansijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test, a u taj model alocirana je sljedeća finansijska imovina:
  - novčana sredstva na transakcijskim računima kod drugih banaka,
  - plasmani kod drugih banaka,
  - krediti dati klijentima,
  - ostala potraživanja.

Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine – objedinjava finansijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća finansijska imovina:
  - dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
  - vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),

Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model unutar kojeg se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun bilans uspjeha (ne prolazi SPPI test) – objedinjuje svu finansijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela. Finansijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI)

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice jedan je od kriterija za klasifikaciju finansijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavicu odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

SPPI test se provodi:

- za svu finansijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku finansijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modela i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uslova kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne finansijske imovine koja bi proizašla iz istih.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca; odnosno to su instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu plaćanja, a sadrže dokaze o preostalom učešću u neto imovini izdavaoca. Primjer kapitalnih ulaganja podrazumijeva osnovne obične dionice.

Banka naknadno mjeri sva kapitalna ulaganja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju kada je Uprava Banke izabrala, po inicijalnom priznavanju da neopozivo odredi kapitalno ulaganje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Politika Banke je da odredi kapitalna ulaganja kao fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kada se ta ulaganja drže za druge namjene, a ne za generisanje povrata na investicije. Kada se koristi ovaj izbor, dobiti i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspjeha, uključujući i otuđenja. Gubici od umanjenja vrijednosti (i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti) se ne izvještavaju odvojeno od drugih promjena u fer vrijednosti. Dividende, kada predstavljaju povrat na takve investicije, i dalje se ne priznaju u dobiti ili gubitku kao ostali prihod kada se utvrdi pravo Banke na primanje plaćanja.

Dobici i gubici na kapitalne investicije po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su uključeni u neto prihod od trgovanja u bilansu uspjeha.

(ii) Prestanak priznavanja finansijske imovine

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cjelini ili djelimično) kada isteknu ugovorna prava na primitke novčanih tokova iz finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Ovo se dešava kada Banka prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava realizovana, predata ili istekla.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine razliku između knjigovodstvene vrijednosti (ili knjigovodstvenog iznosa raspoređenog na dio imovine koja se prestaje priznavati) i sume primljena naknada (uključujući svako novo sredstvo umanjeno za svaku novu obavezu) i bilo koji kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat kroz sveobuhvatnu dobit priznaje se u bilansu usjeha.

Svaki kumulativni dobitak ili gubitak priznat kroz sveobuhvatnu dobit za vlasničke vrijednosne papire označene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne priznaju se u bilansu uspjeha kod prestanka priznavanja takvih vrijednosnih papira, nego se direktno priznaju u zadržanu dobit.

(iii) Modifikacija finansijske imovine

Modifikacija izloženosti je postupak kojim se mijenjaju uslovi originalnog ugovora, pri čemu modifikacija može biti:

- 1) uzrokovana tekućim potrebama dužnika (npr. smanjenje efektivne kamatne stope, produženje trajanja instrumenta zamjena kolaterala i slično), a ne finansijskim poteškoćama dužnika,
- 2) uzrokovana trenutnim finansijskim poteškoćama dužnika ili poteškoćama koje će uskoro nastati, odnosno pogoršanjem njegove kreditne sposobnosti.

Modifikacija stavke finansijske aktive postoji kada je izvršena promjena nekih ili svih odredbi ugovora.

Banka će da u slučaju stavke finansijske aktive koja predstavlja dužnički finansijski instrument (vrijednosni papiri i dati krediti i potraživanja) utvrdi da li je izvršena modifikacija značajna, odnosno da li je razlika između sadašnje vrijednosti preostalih modifikovanih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope i sadašnje vrijednosti izmijenjenih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope veća od 10%.

Ukoliko je modifikacija značajna, Banka prestaje priznavati originalnu finansijsku imovinu i počinje priznavati novu finansijsku imovinu po fer vrijednosti plus troškovi transakcije i preračunava novu efektivnu kamatnu stopu sredstva. Datum modifikacije se smatra datumom inicijalnog priznavanja za potrebe izračuna umanjenja vrijednosti, uključujući i potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Nadalje, Banka također procjenjuje da li je novo priznato finansijsko sredstvo umanjene vrijednosti na dan inicijalnog priznavanja, posebno u slučaju kada je modifikacija nastala usljed finansijskih poteškoća dužnika. Razlika u knjigovodstvenoj vrijednosti se također priznaje u bilansu uspjeha kao dobit ili gubitak od prestanka priznavanja.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva nije značajna te modifikacija nije rezultirala prestankom priznavanja finansijskog sredstva, onda Banka prvo iznova računa bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva koristeći revidirane novčane tokove i priznaje razliku kao dobit ili gubitak u bilansu uspjeha. Nova bruto knjigovodstvena vrijednost se preračunava diskontovanim modifikovanih novčanih tokova originalnom efektivnom kamatnom stopom (ili primjenom efektivne kamatne stope usklađene za kreditni rizik u slučaju POCI imovine).

Ukoliko se modifikacija odvija zbog finansijskih poteškoća dužnika, dobit ili gubitak se prikazuje zajedno sa gubitkom od umanjenja. U ostalim slučajevima, prikazuje se kao prihod od kamata izračunat korištenjem metode efektivne kamatne stope.

(iv) Umanjenje vrijednosti

Odluka Agencije koja se temelji na MSFI 9 ističe model "tri nivoa kreditnog rizika" u vezi umanjena vrijednosti finansijske imovine zasnovano na promjenama kreditnog kvaliteta od inicijalnog priznavanja finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) za imovinu koja se naknadno mjeri po amortizovanom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata).

Odluka Agencije koja se temelji na MSFI 9 zahtijeva da se procjene očekivanih gubici na nivou gubitaka koji se očekuju u narednih 12 mjeseci (nivo kreditnog rizika 1) od početnog nosa finansijskog instrumenta. Vremenski period za izračun očekivanog gubitka postaje čitav preostali vijek trajanja sredstva koje je predmet procjene, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio "značajno" pogoršanje u odnosu na početno mjerenje (nivo kreditnog rizika 2) ili u slučaju da je sredstvo djelimično ili u potpunosti nekvalitetno (nivo kreditnog rizika 3). Preciznije, odredbe MSFI 9 za umanjene vrijednosti uključuju:

- raspodjelu kvalitetne finansijske imovine na raznim nivoima kreditnog rizika ("staging"), koja odgovara ispravkama vrijednosti zasnovanim na očekivanim gubicima tokom narednih 12 mjeseci (takozvani "nivo kreditnog rizika 1") ili vijeku trajanja za cijelo preostalo trajanje instrumenta (takozvani "nivo kreditnog rizika 2"), kod postojanja značajnog porasta kreditnog rizika;
- raspodjelu djelimično ili u potpunosti nekvalitetne finansijske imovine u tzv. "nivo kreditnog rizika 3", uvijek uz ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom cijelog trajanja instrumenta;
- uključivanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) u izračun, kao i očekivane buduće promjene makroekonomskog scenarija.

Mjerenje ECL-a

Očekivani kreditni gubici prema internom modelu umanjena vrijednosti se mjere kako slijedi:

- *finansijska imovina koja nije kreditno umanjena na datum izvještavanja*: kao sadašnja vrijednost nedostajuće gotovine (tj. razlika između novčanih tokova nastalih prema subjektu u skladu sa ugovorom i novčanog toka koji banka očekuje da primi);
- *finansijska imovina koja je kreditno umanjena na datum izvještavanja*: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova;
- *neiskorištene kreditne obaveze*: kao sadašnja vrijednost razlike između ugovorenog novčanog toka nastalog prema Banci ukoliko je obaveza neiskorištena i novčanog toka koji Banka očekuje da primi; i
- *ugovori o finansijskim garancijama*: očekivane uplate za podmirenje imaoca garancije manje iznos koji Banka očekuje da će nadoknaditi.

Pogledati Napomenu 6.1.3. koja detaljno objašnjava interni model umanjena vrijednosti.

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine – Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka

Kao što je obavljeno u Napomeni 2.1, 2.5 i 5, Banka od 1. januara 2020. godine mjeri očekivane kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Zahtjevi Odluke na području umanjena vrijednosti temelje se na modelu očekivanih kreditnih gubitaka MSFI 9 s tim da ima određenih specifičnosti (na primjer propisane minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika). Slijedeći zahtjeve regulatora, Banka je sa 1. januarom 2020. godine ažurirala metodologiju umanjena vrijednosti u skladu sa zahtjevima Odluke, te definisala minimalne kriterije za mjerenje očekivanih gubitaka u skladu sa rasporedom izloženosti u nivo kreditnih rizika, kako je opisano u nastavku.

Do 1. januara 2020. Banka je primjenjivala pravila mjerenja i vrednovanja kreditnih gubitaka koji se isključivo temelje na MSFI 9 modelima, dok je od 1. januara 2020. uz postojeće zahtjeve MSFI 9, implementirala pravila Odluke koji postavljaju određene minimalne postotke rezervacija, kako je navedeno u nastavku.

1 Nivo kreditnog rizika 1:

Banka izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- za izloženosti sa niskim rizikom – 0,1% izloženosti,
- za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 – 0,1% izloženosti,
- za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 – 0,1% izloženosti,
- za ostale izloženosti – 0,5% izloženosti.

Ako Banka u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih koji proizlaze iz navedenih odredbi Odluke, Banka primjenjuje tako utvrđen veći iznos.

2 Nivo kreditnog rizika 2:

Banka za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 utvrđuje i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu većem od dva navedena:

- 5% izloženosti,
- iznosa utvrđenog u skladu sa internom metodologijom Banke.

3 Nivo kreditnog rizika 3:

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka raspoređenih u Nivo 3 ovise od činjenice da li je izloženost osigurana prihvatljivim kolateralom ili ne, te u skladu s tim, minimalne stope su kako slijedi:

- izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
od 181 do 270 dana	25%
od 271 do 365 dana	40%
od 366 do 730 dana	60%
od 731 do 1460 dana	80%
preko 1460 dana	100%

Izuzetno, ukoliko je Banka poduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentovati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolaterala u naredne tri godine, povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti. Pri tome procjena budućih novčanih tokova iz prihvatljivog kolaterala svedenih na sadašnju vrijednost mora biti veća od 20% tog potraživanja. U slučaju da Banka ne naplati potraživanja u navedenom periodu od tri godine, dužna je knjigovodstveno evidentirati očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti.

- izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
od 181 do 270 dana	45%
od 271 do 365 dana	75%
od 366 do 456 dana	85%
preko 456 dana	100%

U slučaju restrukturiranih izloženosti Banka će svih 12 mjeseci perioda oporavka zadržati očekivane kreditne gubitke na nivou pokrivenosti koji je bio formiran na datum odobrenja restrukture, a koji ne može biti niži od 15% izloženosti. Za treću i svaku narednu restrukturu ranije restrukturirane izloženosti koja je u trenutku restrukture bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 ili POCI imovine, Banka utvrđuje i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti.

Za izloženosti koje se odnose na slučajeve kada dužnik nije izvršio svoju obavezu prema banci najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je izvršen protest po osnovu prethodno izdate garancije, Banka utvrđuje i knjigovodstveno evidentira očekivani kreditni gubitak u iznosu od 100% izloženosti.

Ako Banka u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od iznosa koji proizlaze iz odredbi Odluke, Banka utvrđuje i knjigovodstveno evidentira te iznose.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga i ostala potraživanja, primjenjuju se prema tabeli kako slijedi:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
nema kašnjenja u materijalno značajnom iznosu	0,5%
do 30 dana	2%
od 31 do 60 dana	5%
od 61 do 90 dana	10%
od 91 do 120 dana	15%
od 121 do 180 dana	50%
od 181 do 365 dana	75%
preko 365 dana	100%

Kreditno umanjena finansijska imovina

Na svaki datum izvještavanja, Banka procjenjuje da li je finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku i dužnička finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kreditno umanjena (u daljnjem tekstu "finansijska imovina nivo kreditnog rizika 3"). Finansijska imovina je kreditno umanjena kada dođe do jednog ili više događaja koji imaju štetan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove finansijske imovine.

Dokazi da je finansijska imovina kreditno umanjena uključuju sljedeće dostupne podatke:

- značajne finansijske poteškoće dužnika ili izdavatelja;
- kršenje ugovora kao što je neispunjavanje obaveza ili neispoštovani rok dospjeća;
- restrukturiranje kredita ili predujma od strane Banke pod uvjetima koje Banka ne bi drugačije razmatrala;
- postaje vjerovatno da će zajmoprimac ući u stečaj ili drugu finansijsku reorganizaciju; ili
- nestanak aktivnog tržišta za vrijednosni papir zbog finansijskih poteškoća.

Kredit koji je bio ponovno ugovoren zbog pogoršanja stanja zajmoprimca obično se smatra kreditno umanjnim, osim ako postoje dokazi da je rizik nenaplativosti ugovornih novčanih tokova značajno smanjen i da nema drugih pokazatelja umanjjenja.

Prezentacija rezervisanja za ECL u izvještaju o finansijskom položaju

Rezervisanja za gubitke od ECL se prezentuju u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- *finansijska imovina iskazane po amortizovanom trošku*: kao odbitna stavka od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- *kreditne obaveze i ugovori o finansijskim garancijama*: generalno kao rezervisanje;
- *gdje finansijski instrument uključuje i iskorištenu i neiskorištenu komponentu, i Banka ne može identificirati ECL na iskorištenoj i neiskorištenoj kreditnoj obavezi*: Banka prezentuje kombinovanu rezervaciju za gubitke za obje komponente. Kombinovani iznos se prezentira kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente. Svaki višak preko knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente se prezentira kao rezervisanje; i
- *finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit*: umanjjenje vrijednosti se ne priznaje u izvještaju o finansijskom položaju jer je knjigovodstvena vrijednost te imovine i njihova fer vrijednost. Međutim, umanjjenje vrijednosti se objavljuje i priznaje u rezervi za fer vrijednost.

Pogledati i Napomenu 6.1.3.

POCI imovina – imovina koja je kupljena ili kreirana umanjene vrijednosti

Finansijskom imovinom koja je kupljena ili kreirana umanjene vrijednosti smatra se imovima kod koje postoje objektivni dokazi o umanjnju vrijednosti (koja je u defaultu) u trenutku inicijalnog priznavanja.

Takva imovina može nastati u slučaju da:

- banka otkupi imovinu koja ima objektivne dokaze o umanjnju vrijednosti uz značajan diskont ili
- u slučaju značajne modifikacije instrumenta koji se već nalazi u statusu neispunjenja obveza ili
- u slučaju da sama značajna modifikacija instrumenta predstavlja razlog za ulazak u status neispunjenja obveza,
- banka odobri novi plasman klijentu koji već ima značajni udio portfelja u statusu neispunjavanja obveza

Banka ne kupuje plasmane umanjene vrijednosti (tzv. bad debt), stoga POCI imovina predstavlja inicijalno ili zbog značajne modifikacije ponovno priznate instrumente koji su na dan priznavanja u statusu neispunjavanja obveza (defaultu).

Otpisi

Otpis potraživanja po osnovu kreditnih plasmana vrši se kada su iscrpljeni svi izvori naplate potraživanja, odnosno kada se po kreditnim plasmanima više ne očekuju budući pozitivni i negativni novčani tokovi.

Otpis potraživanja po osnovu kreditnih plasmana predstavlja gubitak. Posljedica otpisa potraživanja po osnovu kreditnih plasmana je njihovo isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije, osim u slučajevima računovodstvenog otpisa, kada Banka postupa u skladu sa propisima i to odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Kredit i dužnički vrijednosni papiri se otpisuju (dijelom ili u potpunosti) gdje ne postoji razumno očekivanje povrata finansijske imovine dijelom ili u potpunosti. Ovo je uglavnom slučaj kada Banka odredi da dužnik nema imovinu, izvore ili prihode koji mogu generirati dovoljne novčane tokove da otplate iznos koji je predmet otpisa. Ovo ocjenjivanje se vrši na nivou pojedinačnog sredstva.

Ponovno sticanje prethodno otpisanih iznosa uključuje se u "gubici od umanjnja vrijednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva koja su otpisana i dalje mogu da budu predmet ponovnog sticanja da bi bila u skladu sa procedurama Banke.

Banka otpisuje dug ili investiciju u jemstvo duga, dijelom ili u potpunosti, i svaku povezanu isplatu za gubitak od umanjnja vrijednosti kada je kreditni odbor Banke utvrdio da nisu postojale realne mogućnosti ponovnog sticanja.

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine – Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka koja je na snazi od 1. januara 2020. godine Banka vrši računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom.

3.11.2. Finansijske obaveze**(i) Klasifikacija**

Banka klasifikuje finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i po amortizovanom trošku. Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Uprava određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata kod početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha imaju dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupovine u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog stjecanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja. Banka nema finansijskih obaveza klasifikovanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze čine sve finansijske obaveze koje nisu vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i uključuju obaveze prema klijentima, obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama kao i subordinirani dug.

(ii) Inicijalno i naknadno mjerenje

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se inicijalno po fer vrijednosti, dok se transakcijski troškovi priznaju odmah kao rashod u bilansu uspjeha. Naknadno mjerenje je također po fer vrijednosti.

(iv) Modifikacija finansijskih obaveza

Dobici i gubici koji nastaju iz promjena fer vrijednosti finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se u bilansu uspjeha.

Ostale finansijske obaveze se početno vrednuju po svojoj fer vrijednosti uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

(iii) Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze kada samo kada one prestaju postojati, to jeste kada su ispunjene, otkazane ili istekle.

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su uslovi promijenjeni i kada su novčani tokovi modificirane obaveze suštinski drugačiji. U tom slučaju, nova finansijska obaveza bazirana na modificiranim uvjetima se priznaje po fer vrijednosti. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti i finansijske obaveze se prestaje priznavati i priznaje se plaćena naknada u bilansu uspjeha. Plaćena naknada uključuje prenesenu nefinansijsku imovinu, ukoliko je ima, preuzimanje obaveza uključujući novu modificiranu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze nije obračunata kao prestanak priznavanja, onda se trošak amortizacije te obaveze ponovo računa diskontovanjem modificovanog novčanog toka po izvornim efektivnim kamatnim stopama i rezultira priznavanjem u bilansu uspjeha kao dobitak ili gubitak. Kod finansijskih obaveza sa promjenjivom stopom, izvorna kamatna stopa korištena za izračun modifikacije dobiti ili gubitka usklađuje se tako da reflektuje trenutne tržišne uvjete u vrijeme modifikacije. Troškovi i naknade koji nastaju priznaju se kao usaglašavanje knjigovodstvene vrijednosti obaveze ili amortizovane vrijednosti tokom prestalog vijeka modificirane finansijske obaveze kroz ponovno računanje efektivne kamatne stope na instrument.

3.11.3. Prebijanje finansijske imovine i obaveza

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u finansijskom izvještaju, kada, i samo kada Banka ima zakonsko pravo da vrši prebijanje i ima namjeru podmiriti je na neto osnovi ili realizirati imovinu i istovremeno podmiriti obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju na neto osnovi samo kada je dozvoljeno u skladu sa MSFI, ili za dobitke i gubitke koji proizilaze iz sličnih transakcija, kao u poslovima trgovine.

3.11.4. Mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju sredstava ili koja bi se platila za prijenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja na glavnom, ili ako je to nemoguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Banka ima pristup na taj dan. Fer vrijednost obaveze izražava njen rizik neizvršavanja.

Kada je to moguće, Banka mjeri fer vrijednost instrumenta preko iskazane cijene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra aktivnim ako se transakcije za sredstva ili obavezu odvijaju dovoljno često i u opsegu dovoljnom za davanje informacija o cijenama na redovnoj osnovi (nivo 1 hijerarhije fer vrijednosti).

Ukoliko ne postoje iskazane cijene na aktivnom tržištu, Banka onda koristi tehnike procjene koji maksimiziraju korištenje relevantnih dostupnih ulaznih podataka (nivo 2 i nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti) i minimiziraju korištenje nedostupnih ulaznih podataka. Odabrana tehnika procjene uključuje sve faktore koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir pri određivanju cijene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrijednosti finansijskog instrumenta prilikom početnog priznavanja je uobičajeno cijena transakcije – fer vrijednost date ili primljene naknade. Ukoliko Banka odredi da se fer vrijednost prilikom početnog priznavanja razlikuje od cijene transakcije te da fer vrijednost nije potkrijepljena ni kotiranom cijenom na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obavezu niti na osnovu tehnike procjene koja koristi samo dostupne tržišne podatke, onda se finansijski instrument inicijalno priznaje po fer vrijednosti prilagođenoj kako bi se odgodile razlike između fer vrijednosti prilikom početnog priznavanja i cijene transakcije. Naknadno se te razlike priznaju u dobit ili gubitak na odgovarajućoj bazi tokom vijeka instrumenta ali ne kasnije od momenta kada je procjena u potpunosti potkrijepljena dostupnim tržišnim podacima ili kada je transakcija zatvorena.

Ukoliko sredstva ili obaveze za koje se određuje fer vrijednost imaju ponudenu cijenu i traženu cijenu, Banka mjeri sredstva i duge pozicije po ponuđenoj cijeni, a obaveze i kratke pozicije po traženoj cijeni.

Portfoliji finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji su izloženi tržišnom riziku i kreditnom riziku kojim upravlja Banka na bazi neto izloženosti bilo tržišnom ili kreditnom riziku se mjere na bazi cijene koja bi bila određena za prodaju neto duge pozicije (ili plaćena za prijenos neto kratke pozicije) za određenu izloženost riziku. Ove prilagodbe nivoa portfolija su dodijeljene individualnim sredstvima i obavezama na bazi relativnih prilagodbi rizika za svaki pojedinačni instrumentat u portfoliju.

Fer vrijednost sredstava po viđenju nije manja od iznosa koji se plaća po viđenju.

Banka priznaje transfere između nivoa hijerarhije fer vrijednosti u izvještajnom periodu u kojem se desila promjena.

3.11.5. Specifični finansijski instrumenti

Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti obuhvataju sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, stanja na žiro računima kod drugih banaka kao i sredstva oročena kod drugih banaka originalno na period do 3 mjeseca od datuma nastanka.

Novac i novčani ekvivalenti iskazuju se po amortizovanom trošku u izvještaju o finansijskoj poziciji.

Novac i novčani ekvivalenti isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod Centralne banke je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

Plasmani kod banaka i obavezna rezerva kod Centralne banke

Plasmani kod banaka oročeni na period preko 3 mjeseca i obavezna rezerva kod Centralne banke kasifikuju se kao zajmovi i potraživanja i iskazuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Dati krediti i potraživanja

Dati krediti i potraživanja iskazuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali i procjenjeni nadoknadiivi iznosi.

“Kredit i potraživanja” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- kredite i potraživanja koja se mjere po amortiziranom trošku (pogledati Napomenu 3.11.1), inicijalno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za početne troškove, a naknadno po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope
- kredite i potraživanja raspoređene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koji se mjere po fer vrijednosti sa promjenama u fer vrijednosti koji se priznaju u bilansu uspjeha.

“Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha” u izvještaju o finansijskom položaju uključuje:

- dužničke vrijednosne papire mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

“Finansijska imovina po amortizovanoj trošku” u izvještaju o finansijskom položaju uključuje:

- dužničke vrijednosne papire mjerene po amortizovanom trošku

“Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit” u izvještaju o finansijskom položaju uključuje:

- vlasničke vrijednosne papire mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Banka je odlučila priznavati kroz sveobuhvatnu dobit promjene fer vrijednosti za određena ulaganja u vrijednosne papire koji se ne drže radi trgovanja. Izbor se vrši na bazi svakog pojedinačnog instrumenta pri početnom priznavanju i neopoziv je.

Gubici i dobici vlasničkih instrumenata se nikad ne reklasifikuju kroz bilansu uspjeha i umanjenje se ne priznaje kroz bilansu uspjeha. Dividenda se priznaje kroz bilans uspjeha osim ako jasno ne predstavlja povrat dijela troška investiranja, u kom se slučaju priznaje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Kumulativni dobici i gubici priznati kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se transferišu u zadržanu dobit u slučaju prodaje ulaganja.

Finansijske garancije i kreditne obaveze

“Finansijske garancije” su ugovori koji zahtijevaju od banke da izvrši specifična plaćanja kao nadoknadu vlasnicima uslijed gubitka koji proizilazi iz neizvršenja obaveza dužnika kada ugovorni uvjeti nastanu. “Kreditne obaveze” su obaveze banke da plasiraju kredit pod unaprijed ugovorenim uvjetima.

Uzeti kamatonosni krediti i subordinirani dug

Uzeti kamatonosni krediti i subordinirani dug klasificiraju se kao ostale finansijske obaveze i početno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti, pri čemu se svaka razlika između primitaka (umanjena za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaje u bilansu uspjeha tokom razdoblja trajanja posudbe korištenjem metode efektivne kamatne stope.

Tekući računi i depoziti banaka i klijenata

Tekući računi i depoziti su klasificirani kao ostale obaveze i početno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.12. Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenja

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenoj za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Naknadni troškovi se uključuju u neto knjigovodstvenu vrijednost ili se iskazuju kao zasebna imovina samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi utjelovljene u okviru dijela biti protjecane u Banku i da se njihov trošak može pouzdano mjeriti. Troškovi svakodnevnih popravki i održavanja priznaju se u bilansu uspjeha u trenutku nastanka.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koristeći linearnu metodu koja je kako slijedi:

Procijenjene stope amortizacije tokom 2020. i 2021. bile su kako slijedi:

Gradevine	2%
Vozila	14%
Uredska oprema	7% – 33,3%

Dobici ili gubici od otpisa ili otuđenja materijalne imovine utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa te imovine i priznaju se u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

3.13. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se iskazuje po trošku umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje sve troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju imovine:

Procijenjene stope amortizacije bile su kako slijedi:

Ulaganja u tuđe nekretnine	20%
Ostala nematerijalna imovina	16,6%–33,3%

3.14. Ulaganja u investicijske nekretnine

Ulaganja u investicijske nekretnine obuhvataju nekretnine u posjedu radi zarade prihoda od najma ili zbog porasta vrijednosti kapitalne imovine, ili oboje, i početno se mjere po trošku nabavke, uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine mjere se po trošku nabavke umanjeno za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu i obračunava se na osnovu procijenjenog životnog vijeka sredstva, korištenjem linearne metode kako slijedi:

Gradevine	2%
-----------	----

3.15. Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na svaki datum izvještajnog perioda Banka preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina i opreme da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjnjem.

Nadoknadiva vrijednost je njegova fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao reshod u bilansu uspjeha.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3.16. Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervacije se priznaju kada Banka ima sadašnju zakonsku ili konstruktivnu obavezu kao rezultat prošlih događaja za koje je vjerovatno da će biti potreban odlivi resursa koji sadrže ekonomske koristi za podmirenje obaveze i pouzdana procjena iznosa obaveze biti napravljen.

Rezervacije za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji rukovodstvo Banke smatra dovoljnim za apsorpciju nastalih gubitaka. Uprava određuje dostatnost odredbi na osnovu uvida u određene stavke; trenutne ekonomske okolnosti rizika karakteristike pojedinih kategorija transakcija, kao i drugi relevantni faktori.

Rezervisanja se oslobađaju samo za takve izdatke u vezi sa kojima se rezervacije priznaju na početku. Ako odliv ekonomskih koristi za izmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervacija se ukida.

3.17. Naknade zaposlenicima

U ime svojih zaposlenika, Banka plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziona, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Banka gore navedene doprinose plaća u korist penzijskog i zdravstvenog fonda Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalnom nivou), Republike Srpske i Brčko Distrikta.

Nadalje, topli obrok, prijevoz sa i na posao i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u izvještaju o bilansu uspjeha i ostale sveobuhvatne dobiti u periodu u kojem su nastali troškovi plata.

Otpremnine za odlazak u penziju

Banka pravi rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju u iznosu od 3 prosječne mjesečne plate zaposlenog ili 3 prosječne plate na nivou Federacije Bosne i Hercegovine prema posljednjem objavljenom izvještaju Federalnog zavoda za statistiku, u zavisnosti šta je za zaposlenog povoljnije.

Banka knjiži troškove otpremnina za odlazak u penziju u periodu u kojem su otpremnine zaradene.

3.18. Kapital i rezerve

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene redovne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Zadržana dobit

Dobit za godinu nakon raspodjele vlasnicima raspoređuje se u zadržanu dobit.

Rezerve za fer vrijednost

Rezerve iz fer vrijednosti uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju (od 1. januara finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit).

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

3.19. Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici (eng. "EPS"). Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u optičaju tokom perioda. Banka nema povlaštene dionice.

3.20. Usvajanje novih i revidiranih standarda

3.20.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Izmjene i dopune MSFI 9 "Finansijski instrumenti", MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje", MSFI 7 "Finansijski instrumenti: Objavljivanje", MSFI 4 "Ugovori o osiguranju" i MSFI 16 "Najmovi" – Reforma referentne kamatne stope – Faza 2, usvojeno u EU 13. januara 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene MSFI 16 "Najmovi" – Koncesije za najam povezane s Covid-19 nakon 30. juna 2021. godine, usvojeno u EU 30. augusta 2021. godine (na snazi od 1. aprila 2021. godine za finansijske godine koje počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene MSFI 4 "Ugovori o osiguranju" – Produženje privremenog izuzeća od primjene MSFI 9, usvojeno u EU 16. decembra 2020. godine (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produženo je sa 1. januara 2021. na godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u odvojenim finansijskim izvještajima Banke.

3.20.2 Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- Izmjene MRS 16 "Nekretnine, postrojenja i oprema" – Prihodi prije namjeravane uporabe, usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- Izmjene MRS 37 "Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina" – Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora, usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- Izmjene MSFI 3 "Poslovna spajanja" – Reference na konceptualni okvir s izmjenama i dopunama MSFI 3, usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju", uključujući izmjene i dopune MSFI 17, usvojeno u EU 19. novembra 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene i dopune različitih standarda zbog "Poboljšanja MSFI-jeva (ciklus 2018.-2020.)" koji proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41) prvenstveno s ciljem uklanjanja nedosljednosti i pojašnjavanja formulacija – usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 na snazi su za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. Izmjene MSFI 16 se odnose samo na ilustrativne promjere, tako da nije naveden datum stupanja na snagu),
- MSFI 14 "Regulisana vremenska razgraničenja" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016.) – Evropska komisija odlučila je ne pokretati postupak odobrenja ovog privremenog standarda i pričekati konačni standard,
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" – Objavljivanje računovodstvenih politika (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške" – Definicija računovodstvenih procjena (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 12 "Porezi na dobit" – Odgođeni porezi povezani s imovinom i obavezama koji proizilaze iz pojedinačne transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),

- Izmjene MSFI 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji" i MRS 28 "Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate" – Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme do okončanja istraživačkog projekta o kapitalnoj metodi),
- Izmjene MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" – Prva primjena MSFI 17 i MSFI 9 – Usporedne informacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.).

Banka je izabrala da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na odvojene finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

4. Značajne računovodstvene procjene i ključni izvori procjene neizvjesnosti

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući pretpostavke i procjene o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolia Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih uskladba knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Informacije o prosudbama u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji uticaj na iznose priznate u finansijskim izvještajima sadržane su u slijedećim napomenama.

- Napomena 3.11.1. (i): klasifikacija finansijske imovine: procjena poslovnog modela u kojem se imovina klasifikuje i procjena da li su ugovorni uslovi finansijske aktive na SPPI preostalog iznosa glavnice.
- Napomena 6.1.3. (i): uvođenje kriterija za utvrđivanje da li je kreditni rizik finansijske aktive značajno povećan nakon inicijalnog priznavanja, utvrđivanje metodologije za uključivanje informacija koje se odnose na buduća mjerenja ECL-a i odabir modela za mjerenje ECL-a.

Informacije o pretpostavkama i neizvjesnostima procjena koje imaju najznačajniji uticaj na usklađenja priznata u godini koja je završila na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembra 2020. godine sadržane su u slijedećim napomenama.

- Napomena 6.1.3.: umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata: određivanje ulaznih parametara za ECL model mjerenja, uključujući informacije koje se odnose na budućnost.
- Napomena 3.11.4: utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata sa značajnim nevidljivim inputima
- Napomena 3.11.1. (iv): umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata: osnovne pretpostavke u određivanju procjene nadoknadivih novčanih tokova.

COVID-19

Značajne prosudbe i procjene koje se odnose na umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke posebno su složene u trenutnom neizvjesnom okruženju izazvano pojavom COVID-19 pandemije a kako je detaljnije opisano u Napomeni 6.1.1. *Analiza kreditnog kvaliteta*. COVID 19 pandemija nastavlja se razvijati te ekonomsko okruženje u kojem Banka posluje je podložno volatilitnosti, koja bi mogla imati daljnji utjecaj na finansijske rezultate s obzirom da je trajanje COVID 19 pandemije te efikasnost mjera poduzetih od strane vlada i bankarskog regulatora neizvjesna. Nastavljamo pratiti i procjenjivati utjecaj COVID 19 pandemije na ključne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke.

Porezi

Banka priznaje poreznu obavezu u skladu sa poreznim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave odobravaju porezna tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreznih obveznika.

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Sudski sporovi

Ukupan iznos sudskih sporova iznosi 73.844 hiljada KM (31. decembar 2020: 55.541 hiljadu KM). Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja. Procjenu i predlaganje iznosa rezervisanja za sudske sporove provodi Direkcija pravnih poslova Banke i Sektor finansija, dok odluku o iznosu rezervisanja donosi Uprava Banke.

Kao što je navedeno u Napomeni 34, Banka je rezervisala 11.331 hiljadu KM (31. decembar 2020.: 13.035 hiljada KM), iznos koji Uprava smatra dostatnim. S obzirom da se procjena radi za svaki pojedinačni slučaj, nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih Uprava procjenjuje potrebu za rezervacijama na datum izvještavanja.

Rezervacije za otpremnine

Kod izračuna potrebnih rezervacija za otpremnine, Banka diskontira očekivane buduće novčane tokove koji proizlaze iz navedenih obveza, primjenom diskontnih stopa koje, prema mišljenju Uprave Banke, najbolje predstavljaju vremensku vrijednost novca.

5. Prelaz na izračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa novim regulatornim zahtjevima

Procijenjeni utjecaj prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka

Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine je 20. juna 2019. godine donijela Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Službene novine FBiH br. 44/19 od 26. juna 2019. godine), čija primjena je obvezujuća za sve banke počevši od 1. januara 2020. godine.

Zahtjevi Odluke na području umanjnja vrijednosti temelje se na modelu očekivanih kreditnih gubitaka MSFI 9 s tim da su propisane određene specifičnosti a koje se u najvećoj mjeri odnose na propisane minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika (za detalje pogledati Napomenu 3.11.1.(iv)). U skladu s navedenim banke su bile u obavezi izračunati efekte prve primjene ove Odluke sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine, odnosno početnim stanjem na dan 1. januara. 2020. godine, te ih evidentirati na računima kapitala na taj dan bez zahtjeva za prepravkom usporednih podataka za 2019. godinu.

Efekte prve primjene predstavljaju razliku između očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u skladu sa odredbama ove Odluke i onih koje je Banka utvrdila i knjigovodstveno evidentirala u skladu sa svojom internom metodologijom koja je u skladu sa zahtjevima MSFI-a 9, a u slučaju kada su tako utvrđeni očekivani kreditni gubici manji. Prema zahtjevima odluke efekti se računaju za svaku pojedinačnu izloženost.

Utjecaj prelaska na izračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa novom Odlukom na dan 1. januar 2020. godine na finansijske izvještaje Banke odrazio se na umanjnje neto imovine u iznosu od 32.516 hiljada KM, koje proizlazi iz:

- Smanjenja u iznosu od 23.374 hiljada KM iz dodatnog umanjnja vrijednosti finansijske imovine,
- Povećanja rezervi za finansijske garancije i odobrene neiskorištene kredite u iznosu od 9.142 hiljada KM.

Banka ima adekvatnu stopu adekvatnosti kapitala i nakon usvajanja Odluke. Stope adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2020. godine su prikazane u Napomeni 6.4.

Utjecaj usvajanja Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i izračunu očekivanih kreditnih gubitaka prikazan je u tabeli u nastavku:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Napo mene	31. decembar 2019. MSFI 9	Ponovno mjerjenje.	01. januar, 2020., FBA Odluka
IMOVINA				
Novac i novčani ekvivalenti	18	1.473.344	(1.913)	1.471.431
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	19	398.999	-	398.999
Kreditni i potraživanja dati klijentima	20	2.490.432	(20.173)	2.470.259
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	21	545	-	545
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22	6.966	-	6.966
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	23	143.178	(463)	142.715
Ulaganja u zavisna društva	24	11.050	-	11.050
Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate	25	3.827	-	3.827
Odgodena poreska imovina	17	107	-	107
Akontacija tekućeg poreza na dobit		359	-	359
Ostala imovina i potraživanja	26	36.444	(825)	35.619
Ulaganja u investicijske nekretnine	27	30.656	-	30.656
Nekretnine i oprema	28	105.444	-	105.444
Imovina sa pravom korištenja	29	11.215	-	11.215
Nematerijalna imovina	30	16.710	-	16.710
UKUPNA IMOVINA		4.729.276	(23.374)	4.705.902
OBAVEZE				
Obaveze za primljene kredite banaka i drugih finansijskih institucija	31a	163.746	-	163.746
Obaveze za primljene depozite banaka i drugih finansijskih institucija	31b	173.919	-	173.919
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	32	3.682.424	-	3.682.424
Subordinirani dug	33	61.804	-	61.804
Rezervisanja za obaveze i troškove	34	24.242	9.142	33.384
Obaveze po najmu	35	10.986	-	10.986
Ostale obaveze	36	49.096	-	49.096
Odgodene poreske obaveze	17	514	-	514
UKUPNE OBAVEZE		4.166.731	9.142	4.175.873
KAPITAL I REZERVE				
Dionički kapital	37	247.167	-	247.167
Dionička premija		4.473	-	4.473
Rezerva fer vrijednosti		315	-	315
Zadržana dobit		310.590	(32.516)	278.074
UKUPNI KAPITAL I REZERVE		562.545	(32.516)	530.029
UKUPNO OBAVEZE KAPITAL I REZERVE		4.729.276	(23.374)	4.705.902

6. Upravljanje finansijskim rizikom

Usljed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope i drugi rizik cijena.

Banka je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizikom što uključuje analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje određenim stepenom rizika ili kombinacijom rizika. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Banke, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizikom vrši Sektor za upravljanje i kontrolu rizika čiji je glavni zadatak pružanje podrške finansijskim operacijama, koordinacija pristupa domaćim i stranim finansijskim tržištima, pregled i upravljanje finansijskim rizikom kroz interne izvještaje o rizicima uključujući analizu veličine i nivoa rizika.

Kao što je prethodno objavljeno, COVID-19 pandemija predstavlja značajan novi događaj koji je značajno utjecao na upravljanje rizikom Banke.

6.1. Kreditni rizik

Kontrola ograničavanja rizika i procedure ublažavanja

Banka je izložena kreditnom riziku koji predstavlja rizik da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da u potpunosti isplati iznose po dospjeću. Banka strukturira nivo kreditnog rizika koji preuzima postavljanjem limita na iznos rizika koji je prihvaćen u odnosu na jednog zajmoprimca ili grupu najmoprimaca, kao i na segmente industrije. Takvi rizici se redovno prate i podliježu godišnjoj ili češćoj reviziji.

Izloženosti kreditnom riziku se upravlja redovnom analizom sposobnosti zajmoprimaca i potencijalnih najmprimaca da ispune obaveze plaćanja kamata i otplate glavnice te promjenom kreditnih limita gdje je to prikladno. Izloženosti kreditnom riziku se takođe djelimično upravlja preko pribavljanja kolaterala i korporativnih i ličnih garancija.

Aktivnosti Banke mogu dovesti do rizika u trenutku namire transakcija i trgovanja. "Rizik poravnanja" je rizik gubitka usljed neispunjavanja obaveza subjekta da isporuči gotovinu, hartije od vrijednosti ili drugu imovinu kako je ugovoreno.

Za određene vrste transakcija, Banka ublažava ovaj rizik obavljanjem poravnanja preko posrednika za poravnanje/izmirenje kako bi se osiguralo da se trgovina izmiruje samo kada su obje strane ispunile svoje ugovorne obaveze obračuna. Limiti poravnanja su dio procesa odobravanja kredita i praćenja limita. Prihvatanje rizika poravnanja za poslove slobodnog poravnanja zahtijeva odobrenje specifično za transakcije ili specifično za drugu stranu od odjela upravljanja rizikom unutar Banke.

Nadzorni odbor Banke donosi odluku o sastavu i ovlaštenjima Kreditnog odbora i Kreditnog odbora za problematične kredite. Kreditni odbor, u okviru svojih ovlaštenja, može delegirati kreditna ovlaštenja na niže nivoe odlučivanja i imenovati nosioce kreditnih ovlasti za donošenje odluka. Ovlaštenja i procedura rada Kreditnog odbora i Kreditnog odbora za problematične kredite su definisana Pravilnikom o radu tih tijela.

Vanbilansni kreditni instrumenti

Primarna svrha ovih instrumenata je da osiguraju da su sredstva dostupna klijentu prema potrebi. Garancije i akreditivi nose isti rizik kao i zajmovi i osigurani su sa sličnim kolateralima kao i krediti.

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta

6.1.1.1 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti

Maksimalna izloženost kreditnom riziku stavki izvještaja o finansijskom položaju prikazana je kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Napomene	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Novac i računi kod banaka (osim novca u blagajni)	18	695.506	650.776
Kreditni i potraživanja dati bankama po amortizovanom trošku	18	352.556	418.336
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	19	416.375	409.037
Kreditni i potraživanja dati klijentima po amortizovanom trošku	20	2.370.489	2.379.808
Kreditni i potraživanja dati klijentima po fer vrijednosti	20	19.196	10.629
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	23	167.175	122.561
Ostala finansijska imovina	26	24.030	86.002
		4.045.327	4.077.149

Maksimalna izloženost kreditnom riziku vanbilansnih stavki prikazana je kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Napomene	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Odobreni neiskorišteni iznosi kredita	34	667.224	681.495
Finansijske garancije	34	304.925	290.252
		972.149	971.747

Sljedeća tabela pokazuje i informacije o kreditnoj kvaliteti finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku. Za kreditne obaveze i finansijske garancije, iznosi predstavljaju odobrene ili garantovane iznose.

Objašnjenje termina "Nivo kreditnog rizika 1", "Nivo kreditnog rizika 2" i "Nivo kreditnog rizika 3" je uključen u Napomeni 3.11.1.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2021. Ukupno
Kreditni i potraživanja dati bankama po amortizovanom trošku					
Odličan	-	-	-	-	-
Veoma dobar	294.517	-	-	-	294.517
Dobar	58.675	-	-	-	58.675
Zadovoljavajući	-	-	-	-	-
Podstandardni	-	-	-	-	-
Gubitak	-	-	-	-	-
Neocjenjeni	-	-	-	-	-
Ukupno bruto	353.192	-	-	-	353.192
Manje: umanjenje vrijednosti	(636)	-	-	-	(636)
Neto vrijednost	352.556	-	-	-	352.556

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2020. Ukupno
Kreditni i potraživanja dati bankama po amortizovanom trošku					
Odličan	-	-	-	-	-
Veoma dobar	221.760	-	-	-	221.760
Dobar	197.301	-	-	-	197.301
Zadovoljavajući	-	-	-	-	-
Podstandardni	-	-	-	-	-
Gubitak	-	-	-	-	-
Neocjenjeni	-	-	-	-	-
Ukupno bruto	419.061	-	-	-	419.061
Manje: umanjenje vrijednosti	(725)	-	-	-	(725)
Neto vrijednost	418.336	-	-	-	418.336

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2021. Ukupno
Kreditni i potraživanja dati klijentima po amortizovanom trošku					
Odličan	11	-	-	-	11
Veoma dobar	104.707	875	-	-	105.582
Dobar	519.608	22.221	-	388	542.217
Zadovoljavajući	1.405.053	180.521	-	609	1.586.183
Podstandardni	42.864	81.515	-	298	124.677
Gubitak	-	-	183.587	24.539	208.126
Neocijenjen	83	1.125	3	854	2.065
Ukupno bruto	2.072.326	286.257	183.590	26.688	2.568.861
Manje: umanjenje vrijednosti	(17.012)	(22.873)	(138.959)	(14.387)	(193.231)
Manje: efekti modifikacije	(12)	-	(3.651)	(1.478)	(5.141)
Neto vrijednost	2.055.302	263.384	40.980	10.823	2.370.489

Banka je u toku 2021. godine promijenila skalu na osnovu koje se vrši dodjela ocjene kreditne kvalitete finansijske imovine, što je rezultiralo u značajnim razlikama u iznosima na nivou pojedinačnih ocjena u 2021. u odnosu na 2020. godinu, a kako je prikazano u tabeli iznad.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2020. Ukupno
Kreditni i potraživanja dati klijentima po amortizovanom trošku					
Odličan	629	1	-	-	630
Veoma dobar	117.274	1.879	-	-	119.153
Dobar	967.359	61.854	-	94	1.029.307
Zadovoljavajući	823.029	144.131	-	118	967.278
Podstandardni	68.140	179.324	-	194	247.658
Gubitak	-	-	180.846	17.987	198.833
Neocijenjen	1.217	1.818	7.297	-	10.332
Ukupno bruto	1.977.648	389.007	188.143	18.393	2.573.191
Manje: umanjenje vrijednosti	(14.685)	(38.171)	(127.274)	(13.253)	(193.383)
Neto vrijednost	1.962.963	350.836	60.869	5.140	2.379.808

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2021. Ukupno
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku					
Odličan	39.604	-	-	-	39.604
Veoma dobar	55.434	-	-	-	55.434
Dobar	42.954	-	-	-	42.954
Zadovoljavajući	9.728	20.764	-	-	30.492
Podstandardni	-	-	-	-	-
Gubitak	-	-	-	-	-
Neocijenjen	-	-	-	-	-
Ukupno bruto	147.720	20.764	-	-	168.484
Manje: umanjenje vrijednosti	(275)	(1.034)	-	-	(1.309)
Neto vrijednost	147.445	19.730	-	-	167.175

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2020. Ukupno
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku					
Odličan	70.845	-	-	-	70.845
Veoma dobar	-	-	-	-	-
Dobar	11.606	12.104	-	-	23.710
Zadovoljavajući	29.101	-	-	-	29.101
Podstandardni	-	-	-	-	-
Gubitak	-	-	-	-	-
Neocijenjen	-	-	-	-	-
Ukupno bruto	111.552	12.104	-	-	123.656
Manje: umanjenje vrijednosti	(529)	(566)	-	-	(1.095)
Neto vrijednost	111.023	11.538	-	-	122.561

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2021. Ukupno
Odobreni neiskorišteni iznosi kredita					
Odličan	1.760	-	-	-	1.760
Veoma dobar	140.583	600	-	-	141.183
Dobar	365.459	30.208	-	-	395.668
Zadovoljavajući	97.374	24.736	-	-	122.110
Podstandardni	1.924	8.033	-	-	9.957
Gubitak	25	-	1.648	-	1.673
Neocijenjeni	2.955	221	-	-	3.176
Ukupno bruto	610.080	63.798	1.648	-	675.526
Manje: umanjenje vrijednosti	(3.203)	(3.592)	(1.507)	-	(8.302)
Neto vrijednost	606.877	60.206	141	-	667.224

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2020. Ukupno
Odobreni neiskorišteni iznosi kredita					
Odličan	578	275	-	-	853
Veoma dobar	75.219	12.907	-	-	88.126
Dobar	373.481	54.813	-	-	428.294
Zadovoljavajući	128.195	30.291	-	-	158.486
Podstandardni	1.641	13.350	-	-	14.991
Gubitak	-	-	4.736	-	4.736
Neocijenjeni	-	195	-	-	195
Ukupno bruto	579.114	111.831	4.736	-	695.681
Manje: umanjenje vrijednosti	(3.546)	(7.059)	(3.581)	-	(14.186)
Neto vrijednost	575.568	104.772	1.155	-	681.495

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	31. decembar 2021. Ukupno
Finansijske garancije				
Odličan	2.893	-	-	2.893
Veoma dobar	50.955	899	-	51.854
Dobar	108.458	5.432	-	113.890
Zadovoljavajući	91.141	40.603	-	131.744
Podstandardni	1.508	10.014	-	11.522
Gubitak	-	-	793	793
Neocjenjeni	-	22	-	22
Ukupno bruto	254.955	56.970	793	312.718
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.712)	(5.723)	(358)	(7.793)
Neto vrijednost	253.243	51.247	435	304.925

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	31. decembar 2020. Ukupno
Finansijske garancije				
Odličan	370	28	-	398
Veoma dobar	69.847	5.547	-	75.394
Dobar	64.874	23.294	-	88.168
Zadovoljavajući	61.092	54.309	-	115.401
Podstandardni	1.040	16.790	-	17.830
Gubitak	-	-	1.900	1.900
Neocjenjeni	-	276	-	276
Ukupno bruto	197.223	100.244	1.900	299.367
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.321)	(6.343)	(1.451)	(9.115)
Neto vrijednost	195.902	93.901	449	290.252

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kredit i potraživanja dati klijentima po fer vrijednosti		
Odličan	-	-
Veoma dobar	-	1
Dobar	8.796	6.007
Zadovoljavajući	9.162	3.354
Podstandardni	1.120	1.169
Gubitak	118	98
Neocjenjeni	-	-
Ukupno	19.196	10.629

U sljedećoj tablici navedene su informacije o stanju kredita i potraživanja od klijenata koji su dospjeli u nivoima kreditnog rizika 1, 2 i 3.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2021. Ukupno
Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku – Bruto knjigovodstvena vrijednost					
Bez kašnjenja	1.984.318	240.579	19.095	11.234	2.255.226
Kašnjenje < 30 dana	87.989	33.771	7.894	2.400	132.055
Kašnjenje > 30 dana < 90 dana	-	11.906	41.191	767	53.864
Kašnjenje > 90 dana	19	-	115.410	12.287	127.716
Manje: umanjenje vrijednosti	(17.012)	(22.873)	(138.959)	(14.387)	(193.231)
Manje: efekti modifikacije	(12)	-	(3.651)	(1.478)	(5.141)
Ukupno:	2.055.302	263.384	40.980	10.823	2.370.489

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	31. decembar 2020. Ukupno
Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku – Bruto knjigovodstvena vrijednost					
Bez kašnjenja	1.818.113	311.052	56.804	8.178	2.194.146
Kašnjenje < 30 dana	159.391	57.955	9.462	139	226.948
Kašnjenje > 30 dana < 90 dana	142	19.577	9.043	5.757	34.519
Kašnjenje > 90 dana	2	423	112.834	4.319	117.578
Manje: umanjenje vrijednosti	(14.685)	(38.171)	(127.274)	(13.253)	(194.383)
Manje: efekti modifikacije	1.962.963	350.836	60.869	5.140	2.379.808
Ukupno:	2.055.302	263.384	40.980	10.823	2.370.489

COVID-19

COVID-19 pandemija negativno je utjecala na poslovanje određenog dijela pravnih osoba, te na dio fizičkih osoba s mogućom posljedicom nastanka likvidnosnih poteškoća u namirivanju njihovih finansijskih obaveza. U cilju umanjivanja dugoročnih negativnih utjecaja na privredu, Banka je poduzela niz mjera u okvirima zadanim od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, EBA smjernica te su slične mjere primjenjene od strane ostalih kreditnih institucija na tržištu. U skladu sa navedenim, od početka pandemije u 2020. godine Banka je omogućila ugovaranje olakšica klijentima koji su pogođeni negativnim efektima pandemije. U toku trajanja stanja "Prirodne ili druge nesreće na teritoriji Bosne i Hercegovine", Banka je odobravala klijentima mjeru privremeni moratorij. U toku trajanja moratorija Banka nije vršila obračun zatezne kamate na iznos dospjelih potraživanja. Sa druge strane redovan obračun kamate se dalje vršio i isti se pripisao konačnom otplatnom planu nakon ugovaranja konačnog modaliteta.

Po isteku privremenih mjera (mjera u toku nesreće), posebne mjere koje je Banka odobravala klijentima fizičkim i pravnim licima su:

- moratorij, odnosno odgodu u otplati kreditnih obaveza do maksimalno 6 mjeseci (ne računajući privremeni moratorij),
- uvođenje "grace" perioda za otplatu glavnice kreditnih obaveza u slučaju kredita koji se otplaćuju anuitetno na period od najduže 6 mjeseci,
- produženje krajnjeg roka za otplatu kredita koji se otplaćuju anuitetno,
- produženje roka dospijeca kredita sa jednokratnim dospijecom, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcionim računima na period od najduže 6 mjeseci, pri čemu bi klijenti tokom tog perioda mogli koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišćen na dan modifikacije,
- odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća sa likvidnošću,
- druge mjere koje banka poduzima u cilju olakšanja servisiranja kreditnih obaveza klijenta i uspostave održivog poslovanja klijenta.

Mjere se primjenjuju kao pojedinačne ili mogu obuhvatiti kombinaciju istih.

Cilj je odabrati mjere koje će omogućiti klijentima da u narednom periodu saniraju negativne posljedice pandemije virusa na poslovanje i da uredno servisiraju kreditne obaveze.

Za fizička lica Banka je smatrala najprimjerenijom mjerom moratorij, te je istima odobravala samo ovu mjeru. Za pravna lica mjere su odobrene shodno analizi na osnovu koje je Banka procjenila da će odobrene mjere pomoći klijentu da u budućem periodu uredno izmiruju svoje obaveze.

U skladu sa regulatornim okvirom mjere su imale datum isteka odobravanja zaključno sa 31. decembrom 2021. godine. Za dio mjera, rok je naknadno produžen do 31.marta 2022.godine. Odobravanje mjere moratorija ili drugih posebnih mjera, samo po sebi nisu uzrokovali reklasifikaciju izloženosti u restrukturirane izloženosti ili reklasifikaciju klijenata u viši nivo rizika ili status neizmirenja obaveza, no za sve izloženosti Banka je redovno provodila analizu kreditnog rizika, te temeljem dostupnih podakata o izloženostima i informacijama prikupljenim od klijenata procjenjivala vjerovatnoću da klijent neće biti u mogućnosti uredno ispuniti svoje obaveze.

U tabeli ispod prikazana je ukupna izloženost kredita kojima je na dan 31. decembra 2021. godine odobrena jedna od mogućih mjera i koja je još uvijek aktivna:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1		Nivo kreditnog rizika 2		Nivo kreditnog rizika 3		31. decembar 2021. Ukupno	
	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM
Non retail	-	-	-	-	-	-	-	-
Moratorij	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale mjere	-	-	-	-	-	-	-	-
Retail (Pi & Micro)	-	-	-	-	-	-	-	-
Moratorij	-	-	3	-	-	-	-	-
Ostale mjere	11	146	2	64	2	5	3	215
Ukupno:	11	146	5	64	2	5	18	215

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo kreditnog rizika 1		Nivo kreditnog rizika 2		Nivo kreditnog rizika 3		31. decembar 2020. Ukupno	
	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM
Non retail	51	20.514	129	47.468	21	33.801	201	101.783
Moratorij	1	1.197	3	10.647	-	-	4	11.844
Ostale mjere	50	19.317	126	36.821	21	33.801	197	89.939
Retail (Pi & Micro)	901	17.511	547	9.964	89	1.608	1.537	29.083
Moratorij	814	15.634	493	8.653	86	1.490	1.393	25.777
Ostale mjere	87	1.877	54	1.311	3	118	144	3.306
Ukupno:	952	38.025	676	57.432	110	35.409	1.738	130.866

Kako je vidljivo iz tabele iznad, u Non – retail segmentu nije bilo aktivnih Covid-19 mjera zaključno sa 31. decembrom 2021. godine.

Aktivnosti u upravljanju rizicima su osim odobravanja mjera klijentima pogođenim pandemijom COVID 19 i monitoringa klijenta s ciljem prepoznavanja povećane rizičnosti u uslovima COVID -19 pandemije bile usmjerene i na aktivnosti vezane za ažuriranje makroekonomskih scenarija u izračunu očekivanih gubitaka, kao i na aktivnostima generisanja adekvatnih iznosa očekivanih gubitaka za klijente čije je poslovanje pogođeno ili se očekuje da će biti značajno pogođeno utjecajem COVID-19 pandemije.

Dodatno, u Non – retail segmentu primjenjuje se tzv. Special Risk Factors (SRF) koji direktno utiču na uvećan kreditni rizik, upitnu tekuću likvidnost i solventnost klijenata, te kao posljedicu imaju povećane ispravke vrijednosti, sve u skladu sa IFRS 9 Dodatak B5.5.16.

SRF predstavlja primjenu holističkog pristupa za identifikaciju značajnog povećanja kreditnog rizika za određene izloženosti ili grupe izloženosti za koje se posjeduju dodatne informacije o narušenom kreditnom kvalitetu koje se ne mogu uključiti/prepoznati preko standardnih pokazatelja narušenog kreditnog kvaliteta. Special Risk Factor se primjenjuje kada postojeći izračunati parametri kreditnog rizika ne mogu u potpunosti iskazati kreditni rizik na dijelu portfolia te se za isti dodjeljuje procenat pokrivenosti rezervisanjima nakon primjenjene metodologije izračuna rezervisanja. Dodjeljujući nivo kreditnog rizika 2 i uvećane ispravke vrijednosti, isti je rezultirao značajnim povećanjem procenta pokrivenosti tog dijela portfolija ispravkama vrijednosti u rasponu od 15% do 51% na nivou pojedinačne izloženosti. Revidiranje i monitoring pomenutog dijela portfolia vrši se redovno u skladu sa poboljšanjem ili pogoršanjem finansijskog performansa.

U okviru aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom preduzete su aktivnosti makroekonomskih prilagođavanja na parametrima za MSFI 9 rezervisanja. Prilagođavanja su izvršena s ciljem odražavanja najnovijih promjena izazvanih razvojem COVID-19 pandemije. Izračunavanje makroekonomskih faktora (eng. Macroeconomic Overlay Factors, u daljem tekstu: "MOF") osigurava da se obuhvate trendovi defaultnih stopa koje će se pojaviti u slučaju različitih makroekonomskih scenarija. Ovako izračunati makroekonomski faktori odražavaju stanje defaultnih stopa samo za trajanje makroekonomskog scenarija, a ne mora nužno pokrivati čitav očekivani životni vijek finansijskog instrumenta. Banka je radila izmjene MOF-a u toku četiri obračunska perioda: mart, maj, juli i decembar 2020. godine; dok je u 2021. godini izmjena MOF-a rađena u tri obračunska perioda i to: mart, oktobar i novembar, a sve kako bi osigurala da isti na adekvatan način reflektuju utjecaj COVID-19 pandemije na buduća privredna kretanja i izračun očekivanih kreditnih gubitaka. Jedan od najvažnijih parametara koji je uticao na makroekonomsko usklađivanje jeste kretanje GDP-a Bosne i Hercegovine te su MOF usklađivani s očekivanim kretanjem istog prema zvaničnim predviđanjima Agencije za statistiku BiH.

Novac i novčani ekvivalenti

U okviru novca i novčanih ekvivalenata Banka je na dan 31. decembar 2021. godine držala 56.256 hiljada KM (2020.: 43.757 hiljada KM) kod drugih banaka koje su ocijenjene, na temelju S&P-a, najmanje AA- do BBB.

6.1.2. Kolaterali i druga kreditna poboljšanja

Tokom godine, Banka u pozicijama finansijske i nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterale koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju nevratanja duga od strane dužnika. Ovakav proces stjecanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu, vozila i depozite. Ponovno stečena imovina se prikazuje kao takva u izvještaju o finansijskom položaju Banke u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Banke je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Banke ili za iznajmljivanje trećim stranama.

Politika Banke u vezi stjecanja kolaterala se nije bitnije promijenila tokom izvještajnog perioda i nema značajnih promjena kvalitete kolaterala u odnosu na raniji period.

Stambene hipoteke

Tabele u nastavku pokazuju kreditne izloženosti stambenih kredita stanovništvu u rasponima omjera kredita i vrijednosti kolaterala (LTV). LTV se računa kao odnos bruto iznosa kredita i vrijednosti kolaterala. Vrednovanje kolaterala isključuje bilo kakva usklađenja za sticanje i prodaju kolaterala. Vrijednost kolaterala za stambene kredite se zasniva na tržišnoj vrijednosti kolaterala u trenutku odobrenja, te se tržišna vrijednost provjerava i usklađuje sa tržišnim trendovima minimalno na godišnjem nivou. Za kredite umanjene vrijednosti vrijednost kolaterala se zasniva na najnovijim procjenama tržišne vrijednosti.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
LTV ratio		
Manje od 50%	19.518	53.110
51–70%	61.594	73.168
71–90%	137.059	74.097
91–100%	18.783	10.345
Više od 100%	22.364	10.683
Ukupno	259.318	221.403

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kreditni umanjene vrijednosti		
Manje od 50%	4.368	1.704
91%–100	3.555	3.637
Više od 100%	-	3.896
Ukupno	7.923	9.237

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)

i. Značajno povećanje kreditnog rizika (SICR)

Banka smatra da je finansijski instrument pretrpio značajno povećanje kreditnog rizika kada je jedan ili više kvantitativnih ili kvalitativnih kriterija zadovoljen. Kriteriji za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika su definisani zbog pravilne raspodjele izloženosti u "nivo kreditnog rizika 1" ili "nivo kreditnog rizika 2".

Kvantitativni kriterij

Za korporativne klijente, kvantitativni kriteriji procjenjuju da li je rizik od neplaćanja obaveza značajno povećan od početnog priznavanja, preko praga povećanja vjerovatnoće neispunjavanja obaveza od 250% (prag od 250% je vremenski zavisan). Kvantitativni kriteriji postavljaju se pojedinačno na nivou svake partije. Ne provodi se grupisanje izloženosti, tj. mjerenje značajnog povećanja kreditnog rizika na kolektivnoj osnovi.

Kao kvantitativna mjera u slučaju retail klijenata, upoređuje se preostala vjerovatnoća neispunjavanja obaveza na datum izvještavanja s odgovarajućim očekivanim uslovnim PD-om iz izvorne vintage krive (tj. razmatranje PD na početku, uzimajući u obzir da će promatrana rizična partija opstati, tj. u potpunosti će biti otplaćena ili obaveze neće biti izmirene, do datuma izvještavanja). Povećanje kreditnog rizika mjeri se relativnim pristupom i upoređuje s fiksnom vrijednošću praga (eng. "SICR threshold"). Razine pragova izračunavaju se na razini portfolija za sve portfolije koji su uključeni u PD modelima temeljenim na procjeni.

Kvalitativni kriteriji

Elementi koji će biti glavne odrednice koje treba razmotriti u svrhu procjene koraka između različitih nivoa kreditnog rizika su sljedeći:

- Eventualna prisutnost dospjelog iznosa koji kasni 30 dana. U slučaju takvog slučaja kreditni rizik takve izloženosti smatra se "značajno povećanim" i klasifikuje se u nivo kreditnog rizika 2;
- Postojanje "forbearance" mjera;
- Kvalitativne informacije o pogoršanju kreditne kvalitete zbog kojih je klijent uključen na listu praćenja;
- Određeni pokazatelji internog sistema praćenja kreditnog rizika i sistema ranog upozoravanja.

Utvrđivanje postojanja bilo kojeg od gore navedenih odrednica predstavlja uslov za promjenu nivoa kreditnog rizika.

(ii) Nivoi kreditnog rizika

Banka koristi interne ocjene kreditnog rizika koje odražavaju procjenu vjerovatnoće gubitka/neispunjavanja obaveza pojedinačnih komitenata. Banka koristi interne modele ocjenjivanja/rangiranja prilagođene različitim kategorijama komitenata. Podaci o dužniku kao i specifične informacije o kreditu prikupljene u vrijeme podnošenja zahtjeva za kredit uključuju se u ovaj rejting model. Osim toga, model omogućuje i uključivanje iskustvene procjene kreditnog službenika u dodjeljivanje konačnog rejtinga za svaku pojedinačnu izloženost. Na takav način, omogućeno je uključivanje relevantnih faktora koji nisu obuhvaćeni kao dio ostalih ulaznih podataka u rejting model. Ocjene kreditnog rizika su definisane tako da se rizik od neplaćanja eksponencijalno povećava kako se ocjena kreditnog rizika povećava.

Slijede dodatna razmatranja za svaku vrstu portfolija koju drži Banka.

Pravna lica

Za pravna lica, rejting se utvrđuje na razini dužnika. Voditelj poslovnog odnosa uključuje sve ažurirane ili nove podatke i ocjene dužnikove kreditne sposobnosti u predviđeni model na kontinuiranoj osnovi. Također, odgovorni voditelj kreditnog odnosa će svake godine ažurirati informacije o kreditnoj sposobnosti dužnika iz dostupnih izvora kao što su finansijski izvještaji. Time će se odrediti ažurirani PD i pripadajući interni kreditni rejting.

U okviru pravnih lica segmenta Corporate Banka ima dva rejting modela: Large Corporate Rating Model i Regular Corporate Rating Model. Prema generalnom konceptu skala rangiranja klijenata unutar grupe pravnih lica obuhvata 25 rating ocjena za non-default klijente i 1 ocjenu za klijente u defaultu.

Dodatno, za kategoriju malih i srednjih preduzeća, Banka koristi SMB rejting model. Prema generalnom konceptu skala rangiranja SMB klijenata obuhvata ukupno 27 rating ocjena za klijente koji nisu u defaultu, kako bi se dobile sve predviđene kategorije rizika po sistemu internog rating-a.

Lokalne i regionalna vlada

Za lokalne i regionalne vlasti, Banka koristi model rangiranja lokalnih i regionalnih vlada. Prema općoj koncepciji ljestvice LRG rangiranja, klijenti uključuju 27 rejting ocjena za klijente koji nisu u defaultu i jedan za default klijente.

Finansiranje projekata

Za potrebe financiranja projekta, Banka koristi model za ocjenu projektnog financiranja. Prema općem konceptu rejting ljestvice klijenti PF-a uključuju 4 ocjene za klijente koji nisu u defaultu i jednu za default klijente.

Finansijske institucije

Za finansijske institucije Banka koristi slijedeće rating modele: FI (Bank) Rating Model, Insurance Rating Model, Sovereigns Rating Model i Funds Rating Model. U procesu rangiranja klijenata u kategoriji finansijskih institucija finalni rating određuje se na nivou RBI odgovorne jedinice. Prema generalnom konceptu skala rangiranja klijenata koji pripadaju rating modelima FI (Bank) i Sovereigns ima 27 rating ocjena za klijente koji nisu u default-u, i jednu ocjenu za default klijente. Za ostala dva rating modela rating skala uključuje 9 ocjena za klijente koji nisu u defaultu i 1 za default klijente.

Retail segment klijenata (Fizička lica i Micro klijenti*)

Nakon datuma početnog priznavanja za Retail segment, ponašanje dužnika prati se na periodičnoj osnovi kako bi se razvila Ocjena ponašanja. Sve druge poznate informacije o zajmoprimcu koji utječu na njihovu kreditnu sposobnost kao što su nezaposlenost i prethodna platežna historija također su ugrađeni u rezultat ponašanja. Ovaj rezultat je mapiran na PD.

Micro klijent je pravno lice čiji je godišnji prihod manji od EUR 1 mio i eksponiranost manja od EUR 100.000, te lica organizovana kao samostalni djelatnici.

(iii) Definisane statusa neizmirivanja obaveza ("default")

Status neispunjenja obaveza po plasmanima Banke, utvrđuje se temeljen RBI smjernica baziranih na zahtjevima definisanim EU Uredbom 575/2013 (CRR), član 178, EBA Smjernicama za primjenu definicije statusa neispunjenja obaveza na temelju člana 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 i EBA Regulatornim Tehničkim standardima vezano za pragove materijalnosti za dospjela potraživanja iz čl.178 EU Uredbe 575/2013. Slijedeći navedene smjernice Banka je sa 30. novembrom 2020. primjenila novu definiciju defaulta kako je detaljnije objašnjeno u nastavku. Instrukcijama za prepoznavanje i vođenje poslovnog odnosa sa default klijentima Non Retail & SE precizirani su ostali detalji.

U segmentu stanovništva, status neispunjavanja obaveza utvrđuje se na razini pojedinog plasmana, dok se za sve pravne osobe (uključujući i Micro subjekte), status neispunjavanja obaveza utvrđuje na razini klijenta.

Portfolio pravnih lica

“Staging” kriteriji su odobreni u skladu s MSFI 9 i bazirani su na parametrima rizika dostupnim u Banci. Dodjelom default statusa, klijent prelazi na individualnu procjenu potencijalnih gubitaka (eng. ILLP), čime dobija i status nivoa kreditnog rizika 3 po MSFI 9 metodologiji, što u tom momentu predstavlja nekvalitetnu aktivu.

Default status, odnosno individualna rezervisanja za kreditne gubitke, moraju biti dodijeljena svim kreditnim plasmanima dužnika ili grupe dužnika koji:

- u izmirivanju obaveza prema Banci kasne više od 90 dana uvažavajući prag materijalnosti od EUR 250 i 2,5% do 30. novembra 2020. odnosno EUR 500 i 1,0% od 30. novembra 2020. godine (za detalje vidjeti u nastavku) od vrijednosti ukupno ugovorenih kreditnih plasmana (kvantitativni kriterij)
- ili vrlo vjerovatno neće moći izmiriti obaveze prema Banci iz svojih primarnih izvora finansiranja (kvalitativni kriterij).

Banka (odnosno RBI grupa) je definisala kvalitativne indikatore koji se trenutno koriste kako bi se identifikovala vjerovatnoća da klijent neće moći izmiriti svoje obaveze prema Banci (npr. pokrenut stečajni postupak, otpis dijela potraživanja, obustava plaćanja kamate, cross-default itd.).

U segmentu pravnih lica Banka je na datum 30. novembra 2020. godine implementirala novu definiciju defaultu-a. Najveća izmjena odnosi se na promjenu praga značajnosti koji se primjenjuje pri izračunu dana kašnjenja kao jednog od pokazatelja defaulta (overdue payment), kako je objašnjeno iznad.

Instrukcijama za prepoznavanje i vođenje poslovnog odnosa sa default klijentima Non Retail & SE precizirani su ostali detalji.

MSFI 9 zahtijeva korištenje nekoliko scenarija (minimalno 2) u okviru obračuna ILLP-a, uzimajući u obzir sljedeće principe:

- Izvjesnost scenarija
- Mogućnost dokumentovanja istog
- Historijski parametri/pokazatelji

Scenariju koji je izvjestan da će se desiti/realizovati u narednom periodu se dodjeljuje ponder vjerovatnoće od 90%, dok se scenarijima čija izvjesnost je manje realna dodjeljuju ponderi vjerovatnoće od po 10%, kao unificirano pravilo za sve klijente. Ponderi će biti revidirani na godišnjem nivou. Za slučaj klijenta koji je going concern kao drugi scenario eventualno je moguće koristiti realizaciju kolaterala kroz sudski postupak gdje je na bazi historijskih posmatranja zaključeno da se koristi ponder 10% (analiza rađena na bazi historijskih promjena zadnjih 5 godina prenosa klijenata iz odjela rana faza u kasna faza – predmetna analiza će biti revidirana na godišnjem nivou).

MSFI 9 razlikuje kredite vrijednovane po fer vrijednosti i amortiziranim troškovima.

Portfolio Retail klijenata (Fizičkih lica i Micro klijenata)

Kao i kod pravnih lica, u segmentu fizičkih lica dodjelom default statusa, klijent prelazi u status nivoa kreditnog rizika 3 po MSFI 9 metodologiji, što u tom momentu predstavlja nekvalitetnu aktivu.

Rezervisanja za kreditne gubitke moraju biti dodijeljena svim kreditnim plasmanima dužnika ili grupe dužnika koji:

- u izmirivanju obaveza prema Banci kasne više od 90 dana uvažavajući prag materijalnosti od EUR 10 do 30. novembra 2020. godine, odnosno EUR 100 i 1% od vrijednosti ukupno ugovorenih kreditnih plasmana od 30. novembra 2020. godine (kvantitativni kriterij),
- vrlo vjerovatno neće izmiriti obaveze prema Banci (kvalitativni kriterij).

Banka je u svojim internim procedurama definisala kvalitativne kriterije usljed kojih kreditna izloženost dobija status klijenta koji vrlo vjerovatno neće izmiriti obaveze prema Banci (npr. bankrot dužnika, cross-default, loša restruktura itd.).

U segmentu poslovanja sa Retail klijentima Banka je također sa 30. novembrom 2020. godine implementirala novu default definiciju, na način da je napravila retrospektivni dnevni izračun statusa neispunjavanja obaveza za 10 godina istorije za fizička lica i 5 godina za micro segment, i na temelju tih podataka utvrdila status neispunjavanja obaveza na 30. novembar 2020. godine te pripadajuće detaljne informacije o defaultnim događajima.

Najveća metodološka izmjena u definiciji defaulta u segmentu poslovanja sa Retail segmentom klijenata, odnosi se na:

1. izmjene u brojaču dana kašnjenja:
  - prag značajnosti dospelog dugovanja za brojanje dana kašnjenja kako je prethodno specificirano,
  - sama logika brojanja dana kašnjenja je promjenjena, ne gleda se stvarna starost pojedine neplaćene dospjele obaveze, već se broji koliko dana dospjeli dug prelazi prag značajnosti. Ova promjena se odražava u tome da se kod djelomičnog podmirenja obaveza, broj dana kašnjenja ne može smanjiti, odnosno novi brojač se može samo resetirati na nulu kada dospjeli dug padne ispod jednog od praga materijalnosti (apsolutnog ili relativnog).
2. uvođenje tzv pulling efekta – kada >20% plasmana fizičke osobe ima status neispunjavanja obaveza, ostali njegovi plasmani također dobivaju status neispunjavanja obaveza;
3. izmjenu pravila za tzv. Distressed restructuring, te uvođenje dodatnih indikatora neizvjesnosti naplate kao što su indikatori prezaduženosti i gubitka ostalih prihoda;
4. određivanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta za Micro segment.

Također, djelomično su izmjenjena pravila za ispunjavanje kriterija za izlazak iz statusa neispunjenja obaveza.

(iv) Uključivanje faktora predviđanja

U toku 2021. godine je, usljed usklađivanja Odluke Agencije za Bankarstvo FBiH "Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka", članu 22. "Raspoređivanje izloženosti u niže nivo kreditnog rizika" i "Default definicija Raiffeisenbank International" je ažuriran period oporavka za raspoređivanje iz nivoa kreditnog rizika 3 u nivo kreditnog rizika 2 na period od najmanje 6 mjeseci (ranije 3 mjeseca) uz uslov da DPDEBA brojač nije prešao 30 dana (ranije 10 dana) u toku posmatranog perioda. Navedenim usklađivanjem je u potpunosti zadovoljena lokalna regulativa.

Pri izračunu očekivanog kreditnog gubitka primjenjuju se i višestruki makroekonomski scenariji. Banka primjenjuje tri perspektivna globalna ekonomska scenarija (baseline, upside i downside) te se ovaj pristup smatra dovoljnim za izračunavanje nepristrasnog očekivanog gubitka u većini ekonomskih okruženja. Pri izračunu očekivanog kreditnog gubitka Banka dodjeljuje pondere od 50%: 25%: 25% za svaki od tri makroekonomska scenarija (baseline, upside i downside).

Vjerovatnoća defaulta (PD) je, gdje je relevantno, prilagođena statusu makroekonomije. Makroekonomski model uključuje i informacije o budućnosti. Osnovne makroekonomske prognoze s dvogodišnjim vremenskim opsegom se ažuriraju najmanje jednom u svakom tromjesečju i dostavljaju se odgovornim jedinicama unutar RBI grupe.

Forward-looking informacije se razmatraju u procjeni kreditnog rizika. To znači da se cjeloživotni PD, historijski rejting i njegov prateći PD uključuju informacije o budućnosti.

Prilagodavanje se vrši korištenjem makroekonomskih perspektiva u posmatranom vremenu.

Osnovni scenario sa pripisanim dodatkom koji ima za cilj da reflektira efekte koji proizlaze iz mogućnosti realizacije alternativne makroekonomskih scenarija.

(v) Modificirana finansijska imovina

Uvjeti iz ugovora o kreditu mogu biti modificirani iz različitih razloga uključujući promjene uvjeta na tržištu, zadržavanje od strane klijenata, i ostalih faktora koji nisu povezani sa trenutnim ili potencijalnim pogoršanjem kredita klijenta. Postojeći kredit čiji su uvjeti modificirani može prestati biti priznat a revidirani kredit priznat kao novi kredit po fer vrijednosti u skladu za računovodstvenim politikama objavljenim u Napomeni 3.11.1 (iii)

Kada su uvjeti finansijske imovine modificirani i modifikacija nije rezultirala pogoršanjem, odlučivanje ukoliko je kreditni rizik imovine značajno uvećan reflektuje se poređenjem sljedećeg:

- njegov preostali cjeloživotni PD na datum izvještavanja po modificiranim uvjetima; i
- preostali cjeloživotni PD procijenjen po podacima iz inicijalnog priznavanja i izvornih ugovornih uvjeta.

Kada modifikacija rezultira u prestanku priznavanja, novi zajam se priznaje i dodjeljuje u nivo kreditnog rizika 1 (pod pretpostavkom da nije obezvrijeđen u tom trenutku).

Banka revidira kredite klijentima koji su u finansijskim poteškoćama ("forbearance") da bi maksimizirao mogućnosti naplate i minimizirao rizik neplaćanja. Unutar politike „forbearance“, forbearance se garantuje na selektivnoj osnovi ukoliko dužnik trenutno ne plaća kredit ili postoji veliki rizik od neplaćanja, ukoliko postoji dokaz da je dužnik učinio sve u njegovoj moći da plati pod ugovorenim uvjetima i da se od dužnika očekuje da ispoštuje revidirane uvjete.

Revidirani uvjeti uglavnom uključuju produženje dospjeća, mijenjajući termine plaćanja kamata i izmjenu uvjeta sporazuma o zajmu. Zajmovi stanovništva i preduzeća su predmet politike forbearance. Kreditni odbor Banke redovno pregleda izvještaje o forbearance aktivnostima.

Za finansijsku imovinu modificiranu kroz forbearance politiku Banke, ovisno o tome da li je modifikacija poboljšala ili vratila mogućnosti banke da naplati kamatu i glavnice kao i prethodno iskustvo Banke na sličnim forbearance aktivnostima, odražava se na procjenu PD.

Generalno, forbearance je kvalitativni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika. Očekivanje forbearance- a može stvoriti dokaz da je izloženost kredita obezvrijeđena (Napomena 3.11.1). Klijent mora da konzistentno pokaže ponašanje dobrog platiše, u nekom vremenskom razdoblju, prije nego izloženost kredita postane obezvrijeđena/nenaplativa ili se PD smanjio tako da rezervisanje za gubitke ponovo bude izmjeren po iznosu jednakom fazi 1.

(vi) Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka

Procjena kreditnog rizika i procjena očekivanih kreditnih gubitaka su nepristrasna i vjerovatnoćom prilagođena i uključuju sve dostupne informacije koje su relevantne za procjenu, uključujući informacije o prošlim događajima, trenutnim uslovima i razumnim i održivim prognozama budućih događaja i ekonomskih uslova na datum izvještavanja. Pored toga, procjena očekivanih kreditnih gubitaka treba uzeti u obzir vremensku vrijednost novca. Generalno, Banka izračunava ECL koristeći tri glavne komponente: vjerovatnoću neizvršenja obaveza (eng. probability of default, dalje: PD); gubitak u trenutku statusa neispunjena obaveza (engl. Loss Given Default, dalje: LGD); i izloženost u trenutku neispunjena obaveza (engl. Exposure at Default, dalje: EAD).

Dvanaestomjesečni ECL izračunava se množenjem 12-mjesečnog PD, LGD i EAD. Cjeloživotni ECL se izračunava korištenjem cjeloživotnog PD-a. Dvanaestomjesečni i cjeloživotni PD predstavljaju vjerovatnost neispunjavanja obaveza u sljedećih 12 mjeseci tj. u preostalom vremenu dospjeća instrumenta respektivno.

EAD predstavlja očekivani saldo u momentu neispunjavanja obaveza, uzimajući u obzir otplatu glavnice i kamate od datuma bilansa stanja do momenta neispunjavanja obaveza, zajedno s očekivanim smanjenjem iznosa založenih objekata.

(vii) Umanjenje vrijednosti

Slijedeća tabela prokazuje kretanje promjena nivoa kreditnog rizika za kredite i potraživanja od klijenata, te promjene u umanjenu vrijednosti po klasama finansijskih instrumenata.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	2021. Ukupno
Krediti i potraživanja klijentima po amortiziranom trošku					
Stanje 01. januar 2021. godine	14.684	38.171	127.274	13.253	193.393
Efekte prve primjene nove Odluke (Napomena 5.)	-	-	-	-	-
Transfer u Nivo 1	1.340	(1.073)	(267)	-	-
Transfer u Nivo 2	(12.201)	14.888	(2.687)	-	-
Transfer u Nivo 3	(2.116)	(3.887)	6.003	-	-
Neto mjerenje umanjnja vrijednosti	15.304	(25.226)	27.705	1.134	18.917
Trajni otpisi i ostale promjene	-	-	(19.069)	-	(19.069)
Stanje 31. decembar 2021. godine	17.012	22.873	138.959	14.387	193.231

Značajan porast umanjnja vrijednosti u fazi 2 uzrokovan je najvećim dijelom primjenom "overlay modela" za izloženosti za koje je Banka procijenila da umanjnje vrijednosti izračunato po internom model izračuna očekivanih kreditnih gubitaka ne odražava na adekvatan način povećan nivo rizika, te primijenila veći iznos za koji je najboljom procjenom utvrđeno da je dostatan.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	2020. Ukupno
Krediti i potraživanja klijentima po amortiziranom trošku					
Stanje 01. januar 2020. godine	13.740	15.951	146.906	16.420	193.017
Efekte prve primjene nove Odluke (Napomena 5.)	3.020	10.242	6.900	-	20.162
Transfer u Nivo 1	5.886	(3.405)	(2.481)	-	-
Transfer u Nivo 2	(1.834)	3.659	(1.825)	-	-
Transfer u Nivo 3	(428)	(4.321)	4.749	-	-
Neto mjerenje umanjnja vrijednosti	(5.700)	16.046	23.247	315	33.908
Trajni otpisi i ostale promjene	-	-	(50.222)	(3.482)	(53.704)
Stanje 31. decembar 2020. godine	14.684	38.171	127.274	13.253	193.383

Značajan porast otpisa rezultat je prve primjene Odluke FBA o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Navedeno je također utjecalo na smanjenje umanjnja vrijednosti u fazi 3. Za detalje računovodstvene politike otpisa pogledati Napomenu 3.11.1.

6.1.4. Koncentracija kreditnog rizika prema geografskoj lokaciji

Banka nadzire koncentraciju kreditnog rizika po sektorima i geografskim regijama. Geografska koncentracija u neto iznosima kreditne izloženosti je kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne EU zemlje	Ukupno
31. decembar 2021. godine				
Računi kod CBBH i drugih banaka	648.751	381.214	18.097	1.048.062
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	416.375	-	-	416.375
Kredit i potraživanja dati klijentima	2.389.685	-	-	2.389.685
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	356	142	-	498
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	31.112	78.903	57.160	167.175
Ostala finansijska imovina	16.364	7.518	148	24.030
	3.502.643	467.777	75.405	4.045.825
31. decembar 2020. godine				
Računi kod CBBH i drugih banaka	1.025.355	37.154	6.603	1.069.112
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	409.037	-	-	409.037
Kredit i potraživanja dati klijentima	2.390.437	-	-	2.390.437
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	355	201	-	556
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	33.604	70.721	18.236	122.561
Ostala finansijska imovina	78.256	7.745	1	86.002
	3.937.044	115.821	24.840	4.077.705

Koncentracija rizika ekonomskog sektora prikazana je u Napomeni 20.

6.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja moguću izloženost Banke vezano uz pribavljanje sredstava koja su potrebna Banci da bi izmirila svoje preuzete obaveze po finansijskim instrumentima.

- Banka je izložena svakodnevnim pozivima na isplatu sredstava koje izmiruje raspoloživim novčanim izvorima koji se sastoje od: prekonocnih depozita,
- sredstava na tekućim računima,
- depozita koji dospijevaju,
- povlačenja sredstava kredita,
- jemstava i ostalih derivata koji se podmiruju iz marži i
- ostalih iznosa na poziv za novčane derivate.

Banka ne održava novčane izvore u iznosu koji je potreban za pokriće svih navedenih potreba, koje eventualno mogu nastati. Iz iskustva, s velikom pouzdanošću može predvidjeti minimalne iznose ponovnog ulaganja dospjelih sredstava. Banka utvrđuje limite za najniže iznose sredstava koja dospijevaju, i koja trebaju biti raspoloživa za izmirivanje iznosa plativih na poziv, kao i najniže iznose međubankarskih i ostalih kredita za pokriće neočekivanih iznosa sredstava koja se povlače na zahtjev.

Banka održava likvidnost u skladu s propisima Agencije za bankarstvo koji regulišu rizik likvidnosti te grupacijskim internim aktima za održavanje adekvatne pozicije likvidnosti.

Posebna pažnja posvećuje se mjerama likvidnosti propisanim zahtjevima regulatora:

- Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) koji se prati na dnevnoj i izvještava regulatoru na mjesečnoj osnovi, a predstavlja omjer likvidnosne pokrivenosti u razdoblju stresa od 30 dana
- Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza
- LCR i ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza su održavani na razinama iznad regulatorno i interno definisanih limita (interno definisani limiti su: LCR iznad 120%).

Regulatorni limiti za ročnu usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza koji definiše:

- ročno usklađivanje preostalih rokova do ugovorenih dospelja instrumenata aktive i obaveza, na način da Banka:
- najmanje 65% izvora sredstava sa rokom dospelja do 30 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospelja do 30 dana;
- najmanje 60% izvora sredstava sa rokom dospelja do 90 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospelja do 90 dana;
- najmanje 55% izvora sredstava sa rokom dospelja do 180 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospelja do 180 dana.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Zaštitni sloj likvidnosti	1.385.715	1.279.305
Neto novčani odljevi	516.842	337.513
Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR)	268,11%	379%

Suočena sa većim fluktuacijama na tržištu te neizvjesnošću izazvanom pandemijom COVID-19; Banka je martu 2020. proglasila prvi stepen krize likvidnosti te je Contingency Committee održavao dnevne sastanke sa pomnim praćenjem kretanja odljeva (depozita, gotovog novca) uključujući i kretanja prijevremenih razročenja, aktiviranjem moratorija na kredite, kretanja tržišne vrijednosti likvidne imovine i dostupnosti dodatne likvidnosti putem repo i ostalih transakcija tržišta novca kao i simulacijama/procjenama na pozicije likvidnosti po grupacijskim i lokalnim standardima. Kao dodatni mehanizam opreza tokom marta uvedeno je dodatno dnevno izvještavanje Agencije u kretanju pokazatelja likvidnosti i dnevnom kretanju depozita klijenata po segmentima. Završetkom prvog "lockdowna" i smirivanjem situacije na tržištu, stvorili su se uvjeti za ukidanje prvog stepena krize likvidnosti te se i izvještavanje regulatoru svelo na mjesečnu razinu.

Negativna kretanja nisu bila značajna te je Banka tokom kriznog perioda uspjela održati visoku razinu likvidnosti bez značajnih odljeva depozita i negativnog utjecaja na kako regulatorne tako i interne pokazatelje likvidnosti.

Analiza dospijeca

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorene ročnosti finansijske imovine i obaveza Banke, na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembra 2020. godine, osim za finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koja se klasifikuje u skladu sa sekundarnim karakteristikama likvidnosti u periodu dospijeca do jedan mjesec i obavezna rezerva koja, iako nije kratkoročna ovisi o obvezama na koje se računa, klasifikuje se u period dospijeca do jedan mjesec.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2021. godine						
Imovina	1.703.885	9.453	-	-	-	1.713.338
Novac i novčani ekvivalenti	416.375	-	-	-	-	
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	416.375	-	-	-	-	
Kredit i potraživanja dati klijentima	222.959	123.585	520.899	1.029.847	492.395	2.389.685
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	498	-	-	-	-	498
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	-	-	6.935	149.401	10.839	167.175
Ostala finansijska imovina	24.030	-	-	-	-	24.030
Ukupno finansijska imovina	2.367.747	133.038	527.834	1.179.248	503.234	4.711.101
Obaveze						
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	2.956	7.403	22.993	58.494	2.656	94.502
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	3.070.874	167.571	282.911	519.483	31.170	4.072.009
Subordinirani dug	-	-	-	61.804	-	61.804
Obaveze po najmu	232	436	1.852	4.615	1.008	8.143
Ostale finansijske obaveze	4.085	13.778	30	-	-	17.893
Ukupno finansijska imovina	3.078.147	189.188	307.786	644.396	34.834	4.254.351

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2020. godine						
Imovina	1.682.173	7.955	-	-	-	1.690.128
Novac i novčani ekvivalenti	1.682.173	7.955	-	-	-	1.690.128
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	409.037	-	-	-	-	409.037
Kredit i potraživanja dati klijentima	195.186	151.755	541.248	1.025.193	477.055	2.390.437
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	556	-	-	-	-	556
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	-	3.989	14.588	103.984	-	122.561
Ostala finansijska imovina	86.002	-	-	-	-	86.002
Ukupno finansijska imovina	2.286.952	163.699	555.836	1.129.177	477.055	4.612.719
Obaveze						
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	26.421	7.411	19.182	84.831	13.268	151.113
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	2.837.465	97.824	316.628	649.635	53.578	3.955.130
Subordinirani dug	-	-	-	61.804	-	61.804
Obaveze po najmu	287	493	2.139	5.580	1.581	10.080
Ostale finansijske obaveze	68.019	6.504	-	-	-	74.523
Ukupno finansijska imovina	2.932.192	112.232	337.949	801.850	68.427	4.252.650

Tabela u nastavku prikazuje preostala ugovorna dospijeca Banke za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je sastavljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza prema najranijem datumu na koji Banke može imati obavezu da izvrši plaćanje. Tabela uključuje plaćanje i kamate i glavnice.

Dospijeće za nederivatne finansijske obaveze

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Neto knjigovodstvena vrijednost	Manje od 1 mjesec	2 do 3 mjeseca	4 mjeseca do 1 godina	2 do 5 godina	Preko 5 godina	Bruto nominalni odliv
31. decembar 2021. godine							
Obaveze prema bankama i finansijskim institucijama	94.502	3.031	7.554	23.510	61.338	2.882	98.316
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	4.072.009	3.070.873	171.082	293.442	528.611	31.811	4.095.820
Subordinirani dug	61.804	-	1.132	3.374	75.086	-	79.592
Obaveze po najmu	8.143	232	436	1.852	4.615	1.008	8.143
Ostale finansijske obaveze	17.893	4.105	13.978	31	-	-	18.114
		3.078.241	194.182	322.209	669.650	35.701	4.299.983

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Neto knjigovodstvena vrijednost	Manje od 1 mjesec	2 do 3 mjeseca	4 mjeseca do 1 godina	2 do 5 godina	Preko 5 godina	Bruto nominalni odliv
31. decembar 2020. godine							
Obaveze prema bankama i finansijskim institucijama	151.113	26.493	7.499	20.337	88.185	13.499	156.013
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	3.955.130	2.837.508	97.961	318.664	677.861	58.335	3.990.329
Subordinirani dug	61.804	-	1.132	3.374	75.086	-	79.592
Obaveze po najmu	10.080	320	562	2.317	5.896	1.635	10.730
Ostale finansijske obaveze	74.523	68.319	6.574	-	-	-	74.893
		2.932.640	113.728	344.692	847.028	73.469	4.311.557

Tabela u Napomeni 18. prikazuje komponente Bančinih likvidnosnih rezervi.

6.3. Tržišni rizik

Tržišni rizici se definiraju kao rizici mogućih gubitaka uslijed promjena tržišnih cijena pozicija trgovinske i bankarske knjige. Procjene tržišnog rizika temelje se na promjenama valutnih kurseva, kamatnim stopama, kreditnim maržama, trošku kapitala i robe i drugim tržišnim parametrima.

Upravljanje tržišnim rizicima Banke vrši se u skladu sa lokalnim zakonom i odlukama i uputstvima lokalnih regulatora i u skladu sa standardima RBI Grupe (regulatorni okvir RBI grupe i odluka Upravnog odbora RBI i definisano je internim pravilima, procedurama i politikama koje su predmet redovnih internih revizija sa ciljem usklađivanja sa regulatornim promjenama, kao i poboljšanje procesa (tržišnog) upravljanja rizicima zbog promjena tržišnih uvjeta, definiranih strategija i poslovnih ciljeva. Proces upravljanja tržišnim rizikom sam po sebi uključuje ublažavanje, procjenu i ograničavanje izloženosti prije preuzimanja rizika, te procjenu i kontrolu preuzetog rizika cjelokupnog portfolija banke, tj. trgovačke i bankarske knjige. Uprkos postojanju ograničenja nametnutih od strane regulatora, Banka ograničava izloženost tržišnim rizicima u skladu sa svojim poslovnim strategijama usklađenim na nivou RBI, procesom odobravanja proizvoda i sistemom limita na pozicije tržišnog rizika, tj. otvorene pozicije tržišnog rizika, limiti na osjetljivost portfolija Banke u skladu sa promjenama faktora rizika i uspostavljanje sistema limita na rizičnu vrijednost ("VaR") na nivou knjige (trgovina i bankarstvo), nivo segmenata (upravljanje aktivom i pasivom i tržišta kapitala) i na nivou cijelog portfolija. Pored toga, za finansijske instrumente, koji se vode po fer vrijednosti, utvrđuje se ograničenje na smanjenje njihove tržišne vrijednosti, takozvani granični limit gubitka.

Još jedan važan dio u procesu upravljanja tržišnim rizikom je testiranje otpornosti na stres portfolija Banke u odnosu na ekstremne promjene tržišnih uvjeta i izračun osjetljivosti portfolija prema kriznim scenarijima, kao i utjecaj koji ona ima na finansijske rezultate. Testiranje otpornosti na stres ekstremnih promjena tržišnih uvjeta obavlja RBI na dnevnoj bazi.

Banka je izložena finansijskim rezultatima deviza, promjeni kamatnih stopa i promjeni cijena vrijednosnih papira u svom portfoliju.

6.3.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da promjene valutnih tečajeva, koji utječu na portfolio Banke, postoje u onoj mjeri u kojoj imovina i obveze u jednoj valuti nisu usklađene po vrijednosti ili dospijeću. S obzirom na to da je lokalna valuta vezana za EUR, devizni rizik je ograničen.

Strategija upravljanja deviznim rizikom je ograničavanje izloženosti istom odnosno održavanje nivoa preuzetog rizika u okviru planirane sklonosti odnosno planiranog rizičnog profila za devizni rizik uvažavajući regulatorna ograničenja. Radi održavanje adekvatnog nivoa deviznog rizika definirana su ograničenja tzv. interni limiti uz prvenstveno uvažavanje regulatornih limita.

Pored sistema limita VaR, Banka ograničava svoju izloženost korištenjem deviznih limita na otvorene pozicije za svaku valutu, limit na cijelu dugu ili kratku poziciju Banke, kao i limite gubitka.

Knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i obaveza Banke po valuti na datum izvještajnog perioda su kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	KM	EUR*	USD	Ostale valute	Ukupno
Stanje na 31. decembar 2021. godine					
IMOVINA					
Novac i novčani ekvivalenti	1.234.525	307.903	93.283	77.627	1.713.338
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	416.375	-	-	-	416.375
Kredit i potraživanja dati klijentima	1.074.901	1.314.784	-	-	2.389.685
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	355	142	-	-	498
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	11.378	131.873	23.924	-	167.175
Ostala finansijska imovina	15.952	7.012	399	667	24.030
	2.753.487	1.761.714	117.606	78.294	4.711.101
OBAVEZE					
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	1.339	93.163	-	-	94.502
Obaveze prema klijentima	2.640.313	1.239.034	115.048	77.614	4.072.009
Subordinirani dug	-	61.804	-	-	61.804
Obaveze za najam	8.143	-	-	-	8.143
Ostale finansijske obaveze	14.372	1.114	1.980	427	17.893
	2.649.795	1.394.001	115.048	77.614	4.236.458

* Banka ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli gore u koloni "EURO".

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	KM	EUR*	USD	Ostale valute	Ukupno
Stanje na 31. decembar 2020. godine					
IMOVINA					
Novac i novčani ekvivalenti	1.147.000	344.823	110.995	87.310	1.690.128
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	409.037	-	-	-	409.037
Kredit i potraživanja dati klijentima	1.308.845	1.081.592	-	-	2.390.437
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	355	201	-	-	556
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	14.266	90.619	17.676	-	122.561
Ostala finansijska imovina	19.814	66.176	7	5	86.002
	2.899.317	1.583.411	128.678	87.315	4.698.721
OBAVEZE					
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	22.806	128.224	-	83	151.113
Obaveze prema klijentima	2.352.588	1.390.910	125.534	86.098	3.955.130
Subordinirani dug	-	61.804	-	-	61.804
Obaveze za najam	10.080	-	-	-	10.080
Ostale finansijske obaveze	69.472	448	965	3.638	74.523
	2.454.946	1.581.386	126.499	89.819	4.252.650

* Banka ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli gore u koloni "EURO".

Slijedeća tabela prikazuje pet najvećih rizičnih vrijednosti (VaR) evidentiranih na dan 31. decembra 2021. i njihove vrijednosti na dan 31. decembra 2020. VaR je izračun na temelju statističkog modela 99% pouzdanosti i pod pretpostavkom da je portfolio konstantan tokom 1 dana.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.		31. decembar 2020.	
Valuta		Valuta		VaR
USD	<1	USD	<1	<1
NOK	<1	NOK	<1	<1
SEK	<1	CZK	<1	<1
CZK	<1	CAD	<1	<1
RSD	<1	HRK	<1	<1

Slijedeća tabela prikazuje osjetljivost Banke na povećanje ili smanjenje deviznih kurseva od 10% u odnosu na relevantne domaće valute. Stopa osjetljivosti od 10% koristi se prilikom internog izveštavanja ključnog rukovodstva o deviznom riziku i predstavlja procjenu rukovodstva o razumno mogućoj promeni deviznih kurseva.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	USD rezultat		NOK rezultat	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Dobit ili gubitak	(74)	(142)	2	1

6.3.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik odražava mogućnost gubitka dobiti i / ili erozije kapitala zbog promjene kamatnih stopa. Odnosi se na sve proizvode i bilance koji su osjetljivi na promjene kamatnih stopa. Ovaj rizik obuhvata dvije komponente: komponentu prihoda i komponentu ulaganja.

Komponenta prihoda proizilazi iz neusklađenosti aktivnih i pasivnih kamatnih stopa Banke (kamata na plasmane je fiksna, kamata za obaveze je varijabilna, i obrnuto).

Komponenta ulaganja je posljedica obrnutog odnosa između promjene cijene i kamatnih stopa vrijednosnih papira. Banka nastoji da se zaštiti od kamatnog rizika usklađivanjem vrste kamatne stope (fiksne, plutajuće i promjenjive), valute, povezane kamatne stope i datuma promjene kamatne stope za sve proizvode za koje zaključuje ugovore (koji su osjetljivi na promjene kamatnih stopa). Svaka nepodudarnost između gore navedenih elemenata dovodi do izloženosti Banke riziku kamatne stope.

6.3.2.1. BPV analiza osjetljivosti na kamatne stope

Za pozicije rizika kamatne stope, na dnevnoj osnovi, vrši se analiza osjetljivosti za jednu baznu tačku tokom paralelnog kretanja krivulje prinosa (vrijednost bazne tačke, 1 BPV), koja daje vrijednosti dobitaka i gubitaka portfolia za određeni dan.

U tabeli ispod prikazane su promjene sadašnje vrijednosti portfolia s rastom kamatne stope za 1 baznu tačku na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020., izražene u hiljadama KM za sljedeće valute: KM, EUR i USD, dok za ostale valute promjene sadašnjih vrijednosti su nematerijalne.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Valuta		
KM	(55)	(71)
EUR	(37)	37
USD	(4)	(2,7)
Ukupno BPV	(96)	(36,7)

U slučaju promjene (povećanja) kamatnih stopa za 1 bazni bod (paralelno kretanje krivulje prinosa za + 0,01%), efekti na sadašnju vrijednost portfolia Banke na dan 31. decembra 2021. godine bili bi sljedeći:

- za BAM – sadašnja vrijednost portfolia u iznosu od 55 hiljada
- za EUR – sadašnja vrijednost portfolia u iznosu od 37 hiljada KM
- za USD – sadašnja vrijednost portfolia u iznosu od 4 hiljade KM

U slučaju promjene krivulje prinosa za 50 baznih bodova, efekti na sadašnju vrijednost portfolia za 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. godine prikazani su u tablici ispod za valute s materijalnom izloženošću:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Valuta		
KM	(2.889)	(1.597)
EUR	(1.917)	1.848
USD	(209)	(132)
Ukupno BPV	(5.015)	119

U slučaju promjene (povećanja) kamatnih stopa za 50 baznih bodova (paralelno kretanje krivulje prinosa za 0,05%), Banka bi ostvarila:

- za KM – sadašnja vrijednost portfolia iznosi 2.889 hiljada KM na dan 31. decembar 2021.
- za EUR – sadašnja vrijednost portfolia iznosi 1.917 hiljada KM na dan 31. decembar 2021.
- za USD – sadašnja vrijednost portfolia iznosi 209 hiljada KM na dan 31. decembar 2021.

6.4. Upravljanje kapitalnim rizikom

U skladu sa zakonskim, podzakonskim i internim aktima, Banka na tromjesečnoj osnovi izvještava nadležne regulatorne institucije o kapitalu, ponderisanom rizičnoj aktivnosti, te stopi adekvatnosti kapitala.

Banka kroz svoje upravljačko izvještavanje provodi redovni monitoring kretanja kapitala, ostvarene stope adekvatnosti, kao i djelovanje svih metodoloških promjena koje imaju utjecaj na kapital.

Banka je tokom 2021. godine udovoljila svim regulatornim zahtjevima vezanim za kapital te je u skladu s lokalnom regulativom prema Basel III metodologiji ostvarila stopu adekvatnosti kapitala od 18,43%.

Regulatorni kapital Banke se sastoji od osnovnog (Tier 1) i dopunskog kapitala (Tier 2). Osnovni kapital Banke (Common equity T1) predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala (CET 1) i dodatnog osnovnog kapitala (AT1). Osnovni kapital Banke (u potpunosti jednak redovnom osnovnom kapitalu) se sastoji od uplaćenih dionica, premije dionica, zadržane neraspoređene dobiti i ostalih rezervi formiranih iz dobiti nakon oporezivanja na osnovu odluke Skupštine Banke, neto revalorizacijskih rezervi po osnovu promjene fer vrijednosti imovine (akumulirana sveobuhvatna dobit), umanjena za iznose redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora u kojim Banka ima začajno ulaganje, nematerijalne imovine i odložene porezne imovine.

Dopunski kapital se sastoji od subordiniranog duga, opštih umanjivanja vrijednosti za kreditni rizik, izračunatih kao 1,25% iznosa izloženosti ponderisanog rizikom, umanjivanja za nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu (za detalje vidjeti Napomenu 3.20).

Propisane minimalne stope kapitala su slijedeće:

- Stopa redovnog kapitala 6,75%
- Stopa osnovnog kapitala 9%
- Stopa regulatornog kapitala 12%

Osim regulatorno zadanih minimalnih stopa adekvatnosti kapitala Banke je također dužna osigurati zaštitni sloj za očuvanje kapitala koji se mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Ukupno ponderisani rizik koji služi za izračun adekvatnosti kapitala uključuje:

- rizik ponderisane aktive i kreditnih ekvivalenata
- pozicijski, valutni, robni rizik, i
- operativni rizik.

Omjer adekvatnosti kapitala prema propisanoj metodologiji na dan 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. je iznad propisanog limita od 12%. Tablica u nastavku prikazuje strukturu kapitala i kapitalne zahtjeve Banke na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembar 2020. godine:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Redovni osnovni kapital		
Izdani dionički kapital – obične dionice	247.167	247.167
Premije dionica	4.473	4.473
Zadržana dobit proteklih godina i ostale zakonske rezerve	245.323	221.121
Akumulirana sveobuhvatna dobit	268	325
Odbici od redovnog osnovnog kapitala		
Nematerijalna imovina	(16.266)	(14.882)
Odgodena poreska imovina	(213)	(53)
Značajna ulaganja u subjekte finansijskog sektora	(13.575)	(15.199)
UKUPNO REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	468.407	442.953
Dodatni osnovni kapital	-	-
UKUPNO OSNOVNI KAPITAL	468.407	442.953
Dopunski kapital		
Subordinirani dug	37.076	49.423
Opća umanjivanja vrijednosti za kreditni rizik	-	-
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke	-	-
UKUPNO DOPUNSKI KAPITAL	37.076	49.423
UKUPNO REGULATorni KAPITAL (nerevidirano)	505.483	492.376
Ukupna rizikom ponderisana aktiva (nerevidirano)	2.742.206	2.668.388
Stopa redovnog osnovnog kapitala	17,08%	16,60%
Stopa osnovnog kapitala	17,08%	16,60%
Stopa ukupnog kapitala	18,43%	18,45%

U decembru 2021. godine, Banka je isplatila dividendu u visini od 76.141 KM (75% zadržane dobiti za 2019. i 2020. godinu).

Banka je dužna osigurati i održavati stopu finansijske poluge, kao dodatnu sigurnosnu i jednostavnu kapitalnu zaštitu, najmanje u iznosu od 6%.

Stopa finansijske poluge Banke je omjer iznosa osnovnog kapitala i iznosa ukupne izloženosti banke riziku na izvještajni datum, izražena kao postotak i sa 31. decembrom 2021. godine je iznad navedenog minimuma i iznosi 9,17%.

7. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dealera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

7.1. Tehnike mjerenja

Banka mjeri fer vrijednost koristeći slijedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (neprikladne) na aktivnim tržištima za identične instrumente
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

Tehnike mjerenja uključuju modele neto sadašnje vrijednosti i diskontiranog novčanog toka, uporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje vidljive tržišne cijene i slični modeli procjene. Pretpostavke i ulazni podaci korišteni pri tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže i ostale premije u određivanju diskontnih stopa, cijena obveznica, vrijednosnih papira, kurseva stranih valuta, cijena vlasničkih ulaganja i očekivane volatilnosti i korelacije cijena.

Cilj tehnika procjene je da odrede fer vrijednost koja odražava cijenu koja će biti ostvarena kod prodaje imovine ili izmirenja obaveza u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.

Banka određuje vrijednost dužničkih vrijednosnih papira (trezorski zapisi i obveznice) koristeći interne modele procjene koje u obzir uzimaju preostalu ročnost i zadnje raspoložive tržišne cijene pomenutih instrumenata.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju i vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kojima se trguje na aktivnom tržištu se mjeri korištenjem cijena tih instrumenata na datum izvještavanja po zaključnim cijenama ponude.

7.2. Fer vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Banke koje se mjere po fer vrijednosti na redovnoj osnovi

Tabela u nastavku analizira finansijske instrumente koji se mjere po fer vrijednosti na datum izvještavanja, raspoređeni prema hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi se zasnivaju na vrijednostima priznatim u izvještaju o finansijskom položaju.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31. decembar 2021. godine					
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	21				
Vlasnički vrijednosti papiri izdani od strane nerezidenata – pravnih lica		465	-	33	498
Kreditni datumi klijentima	20	-	-	19.196	19.196
Ukupno		465	-	19.229	19.694

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31. decembar 2020. godine					
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	21				
Vlasnički vrijednosti papiri izdani od strane nerezidenata – pravnih lica		523	-	33	556
Kreditni datumi klijentima	20	-	-	10.629	10.629
Ukupno		523	-	10.662	11.185

7.3. Finansijski instrumenti koji nisu mjereni po fer vrijednosti

Tabela u nastavku prikazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrijednosti u koju se kategorizira svako mjerenje fer vrijednosti.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednosti	Knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2021. godine					
Imovina					
Novac i novčani ekvivalenti	-	-	1.713.338	1.713.338	1.713.338
Obavezna rezerve kod Centralne Banke BiH	-	-	416.375	416.375	416.375
Kredit i potraživanja dati klijentima	-	-	2.389.685	2.389.685	2.389.685
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	-	-	167.175	167.175	167.175
Ukupno	-	-	4.686.573	4.686.573	4.686.573
Obaveze					
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	-	-	94.502	94.502	94.502
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	-	-	4.072.009	4.072.009	4.072.009
Subordinirani dug	-	-	61.084	61.084	61.084
Obaveze po najmu	-	-	8.143	8.143	8.143
Ukupno	-	-	4.235.738	4.235.738	4.235.738

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednosti	Knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2020. godine					
Imovina					
Novac i novčani ekvivalenti	-	-	1.690.128	1.690.128	1.690.128
Obavezna rezerve kod Centralne Banke BiH	-	-	409.037	409.037	409.037
Kredit i potraživanja dati klijentima	-	-	2.390.437	2.390.437	2.390.437
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	123.388	2.766	-	126.154	122.561
Ukupno	123.388	2.766	4.489.602	4.615.756	4.612.163
Obaveze					
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	-	-	151.113	151.113	151.113
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	-	-	3.955.130	3.955.130	3.955.130
Subordinirani dug	-	-	61.804	61.804	61.804
Obaveze po najmu	-	-	10.080	10.080	10.080
Ukupno	-	-	4.178.127	4.178.127	4.178.127

Prilikom procjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjele instrumenata relevantnoj razini hijerarhije fer vrijednosti, niže navedene metode, pretpostavke i ograničenja primjenjuju se u skladu s pristupom revidiranim u RBBH Grupi.

Novac i novčani ekvivalenti

Knjigovodstvena vrijednost novca, stanja računa u drugim bankama i kod Centralne banke općenito je približna njihovoj fer vrijednosti zbog kratkoročnog dospjeća. Kredit i potraživanja dati bankama uglavnom predstavljaju prekonočne i kratkoročne depozite; stoga ne postoji značajna razlika između fer vrijednosti tih depozita i njihove knjigovodstvene vrijednosti.

Kredit i potraživanja dati klijentima

Fer vrijednost se procjenjuje metodom diskontovanog novčanog toka u slučaju pozicija s preostalim srednjoročnim do dugoročnim rokom dospjeća, dok se aproksimira s knjigovodstvenom vrijednošću, umanjenom za grupna umanjena / pojedinačna usklađenja u slučaju kratkoročnih kredita, zajmova plativih po viđenju ili u slučaju neodređenog dospjeća za kredite s umanjenom vrijednošću.

Obaveze za primljene depozite prema klijentima

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju određeno dospjeće, fer vrijednost se uzima kao iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim rokom dospjeća temelji se na diskontovanim novčanim tijekovima koristeći stopu koja se trenutno nudi za depozite sličnih preostalih dospjeća. Budući da je dospjeće najvećeg dijela obaveza prema klijentima kratkoročno fer vrijednost je približno jednaka knjigovodstvenoj.

Obaveze prema bankama i ostalim finansijskim institucijama

Većina zajmova od banaka je kratkoročna i nosi promjenjivu kamatnu stopu, te Uprava procjenjuje da knjigovodstveni iznos odražava njihovu fer vrijednost.

Subordinirani dug nosi promjenjivu kamatnu stopu te stoga njegova knjigovodstvena vrijednost odražava njegovu fer vrijednost.

Obaveze po najmu

Knjigovodstvena vrijednost obaveza po najmu jednaka je njenoj fer vrijednosti jer ne postoji značajna razlika između inkrementalne i tržišne kamatne stope.

8. Prihodi od kamata

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Prihod od kamata obračunat korištenjem efektivne kamatne stope		
Ulaganja u vrijednosne papire po amortiziranom trošku		
Kredit i potraživanja		
- od stanovništva	107.070	109.608
- od privrednih društava	28.537	31.242
- od banaka	41	438
Ostali kamatni prihod	569	613
Modifikacije	3	-
Ukupno prihod od kamata	138.371	144.665

9. Rashodi od kamata

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Stanovništvo	6.218	7.966
Privredna društva	7.825	6.980
Strane banke	7.103	7.144
Kamate po ugovorima za najam	182	227
Modifikacije	15	-
Ostalo	2.072	2.415
	23.415	24.732

10. Prihodi od naknada i provizija

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Glavne uslužne linije		
Kartični poslovi	37.930	30.356
Platni promet	27.686	24.798
Održavanje računa	11.785	10.464
Konverzije stranih valuta	9.103	7.359
Održavanje računa za nerezidente	3.051	2.074
Ostalo	12.285	9.706
Ukupno prihodi od naknada i provizija po ugovorima sa klijentima	101.840	84.757
Garancije i odobreni i neiskorišteni krediti	6.027	6.302
	107.867	91.059

11. Rashodi od naknada i provizija

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Transakcije po kartičnim računima	20.977	17.191
Usluge CBBH	1.933	2.013
Naknade za garancije	983	1.237
S.W.I.F.T. usluge	760	570
Korespondenti računi	625	678
SMS usluge	418	543
Unutrašnji platni promet	39	36
Ostalo	805	391
	26.540	22.659

12. Neto dobit iz trgovanja stranim valutama

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Neto pozitivne kursne razlike iz kupoprodaje deviza	17.271	13.875
Neto kursne razlike po osnovu poravnjanja sa CBBH	(106)	(144)
	17.165	13.731

13. Neto (gubitak) od ostalih finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Neto promjene fer vrijednosti kredita koji se mjere po fer vrijednosti (Napomena 20.)	113	220
Usklađenja fer vrijednosti obveznica po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	8
	(113)	(228)

14. Ostali prihodi iz poslovanja

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Prihod od dividendi	3.037	3.362
Otpuštanje obračunatih troškova iz prethodne godine	1.830	648
Prihod od zakupa	1.448	1.445
Prihodi od otpisanih obaveza	28	1.282
Blagajnički viškovi	25	276
Prihod od otuđenja imovine	1	-
Ostali prihodi	1.723	1.254
	8.092	8.267

15. Administrativni troškovi

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Bruto plate	38.040	37.959
Ostali troškovi zaposlenih	12.057	11.464
Troškovi tekućeg održavanja	10.480	9.280
Premije osiguranja štednih uloga i kredita	10.389	9.372
Usluge	5.386	6.239
Troškovi konsultantskih usluga	4.400	4.169
Premije osiguranja imovine	3.405	2.827
Troškovi reprezentacije i marketinga	3.371	3.739
Telekomunikacije	3.236	3.186
Naknada supervizoru – FBA	2.997	2.863
Troškovi energije	1.662	1.756
Materijalni troškovi	1.144	1.523
Zakupnine (Napomena 39.)	1.245	1.149
Porezi i troškovi administracije	621	659
Troškovi profesionalnih usluga	521	426
Donacije	276	229
Obrazovanje	255	567
Komunalne usluge	235	206
Troškovi prevoza	157	80
Troškovi zadnje rate – gratis	110	130
Gubici od prodaje materijalne imovine	78	41
(Otpuštanje) / trošak rezervisanja za ostale naknade zaposlenim po MRS 19, neto (Napomena 34.)	(590)	460
Otpuštanje rezervisanja za sudske sporove (Napomena 34.)	(1.703)	(1.699)
Ostali administrativni troškovi	4.412	3.310
	102.184	99.935

16. Umanjenja vrijednosti, neto

Promjene u bilansu uspjeha koje se odnose na umanjena vrijednosti su prikazana kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Umanjenje vrijednosti za kredite i potraživanja dati klijentima (Napomena 20.)	18.917	33.908
Umanjenje vrijednosti nekretnine (Napomena 27 i 28)	12.769	-
Umanjenje vrijednosti – ulaganja u zavisna društva (Napomena 25.)	1.623	-
Umanjenje vrijednosti ostale imovine i potraživanja (Napomena 26.)	953	4.951
Umanjenje vrijednosti finansijske imovine po amortiziranom trošku (Napomena 23.)	214	216
(Otpuštanje) kredita i potraživanja datih bankama (Napomena 18.)	(32)	(227)
(Otpuštanje)/umanjenje vrijednosti za vanbilanse izloženosti (Napomena 34.)	(7.204)	7.535
	27.240	46.383

17. Porez na dobit

Ukupan porez priznat u bilansu uspjeha može se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Tekući porez na dobit	7.842	4.206
Odgodeni porezni trošak	239	517
	8.081	4.723

Usklađivanje oporezive dobiti iskazane u poreskom bilansu sa računovodstvenom dobiti može se prikazati na sljedeći način:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Dobit prije poreza na dobit	77.665	49.344
Porez na dobit po stopi od 10%	7.767	4.934
Kapitalni (gubici)/dobitci	-	(763)
Efektivi nepriznatih rashoda	1.687	3.604
Efektivi neoporezivih prihoda	(1.373)	(3.052)
Porez na dobit	8.081	4.723
Efektivna poreska stopa	10,41%	9,57%

Banka obračunava porez na dobit po stopi od 10% u skladu sa propisima za porez na dobit pravnih lica važećih u Bosni i Hercegovini.

Nepriznati rashodi uključuju nepriznate rashode na ime reprezentacije, rezervisanja za rizike i obaveze, rashode po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja.

Neoporezivi prihodi uključuju prihod po osnovu učešća u kapitalu, otpuštanje rezervisanja za rizike i obaveze koja su u ranijem periodu bila porezno nepriznat rashod.

Promjena odloženih poreskih sredstava može se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na početku perioda	53	107
Povećanje / (otpuštanje) odgođene porezne imovine	160	(54)
Stanje na kraju perioda	213	53

Banka je priznala odgođenu poresku imovinu na osnovu privremenih razlika nastalih nastalih iskazivanjem neiskazanih razgraničenih prihoda/rashoda, koji se dugoročno razgraničavaju, kao i po osnovu ubrzane amortizacije, odnosno razlike troška amortizacije između pune porezno dozvoljene stope i računovodstveno priznatih nižih stopa amortizacije.

Promjena odloženih poreskih obaveza može se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na početku perioda	977	514
Priznate odgođene porezne obaveze	399	463
Stanje na kraju perioda	1.376	977

18. Novac i novčani ekvivalenti

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Tekući račun u domaćoj valuti kod CBBH	2021.	31. decembar 2020.
Novac u blagajni u domaćoj valuti	2020.	540.997
Kreditni i potraživanja dati bankama (MM plasmani)	353.192	419.061
Novac u blagajni u stranoj valuti	78.866	81.065
Računi kod drugih banaka u stranoj valuti	56.256	43.757
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.739)	(1.771)
	1.713.338	1.690.128

Kamatna stopa na MM plasmane u EUR iznosila je od -0,98% do -0,00% godišnje tokom 2021. godine, ili od -1,00% do -0,44% godišnje tokom 2020. godine. Kamatna stopa na MM plasmane u USD iznosila je od -0,15% do 0,1% godišnje tokom 2021. godine, ili od 0,5% do 2,5% godišnje tokom 2020. godine. Kamatna stopa na plasmane u drugim valutama kretala se od -1,15% do 1,45% godišnje tokom 2021. godine ili od -1,70% do 1,85% godišnje tokom 2020. godine.

Promjene umanjenja vrijednosti za očekivane gubitke mogu se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na početku perioda	1.771	84
Efekti prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	1.913
Neto promjene kroz bilans uspjeha (Napomena 16.)	(32)	(227)
Kursne razlike	-	1
Stanje na kraju perioda	1.739	1.771

19. Obavezne rezerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obavezna rezerva	416.375	409.037
	416.375	409.037

Minimalna obavezna rezerva izračunava se kao procenat prosječnog iznosa ukupnih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan u toku 10 kalendarskih dana nakon perioda održavanja obavezne rezerve.

Od 1. jula 2016. godine primjenjuje se jedinstvena kamatna stopa od 10% ukupnih kratkoročnih i dugoročnih depozita i pozajmljenih sredstava.

Gotovina koja se drži kao obavezna rezerva na računu CBBiH nije dostupna za korištenje bez posebnog odobrenja CBBiH i FBA.

20. Krediti i potraživanja dati klijentima

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kredit i potraživanja dati klijentima po amortizovanom trošku	2.568.861	2.573.191
Manje umanjnje vrijednosti i efekti modifikacije	(198.372)	(193.383)
	2.370.489	2.379.808
Kredit i potraživanja dati klijentima po fer vrijednosti	19.594	10.914
Uskladenje za fer vrijednost	(398)	(285)
	19.196	10.629
	2.389.685	2.390.437

Promjene umanjnja vrijednosti kredita odobrenih po amortizovanoj vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na početku perioda	193.383	193.017
Efekti prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	20.162
Neto promjena kroz bilans uspjeha (Napomena 16.)	18.917	33.908
Otpisi i ostale promjene (Napomena 6.1.3. vii.)	(19.069)	(53.704)
Stanje na kraju perioda	193.231	193.383

Promjene fer vrijednosti kredita koje se mjere po fer vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje 1. januar	285	54
Efekti prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	11
Neto promjena fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (Napomena 13.)	113	220
Stanje na kraju perioda	398	285

Analiza kredita i potraživanja prema izvornom dospjeću je kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kratkoročni krediti:		
Kratkoročni krediti u domaćoj valuti	510.709	532.085
Kratkoročni krediti u stranoj valuti (uključujući valutnu klauzulu)	5.903	82
	516.612	532.167
Dugoročni krediti:		
Dugoročni krediti u domaćoj valuti	762.963	874.522
Dugoročni krediti u stranoj valuti (uključujući valutnu klauzulu)	1.308.880	1.177.416
	2.071.843	2.051.938
Ukupno krediti prije umanjnja vrijednosti	2.588.455	2.584.105
Manje umanjnje vrijednosti	(193.629)	(193.668)
Manje: efekti modifikacije	(5.141)	-
	2.389.685	2.390.437

Kratkoročni krediti odobravani su na period od 30 do 365 dana. Većina kratkoročnih kredita u domaćoj valuti odobrava se klijentima za obrtni kapital. Dugoročni krediti se uglavnom odobravaju fizičkim licima za kupovinu stanova i vozila.

Analiza ukupnih kredita odobrenih prije umanjnja vrijednosti klasificiranih po poslovnim granama je kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanovništvo	1.668.371	1.593.518
Trgovina	470.438	495.437
Poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo i energetika	241.542	270.186
Transport, PTT, komunikacije	44.941	80.618
Usluge, finansije, sport, turizam	24.588	52.900
Građevinska industrija	72.044	29.868
Administrativne i druge javne ustanove	29.695	28.300
Ostalo	36.836	33.278
	2.588.455	2.584.105

Kamatne stope po kreditima na dan 31. decembar 2021. i 31. decembra 2020. mogu se predstaviti kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.		31. decembar 2020.	
	Godišnja kamatna stopa		Godišnja kamatna stopa	
Domaća valuta				
Privredna društva	920.085	1,55%-18,00%	990.527	1,55%-18,00%
Stanovništvo	1.668.370	1,89%-18,00%	1.593.518	2,00%-18,00%
Strana valuta				
Privredna društva	-	-	60	2,35%-8,15%
Stanovništvo	-	-	-	-
	2.588.455		2.584.105	

U skladu da politikom kamatnih stopa krediti u domaćoj valuti u tabeli iznad uključuju i kredite odobrene sa valutnom klauzulom.

21. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Vlasnički vrijednosti papiri koji kotiraju:		
S.W.I.F.T. Belgija	201	182
Sarajevska berza vrijednosnih papira	322	322
Vlasnički vrijednosti papiri koji ne kotiraju:		
Registar vrijednosnih papira FBiH	32	32
Velprom d.d. Sanski Most	1	1
	498	556

Kretanja fer vrijednosti ove imovine bila su kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na početku perioda	556	545
(Gubitak) / Dobit od promjene fer vrijednosti	(57)	11.498
Stanje na kraju perioda	498	556

22. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Državne obveznice	-	-
	-	-

Državne obveznice

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Rumunija	-	-
	-	-

Promjene u obveznicama po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha bile su kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Stanje na početku godine	-	6.966
Promjene tokom godine	-	(7.185)
Prihod od kamata (Napomena 13.)	-	219
Stanje na kraju godine	-	-

Državne obveznice vlade Rumunije vrednovane po fer vrijednosti dospjele su u septembru 2020. godine.

23. Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Državne obveznice	121.077	116.474
Korporativne obveznice	47.407	7.182
	168.484	123.656
Manje: umanj enje vrijednosti	(1.309)	(1.095)
	167.175	122.561

Promjene u umanj enju vrijednosti finansijskih sredstava koja se mjere po amortizovanom trošku mogu se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Stanje na početku godine	1.095	416
Efekte prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	463
Povećanje umanj enja vrijednosti (Napomena 16.)	214	216
Stanje na kraju godine	1.309	1.095

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Državne obveznice:		
Francuska	31.919	33.293
Republika Srpska, BiH	28.109	28.749
Republika Srbija	21.958	-
Sjeverna Makedonija	19.192	18.245
Austrija	15.665	15.687
Vlada Kantona Sarajevo	1.755	1.754
Federacija Bosne i Hercegovine, BiH	1.248	3.095
Poljska	-	7.301
Korporativne obveznice:		
NIBC Bank	23.460	-
International Finance Corporation	8.213	-
KFW	7.859	7.290
Europska banka za obnovu i razvoj	7.797	7.147
	167.175	122.561

24. Ulaganja u zavisna društva

Zavisno društvo	Djelatnost	% udjela	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM				
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	Leasing	100%	10.051	10.051
Raiffeisen Invest društvo za upravljanje fondovima d.d. Sarajevo	Društvo za upravljanje fondovima	100%	946	946
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	Posredovanje u poslovima sa vrijednosnim papirima	100%	53	53
			11.050	11.050

Finansijske informacije o zavisnim društvima Banke za period od 1. januara 2021. do 31. decembra 2021. godine bile su kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Ukupna imovina	Registrovani kapital	Ukupno kapital	Prihod	Dobit / (gubitak) za period
Raiffeisen Invest d.d. Sarajevo	5.003	671	4.770	4.296	2.035
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	381	355	317	158	43
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	113.420	11.450	12.942	11.106	1.518

25. Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate

Pridruženo društvo	Djelatnost	% udjela	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM				
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	Posredovanje u osiguranju	50,00%	2	2
Joint venture				
ESP BH d.o.o. Sarajevo	Informacijske i druge usluge	45,00%	3.825	3.825
Umanjenje vrijednosti ulaganja			(1.623)	
			2.204	3.827

Promjene umanjjenja vrijednosti ulaganja u pridružena društva mogu se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Stanje na početku perioda	-	-
Smanjenje (<i>Napomena 16.</i>)	1.623	-
Stanje na kraju perioda	1.623	-

Finansijske informacije o pridruženim društvima Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2021. su kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Ukupna imovina	Registrovani kapital	Ukupni kapital	Prihodi	Dobit / (gubitak) za period
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	6.383	4	6.301	2.662	1.834
ESP BH d.o.o. Sarajevo	8.802	8.500	8.347	-	(153)

26. Ostala imovina i potraživanja

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Potraživanja za poslovanje kreditnim karticama	12.860	10.212
Potraživanja po osnovu spot transakcija i arbitraža u stranoj valuti	4.634	64.051
Potraživanja za naknade	3.444	2.788
Ostala razgraničenja	2.471	2.353
Unaprijed plaćeni troškovi	1.100	1.415
Unaprijed plaćene ostale takse	8	8
Ostali dati avansi	5	3
Ostala imovina	11.840	16.671
	36.362	97.501
Manje: umanjjenje vrijednosti	(8.159)	(7.379)
	28.203	90.122

Promjene na umanjnju vrijednosti ostale imovine i potraživanja mogu se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Stanje na početku perioda	7.379	4.915
Efekti prve primjene FBA odluke (<i>Napomena 5.</i>)	-	825
Povećanje umanjjenja vrijednosti (<i>Napomena 16.</i>)	953	4.951
Otpisi	(173)	(3.312)
Stanje na kraju perioda	8.159	7.379

27. Ulaganja u investicijske nekretnine

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	
NABAVNA VRIJEDNOST	
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	35.350
Nabavka	-
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	35.350
Umanjenje vrijednosti (Napomena 16.)	(747)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	34.603
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA	
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	4.694
Amortizacija	705
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	5.399
Amortizacija	705
Umanjenje vrijednosti (Napomena 16.)	(144)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	5.960
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	29.951
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	28.643

Fer vrijednost investicijskih nekretnina Banke bila je kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Zgrade	30.613	31.684
	30.613	31.684

Fer vrijednost ulaganja u nekretnine na dan 31. decembra 2021. godine, procijenili su interni procjenitelji zaposleni u Banci koji imaju odgovarajuće kvalifikacije i nedavno iskustvo u procjeni imovine po fer vrijednosti na relevantnim lokacijama, kao i eksterni procjenitelji za pojedine investicijske nekretnine.

Fer vrijednosti investicijskih nekretnina Banke utvrđena je metodom tržišne vrijednosti koja odražava sadašnju vrijednost na tržištu, uzimajući u obzir građevinsku vrijednost objekta i druge faktore (lokacija, upotrebljivost, kvalitet i drugi faktori). Nije bilo promjena u iznosu procjene kao i u tehnici mjerenja vrijednosti tokom godine.

28. Nekretnine i oprema

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Gradevine i zemljište	Vozila	Uredska oprema	Investicije u toku	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Na dan 1. januar 2020. godine	100.708	1.003	55.564	3.728	161.003
Nabavke	-	-	-	6.240	6.240
Prijenos u upotrebu	48	-	4.706	(4.754)	-
Otpisi i otuđenja	-	(39)	(1.771)	(236)	(2.046)
Na dan 31. decembar 2020. godine	100.756	964	58.499	4.978	165.197
Nabavke	-	-	-	2.170	2.170
Prijenos u upotrebu	94	-	4.381	(4.475)	-
Otpisi i otuđenja	-	-	(1.887)	-	(1.887)
Umanjenje vrijednosti (Napomena 16.)	(13.710)	-	-	-	(13.710)
Na dan 31. decembar 2021. godine	87.140	964	60.993	2.673	151.770
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA					
Na dan 1. januar 2020. godine	14.571	623	40.365	-	55.559
Amortizacija	1.882	127	3.974	-	5.983
Otpisi i otuđenja	-	(32)	(1.725)	-	(1.757)
Na dan 31. decembar 2020. godine	16.453	718	42.614	-	59.785
Amortizacija	1.799	102	4.374	-	6.275
Otpisi i otuđenja	-	-	(1.773)	-	(1.773)
Umanjenje vrijednosti (Napomena 16.)	(2.594)	-	-	-	(2.594)
Na dan 31. decembar 2021. godine	15.658	820	45.215	-	61.693
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST					
Na dan 31. decembar 2020. godine	84.303	246	15.885	4.978	105.412
Na dan 31. decembar 2021. godine	71.483	144	15.811	2.673	90.077

Na dan 31. decembar 2021. godine neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina se ne razlikuje značajno u odnosu na njihovu fer vrijednosti.

29. Imovina sa pravom korištenja

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Građevinski objekti	Vozila	ATM	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST				
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	12.823	1.565	-	14.388
Povećanje (novi ugovori o najmu)	3.052	-	2.194	5.246
Smanjenje (prijeveremeni raskid ugovora)	(3.672)	-	-	(3.672)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	12.203	1.565	2.194	15.962
Povećanje (novi ugovori o najmu)	5.263	1.384	296	6.943
Smanjenje (prijeveremeni raskid ugovora)	(6.454)	(2.303)	(190)	(8.947)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	11.012	646	2.300	13.958
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA				
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	2.793	380	-	3.173
Isknjiženje (prijevremeni raskid ugovora)	3.025	442	473	3.940
Isknjiženje (prestanak priznavanja uslijed modifikacija)	(1.334)	-	-	(1.334)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	4.484	822	473	5.779
Amortizacija	2.427	396	502	3.325
Isknjiženje (prijevremeni raskid ugovora)	(2.261)	(839)	(44)	(3.144)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	4.650	379	931	5.960
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST				
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	7.719	743	1.721	10.183
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	6.362	267	1.369	7.998

30. Nematerijalna imovina

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Ulaganja u tuđe nekretnine	Ostala nematerijalna imovina	Investicije u toku	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST				
Na dan 1. januar 2020. godine	6.445	34.379	4.851	45.675
Nabavke	-	-	6.390	6.390
Prijenos u upotrebu	907	3.650	(4.557)	-
Otpisi i otuđenja	(341)	-	(704)	(1.045)
Na dan 31. decembar 2020. godine	7.011	38.029	5.980	51.020
Nabavke	-	-	4.429	4.429
Prijenos u upotrebu	231	5.504	(5.735)	-
Otpisi i otuđenja	(7)	(20)	-	(27)
Na dan 31. decembar 2021. godine	7.235	43.513	4.674	55.422
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA				
Na dan 1. januar 2020. godine	2.926	26.039	-	28.965
Amortizacija	930	2.883	-	3.813
Otpisi	(342)	-	-	(342)
Na dan 31. decembar 2020. godine	3.514	28.922	-	32.436
Amortizacija	1.101	2.932	-	4.033
Otpisi	(7)	(6)	-	(13)
Na dan 31. decembar 2021. godine	4.608	31.848	-	36.456
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST				
Na dan 31. decembar 2020. godine	3.497	9.107	5.980	18.584
Na dan 31. decembar 2021. godine	2.627	11.665	4.674	18.966

31. Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama

a) Obaveze za primljene kredite banaka i drugih finansijskih institucija

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Dugoročni krediti:		
Dugoročni krediti od stranih banaka i finansijskih institucija	92.497	126.787
Manje: Tekuće dospjeće dugoročnih obaveza po kreditima	(31.392)	(28.449)
	61.105	98.338
Kratkoročni krediti:		
Više: Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	31.392	28.449
	92.497	126.787

Dugoročni krediti od ino banaka i nebankarskih kreditnih institucija dobijeni su od supranacionalnih i razvojnih banaka.

Kamatne stope na cjelokupan portfolio dugoročnih kreditnih linija od banaka i drugih finansijskih institucija za period zaključno sa 31. decembra 2021. godine kretale su se u rasponu od 0,05% do 2,28% godišnje (fiksne stope) i 3M EURIBOR + 1,65% do 6M EURIBOR + 1,80% (varijabilne stope). Kamatne stope sa 31.12.2020. kretale su se u rasponu od 0,05% do 2,28% godišnje (fiksne stope) i 6M EURIBOR + 1,65% do 6M EURIBOR + 2,60% (varijabilne stope).

b) Obaveze za primljene depozite banaka i drugih finansijskih institucija

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kratkoročni depoziti:		
Kratkoročni depoziti banaka u KM	289	20.183
Kratkoročni depoziti banaka u stranoj valuti	605	1.241
	894	21.424
Tekući računi:		
Tekući računi banaka u KM	1.051	2.623
Tekući računi banaka u stranoj valuti	60	279
	1.111	2.902
	2.005	24.326

32. Obaveze prema klijentima

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Depoziti po viđenju:		
Stanovništvo:		
U KM	1.024.175	936.499
U stranoj valuti	564.063	616.206
	1.588.238	1.552.705
Pravna lica:		
U KM	1.054.192	928.835
U stranoj valuti	326.860	293.981
	1.381.052	1.222.816
	2.969.290	2.775.521
Oročeni depoziti:		
Stanovništvo:		
U KM	202.082	210.795
U stranoj valuti	585.439	557.317
	787.521	768.112
Pravna lica:		
U KM	191.558	276.459
U stranoj valuti	123.640	135.038
	315.198	411.497
	1.102.719	1.179.609
	4.072.009	3.955.130

Tokom 2021. godine kamatne stope su se kretale kako slijedi:

- depoziti po viđenju u KM – 0,00% godišnje (2020.: 0,00% godišnje),
- depoziti po viđenju u stranim valutama – 0,00% godišnje (2020.: 0,00% godišnje),
- kratkoročni depoziti – 0,01% do 0,20% godišnje (2020.: od 0,01% do 0,71% godišnje),
- dugoročni depoziti – 0,01% do 0,30% godišnje (2020.: od 0,01% do 3,39% godišnje).

33. Subordinirani dug

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Komercijalne banke – povezane strane	61.804	61.804
	61.804	61.804

Aktivna je jedna kreditna linija od povezanih lica odobrena 27. septembra 2013. godine, u ukupnom iznosu od 61.804 hiljade KM i uključuje samo obavezu po glavnici. Rok dospjeća ovog kredita je 31. decembar 2024. godine. Otplata kredita će biti jednokratno, u punom iznosu, na definisani datum otplate.

U slučaju likvidacije ili stečaja Banke, obveze iz subordiniranog duga podređene su ostalim obvezama Banke.

Subordinirani dug se može iskoristiti kao dodatno povećanje kapitala za regulatorne svrhe, uz odobrenje regulatora.

34. Rezervisanja za obaveze i troškove

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Rezervisanje za finansijske garancije i odobrene a neiskorištene kredite	16.096	23.300
Rezervisanje za ostale naknade zaposlenima	2.755	3.345
Rezervisanje za sudske sporove	11.332	13.035
	30.183	39.680

Rezervisanja za finansijske garancije i odobrene a neiskorištene kredite

U okviru redovnog poslovanja, Banka ulazi u kreditne obaveze koje se evidentiraju na vanbilansnim računima i prvenstveno uključuju garancije, akreditivi i neiskorištene kredite.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Odobreni a neiskorišteni krediti		
Neiskorišteni odobreni krediti	495.398	482.543
Okvirni sporazumi	180.128	213.138
	675.526	695.681
Finansijske garancije		
Činidbene garancije	196.933	179.623
Plativne garancije	103.799	105.736
Akreditivi	11.986	14.007
	312.718	299.366
	988.244	995.047

Ostala, nekreditna, rezerviranja iskazana na vanbilansnim računima odnose se na:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Ostale preuzete obaveze		
Forward poslovi	-	-
Avansne garancije	-	1
Ukupno	-	1

Promjene u rezervisanju za finansijske garancije i odobrene a neiskorištene kredite:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Stanje na početku perioda	23.300	6.623
Efektivi prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	142
Povećanje rezervisanja (Napomena 16.)	(7.204)	7.535
Stanje na kraju perioda	16.096	23.300

Rezervisanja za ostale naknade zaposlenima

Promjene rezervacija za ostale naknade zaposlenima su kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	Otpremnine	Godišnji odmor	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2020. godine	2.127	758	2.885
Smanjenje zbog ponovnog mjerenja ili podmirenja bez troška (Napomena 15.)	(135)	595	460
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	1.992	1.353	3.345
Povećanje rezervisanja (Napomena 15.)	52	(642)	(590)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	2.044	711	2.755

Rezervisanja za sudske sporove

Kretanja u rezervama za sudske postupke su:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Stanje na početku perioda	13.035	14.734
Smanjenje rezervisanja (Napomena 15.)	(1.703)	(1.699)
Stanje na kraju perioda	11.332	13.035

35. Obaveze po najmu

	Valuta	Nominalna kamatna stopa	Ugovoreno/ očekivano dospijeće	Sadašnja vrijednost 31. decembar 2021.	Sadašnja vrijednost 31. decembar 2020.
Obaveze za najam – poslovni prostor	KM	2%	2022-2029	6.485	7.658
Obaveze za najam – ATM	KM	2%	2022-2025	1.391	1.718
Obaveza za najam – vozila	KM	2%	2022-2023	267	704
				8.143	10.080

Banka je u 2021. godini priznala imovinu sa pravom korištenja i pripadajuće obaveze po najmu ATM-ova za koje je procijenjeno da zbog vrijednosti ugovora zadovoljavaju uslove za priznavanjem u skladu sa MSFI 16 "Najmovi".

36. Ostale obaveze

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Unaprijed naplaćena glavnica i kamata	9.909	8.768
Obaveze na osnovu kartičnog poslovanja	8.905	5.556
Obaveze prema dobavljačima	7.179	6.799
Obaveze prema zaposlenim	5.386	5.192
Obaveze za ostale poreze	3.264	3.131
Obaveze prema bankama nastale iz kupoprodaje deviza	3.034	4.463
Odgodeni prihodi	2.615	2.600
Obaveze prema dioničarima za objavljene dividende	14	14
Obaveze prema Centralnoj banci – kupoprodaja deviza	-	58.675
Ostale obaveze	5.990	3.568
	46.296	98.766

37. Dionički kapital

Kapital se sastoji od 988.668 redovnih dionica nominalne vrijednosti 250 KM. Vlasničkim instrumentima Banke se ne trguje na javnom tržištu ali su izlistane na Sarajevskoj berzi.

Vlasnička struktura Banke je kako slijedi

Dioničari	Broj dionica	'000 KM	%
Raiffeisen SEE Region Holding GmbH, Beč, Austrija	988.668	247.167	100,00

38. Osnovna zarada po dionici

Osnovna zarada po dionici izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja se može pripisati redovnim dioničarima ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u toku godine.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Dobit na raspolaganju dioničarima	69.584	44.621
Ponderisani prosječni broj običnih dionica tokom godine	988.668	988.668
	70,38	45,13

Razrijeđena zarada po dionici nije prikazana jer Banka nije izdala instrumente razrijeđivih dionica.

39. Najmovi

Najmovi u kojim je Banka najmoprimac

Ugovori o najmu odnose se na poslovne prostore u kojim Banka obavlja svoju djelatnost i vozila. Pojedinačni ugovori imaju različito trajanja i datum dospijeca kako je prikazano u Napomeni 35.

Imovina sa pravom korištenja je prikazana odvojeno u izvještaju o finansijskom položaju i u Napomeni 29. Obaveze po ugovorima o najmu su prikazane odvojeno u izvještaju o finansijskom položaju i u Napomeni 35.

Iznosi prikazani u bilansu uspjeha

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Ugovori o zajmu prema MSFI 16		
Kamate po ugovorima o najmu (Napomena 9.)	182	227
Amortizacija sredstava sa pravom korištenja (Napomena 29.)	3.325	3.940
Trošak zakupa za ugovore male vrijednosti i kratkoročne ugovore (Napomena 15.)	1.245	1.149
	4.752	5.316

Iznosi priznati u izvještaju o gotovinskim tokovima

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Ukupni odlivi po osnovu najмова	3.077	3.815

40. Komisioni poslovi

Banka upravlja sredstvima za i u ime trećih lica. Ova sredstva se vode odvojeno od imovine banke. Za ove usluge banka naplaćuje proviziju u iznosu od 1% od ukupno plasiranog novca.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obaveze		
Vlada	3.847	3.986
Privredna društva	3.482	3.582
Stanovništvo	38	77
Ostali	77	77
	7.444	7.722
Imovina		
Kreditni rizik stanovništvu	3.861	4.099
Kreditni rizik privrednim društvima	3.583	3.623
	7.444	7.722

Banka nije izdala garancije u vezi sa upravljanim sredstvima. Kreditni rizik ostaje kod vlasnika sredstva.

41. Transakcije sa povezanim licima

Stanje sa povezanim stranama može se prikazati kako slijedi:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Potraživanja		
Kredit i potraživanja dati bankama		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	28.000	103.467
Raiffeisen Landensbank Tirol AG, Innsbruck, Austrija	57.809	53.351
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Hrvatska	1.136	1.096
Raiffeisenbank a.d. Beograd, Srbija	11	39
Kredit i potraživanja dati klijentima:		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	8.669	4.727
Ostala potraživanja:		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	24	107
ESP BH d.o.o. Sarajevo	319	101
Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo	100	91
Centralised Raiffeisen International Services & Payments	-	85
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	6	16
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	6	6
BLBH Invest GMBH	-	2
DUF AMDS d.o.o. Sarajevo	-	2
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Hrvatska	-	1
	96.080	163.091
Obaveze		
Subordinirani dug:		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	61.804	61.804
Dugoročni krediti Banaka		
Raiffeisenbank Bulgaria AD Sofia-loans	6.362	8.313
Depoziti banaka i klijenata:		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	8.517	12.263
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	7.337	5.388
Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo	4.378	3.628
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	812	1.092
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	1.529	889
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Hrvatska	104	278
ESP BH d.o.o.	74	221
VoCare d.o.o.	-	137
Hotel Grand d.o.o. Sarajevo	-	35
BLBH Invest GMBH	-	6
Obaveze po najmu		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	267	704
Ostale obaveze:		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	3.281	1.779
VoCare d.o.o.	-	276
ESP BH d.o.o.	70	252
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	85	45
Centralised Raiffeisen International Services & Payments	50	-
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	4	-
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	1	-
Raiffeisenbank a.d. Beograd, Srbija	1	-
	94.676	97.110

Određeni broj bankarskih transakcija sklapa se sa povezanim stranama u normalnom toku poslovanja. Ove transakcije su izvršene po komercijalnim uslovima i po tržišnim stopama.

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Prihod		
Prihod od kamata:		
Raiffeisen Landensbank Tiro AG, Innsbruck, Austrija	131	244
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	10	41
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	1	1
BLBH Invest GMBH	3	-
Prihod od naknada:		
Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo	1.022	928
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	394	410
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	22	26
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	1	23
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Hrvatska	32	22
DUF AMDS d.o.o. Sarajevo	10	20
BLBH Invest GMBH	6	15
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	2	2
ESP BH d.o.o.	1	1
VoCare d.o.o.	-	1
Hotel Grand d.o.o. Sarajevo	-	-
Ostali prihodi:		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	1.295	2.292
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	538	1.325
ESP BH d.o.o.	535	99
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	93	53
Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo	1.444	30
BLBH Invest GMBH	9	18
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	7	7
New Media Company d.o.o.	1	2
VoCare d.o.o.	43	-
Neto prihodi iz trgovanja sa stranim valutama		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	1	-
	5.601	5.560

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Troškovi		
Troškovi kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	4.846	4.988
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	89	350
AO Raiffeisen Bank Russia	-	292
Raiffeisen Bank Budapest	-	256
Raiffeisenbank Bulgaria AD Sofija	129	106
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	44	35
Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo	27	21
Troškovi naknada:		
Centralised Raiffeisen International Services & Payments	678	479
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	683	473
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	3	3
Raiffeisenbank a.d. Beograd, Srbija	1	-
Konsultantske usluge:		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	3.523	3.629
Ostali administrativni troškovi:		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	2.569	1.797
VoCare d.o.o. BiH	129	1.355
Centralised Raiffeisen International Services & Payments	404	384
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	200	96
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	17	14
Hotel Grand d.o.o. Sarajevo	-	3
ESP BH d.o.o.	12	-
Raiffeisenbank a.d. Beograd, Srbija	2	-
Ostali rashodi		
ESP BH d.o.o. BiH	1.623	-
Neto rashodi iz trgovanja sa stranim valutama		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	255	167
	15.234	14.448

Naknade Upravi i drugim članovima menadžmenta:

Članovima Upravnog odbora tokom navedenih perioda isplaćene su sljedeće naknade:

Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM	2021.	2020.
Neto plate	888	1.195
Porezi i doprinosi na plate	699	939
Porezi i doprinosi na ostale naknade	154	442
Ostale naknade	143	570
	1.884	3.146

42. Događaji nakon datuma bilansa

Tekuća vojna operacija u Ukrajini i povezane sankcije usmjerene protiv Ruske Federacije mogu imati utjecaj na europsku i svjetsku ekonomiju. Banka nema direktnu izloženost prema Ukrajini, Rusiji ili Bjelorusiji. Međutim, utjecaj na opću ekonomsku situaciju može zahtijevati reviziju određenih pretpostavki i procjena. To može dovesti do nematerijalnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti pojedinih zajmova i potraživanja komitentima koji na dan 31. prosinca 2021. godine predstavljaju 0,45% ukupnih zajmova i potraživanja ili 0,22% ukupne imovine Banke.

U ovoj fazi, menadžment stalno radi na identificiranju potencijalnih rizika i procjeni utjecaja svakodnevnih događaja na Banku. U tom kontekstu, stajalište je Uprave da dugoročni utjecaj neće imati značajan utjecaj na prihode Banke, izloženost rizicima, volumen i aktivnosti kredita, novčane tokove i profitabilnost Banke. Na datum ovih finansijskih izvještaja Banka nastavlja ispunjavati svoje obveze po dospijeću i nastavlja primjenjivati princip neograničenosti poslovanja.

Osim navedenog, između datuma bilansa i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo značajnih događaja koji zahtijevaju objavljivanje.

43. Odobrenje odvojenih finansijskih izvještaja

Odvojeni finansijski izvještaji su odobreni od strane Uprave i potpisani za izdavanje dana 04. maja 2022. godine.

Predsjednik Uprave
James Daniel Stewart Jr

Član Uprave
Andreea Achim

Dodatne informacije

Centrala i podružnice	108
Podaci o publikaciji	112

Centrala i podružnice

Raiffeisen *BANK* d.d. Bosna i Hercegovina

Centrala Sarajevo

Zmaja od Bosne bb
Raiffeisen direkt info:
Za pozive iz BiH: 081-92-92-92
Za pozive iz inostranstva: +387-33-75-50-10
E-mail: info.rbbh@raiffeisengroup.ba
Internet: www.raiffeisenbank.ba

Filijale

GF Sarajevo i Filijala Centar
Zmaja od Bosne bb
71 000 Sarajevo

Filijala Skenderija
Valtera Perića 20
71 000 Sarajevo

Filijala Novo Sarajevo
Kolodvorska 12
71 000 Sarajevo

Filijala Ilidža
Rustempašina bb
71 210 Ilidža

Filijala Pale
4. juni br. 17
71 420 Pale

Filijala Goražde
Titova bb
73 000 Goražde

GF Banja Luka i Filijala Banja Luka
Vase Pelagića 2
78 000 Banja Luka

Filijala Banja Luka 2
Vojvode S. Stepanovića bb
78 000 Banja Luka

Filijala Prijedor
Majora Milana Tepića bb
79 101 Prijedor

Filijala Gradiška
Vidovdanska bb
78 400 Gradiška

Filijala Doboj
Svetog Save 2
74 000 Doboj

GF Zenica i Filijala Zenica
Maršala Tita bb
72 000 Zenica

Filijala Kakanj
Alije Izetbegovića bb
72 240 Kakanj

Filijala Vitez
Poslovni centar PC 96-2
72 250 Vitez

Filijala Visoko
Alije Izetbegovića 1
71 300 Visoko

Filijala Tešanj
Titova 2
74 260 Tešanj

Filijala Travnik
Konatur bb
72 270 Travnik

GF Tuzla i Filijala Tuzla
15. Maja bb
75 000 Tuzla

Filijala Tuzla 2
RK Omega – Univerzitetska 16
75 000 Tuzla

Filijala Bijeljina
Karadorđeva bb
76 300 Bijeljina

Filijala Brčko
Reisa Džemaludina Čauševića 10
76 100 Brčko

GF Bihać i Filijala Bihać
Pape Ivana Pavla II 4
77 000 Bihać

Filijala Cazin
Generala Izeta Nanića bb
77 220 Cazin

Filijala Velika Kladuša
Maršala Tita "Diletacija C"
77 230 Velika Kladuša

Filijala Sanski Most
Muse Ćazima Ćatića 24
79 260 Sanski Most

Filijala Bosanska Krupa
Trg Alije Izetbegovića bb
77 240 Bosanska Krupa

GF Mostar i Filijala Mostar
Kneza Domagoja bb
88 000 Mostar

Filijala Konjic
Suhi do bb
88 400 Konjic

Filijala Čitluk
Kralja Tomislava 43
88 260 Čitluk

Filijala Široki Brijeg
Ulica pobijenih franjevac 3
88 220 Široki Brijeg

Filijala Trebinje
Vuka Mićunovića bb
89 101 Trebinje

Filijala Livno
Trg kralja Tomislava bb
80 101 Livno

Raiffeisen Bank International AG

Austrija

Am Stadtpark 9
1030 Beč
Tel: +43-1-717-070
SWIFT/ BIC: RZBATWW
www.rbinternational.com
ir@rbinternational.com
communications@rbinternational.com

Bankarska mreža u SIE

Albanija

Raiffeisen Bank Sh.A.
European Trade Center
Bulevardi "Bajram Curri"
1000 Tirana
Tel: +355-4-238-1381
SWIFT/BIC: SGSBALTX
www.raiffeisen.al

Bjelorusija

Priorbank JSC
V. Khoruzhey St. 31-A
220002 Minsk
Tel: +375-17-289-9090
SWIFT/BIC: PJCBBY2X
www.priorbank.by

Bosna i Hercegovina

Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina
Zmaja od Bosne bb
71000 Sarajevo
Tel: +387-33-755-010
SWIFT/BIC: RZBABA2S
www.raiffeisenbank.ba

Bugarska

Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD
55 Nikola I. Vaptzarov Blvd.
Business Center EXPO 2000 PHAZE III
1407 Sofija
Tel: +359-2-91-985-101
SWIFT/BIC: RZBBBGSF
www.rbb.bg

Češka Republika

Raiffeisenbank a.s.
Hvězdova 1716/2b
14078 Prag 4
Tel: +420-412-446-400
SWIFT/BIC: RZBCCZPP
www.rb.cz

Hrvatska

Raiffeisenbank Austria d.d.
Magazinska cesta 69
10000 Zagreb
Tel: +385-72-626-262
SWIFT/BIC: RZBHHR2X
www.rba.hr

Kosovo

Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C.
Robert Doll St. 99
10000 Priština
Tel: +383-38-222-222
SWIFT/BIC: RBKOKKPR
www.raiffeisen-kosovo.com

Mađarska

Raiffeisen Bank Zrt.
Akadémia utca 6
1054 Budimpešta
Tel: +36-1-484-4400
SWIFT/BIC: UBRTHUHB
www.raiffeisen.hu

Rumunija

Raiffeisen Bank S.A.
Calea Floreasca 246C
014476 Bukurešt
Tel: +40-21-306-1000
SWIFT/BIC: RZBRROBU
www.raiffeisen.ro

Rusija

AO Raiffeisenbank
St. Troitskaya 17/1
129090 Moskva
Tel: +7-495-777-1717
SWIFT/BIC: RZBMRUMM
www.raiffeisen.ru

Slovačka

Tatra banka, a.s.
Hodžovo námestie 3
81106 Bratislava 1
Tel: +421-2-591-91000
SWIFT/BIC: TATRKBX
www.tatrabanka.sk

Srbija

Raiffeisen banka a.d.
\orda Stanojevića 16
11070 Novi Beograd
Tel: +381-11-320-2100
SWIFT/BIC: RZBSRSBG
www.raiffeisenbank.rs

Ukrajina**Raiffeisen Bank Aval JSC**

Vul Leskova 9
01011 Kijev
Tel: +38-044-490-8888
SWIFT/BIC: AVALUAUK
www.aval.ua

Leasing društva**Austrija****Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H.**

Mooslackengasse 12
1190 Beč
Tel: +43-1-716-010
www.raiffeisen-leasing.at

Albanija**Raiffeisen Leasing Sh.a.**

European Trade Center
Bulevardi "Bajram Curri"
Tirana
Tel: +355-4-227-4920
www.raiffeisen-leasing.al

Bjelorusija**"Raiffeisen-Leasing" JLLC**

V. Khoruzhey 31-A
220002 Minsk
Tel: +375-17-289-9394
www.rl.by

Bosna i Hercegovina**Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo**

Zmaja od Bosne bb
71000 Sarajevo
Tel: +387-33-254-340
www.rlbh.ba

Bugarska**Raiffeisen Leasing Bulgaria OOD**

32A Cherni Vrah Blvd. Fl.6
1407 Sofija
Tel: +359-2-491-9191
www.rlbh.bg

Češka Republika**Raiffeisen-Leasing s.r.o.**

Hvězdova 1716/2b
14078 Prag 4
Tel: +420-2-215-11611
www.rl.cz

Hrvatska**Raiffeisen Leasing d.o.o.**

Radnička cesta 43
10000 Zagreb
Tel: +385-1-659-5000
www.raiffeisen-leasing.hr

Kosovo**Raiffeisen Leasing Kosovo LLC**

Rr. UCK p.n. 222
10000 Priština
Tel: +383-38-222-222
www.raiffeisenleasing-kosovo.com

Mađarska**Raiffeisen Corporate Lízing Zrt.**

Akadémia utca 6
1054 Budimpešta
Tel: +36-1-477-8709
www.raiffeisenlizing.hu

Moldavija**I.C.S. Raiffeisen Leasing S.R.L.**

Alexandru cel Bun 51
2012 Kišinjev
Tel: +373-22-279-313
www.raiffeisen-leasing.md

Rumunija**Raiffeisen Leasing IFN S.A.**

Calea Floreasca 246 D
014476 Bukurešt
Tel: +40-21-365-3296
www.raiffeisen-leasing.ro

Rusija**OOO Raiffeisen-Leasing**

Smolenskaya-Sennaya Sq. 28
119121 Moskva
Tel: +7-495-721-9980
www.raiffeisen-leasing.ru

Slovačka**Tatra Leasing s.r.o.**

Černyševského 50
85101 Bratislava
Tel: +421-2-591-93168
www.tatraleasing.sk

Slovenija**Raiffeisen Leasing d.o.o.**

Letališka cesta 29a
1000 Ljubljana
Tel: +386-8-281-6200
www.raiffeisen-leasing.si

Srbija**Raiffeisen Leasing d.o.o.**

\orđa Stanojevića 16
11070 Novi Beograd
Tel: +381-11-220-7400
www.raiffeisen-leasing.rs

Ukrajina**LLC Raiffeisen Leasing Aval**

Stepan Bandera Av. 9
Build. 6 Office 6-201
04073 Kijev
Tel: +38-044-590-2490
www.rla.com.ua

Podružnice i predstavništva – Evropa**Francuska****RBI Predstavništvo Pariz**

9-11 Avenue Franklin D. Roosevelt
75008 Pariz
Tel: +33-1-456-12700

Njemačka**RBI Podružnica Frankfurt**

Wiesenhüttenplatz 26
60 329 Frankfurt
Tel: +49-69-299-21924

Poljska**RBI podružnica Poljska**

Ul. Grzybowska 78
00-844 Varšava
Tel: +48-22-578-5600
SWIFT/BIC: RCBWPLPW
www.raiffeisen.pl

Švedska**RBI Predstavništvo Nordijske zemlje**

Drottninggatan 89, 14th Floor
11360 Štokholm
Tel: +46-8-440-5086

Velika Britanija**RBI Podružnica London**

Tower 42, Leaf C, 9th Floor
25 Old Broad Street
London EC2N 1HQ
Tel: +44-20-793-38000

Podružnice i predstavništva – Azija**Kina****RBI Podružnica Peking**

Beijing International Club Suite 200
2nd Floor
Jianguomenwai Dajie 21
100020 Peking
Tel: +86-10-653-23388

RBI Predstavništvo Džuhaj

Room 2404, Yue Cai Building
No. 188, Jingshan Road, Jida,
Džuhaj, Guangdong provincija
519015, N.R. Kina
Tel: +86-756-323-3500

Indija**RBI Predstavništvo Mumbai**

501, Kamla Hub, Gulmohar Road, Juhu
Mumbai – 400049
Tel: +91-22-262-30657

Koreja**RBI Predstavništvo Koreja**

#1809 Le Meilleur Jongno Town
24 Jongno 1ga
Seul 110-888
Tel: +82-2-725-7951

Singapur**RBI Podružnica Singapur**

50 Raffles Place
#31-03 Singapore Land Tower
Singapur 048623
Tel: +65-63-056-000

Vijetnam**RBI Predstavništvo Ho Ši Min**

35 Nguyen Hue Str.,
Harbour View Tower
Room 601A, 6th Floor, Dist 1
Ho Ši Min
Tel: +84-8-382-14718,
+84-8-382-14719

Odabrana specijalizirana društva**Austrija****Kathrein Privatbank Aktiengesellschaft**

Wipplingerstraße 25
1010 Beč
Tel: +43-1-534-51300
www.kathrein.at

Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H.

Mooslackengasse 12
1190 Beč
Tel: +43-1-546-460
www.bausparen.at

Raiffeisen Centrobank AG

Tegetthoffstraße 1
1015 Beč
Tel: +43-1-515-200
www.rcb.at

Podaci o publikaciji

Urednik, izdavač:

Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina
Zmaja od Bosne bb
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Tel: +387-81-92-92-92
Faks: +387-33-213-851
Internet: www.raiffeisenbank.ba

Koncept, dizajn: Communis d.o.o. Sarajevo

DTP: Boriša Gavrilović

Fotografija: Edin Đumišić

Prognoze, planovi i projekcije budućeg stanja date u ovom Godišnjem izvještaju temelje se na saznanjima i procjenama kojima je Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina raspolagala u vrijeme izrade izvještaja. Iste su, kao i sve izjave koje se odnose na budućnost, podložne poznatim i nepoznatim rizicima, kao i neizvjesnostima koje mogu dovesti do znatnih razlika između stvarnih rezultata i rezultata prikazanih u navedenim izjavama. Tačnost prognoza i planiranih vrijednosti projekcija nije moguće garantirati.

Izradi ovog Godišnjeg izvještaja i provjeri podataka posvećena je najveća moguća pažnja. Ipak se ne mogu isključiti greške kod zaokruživanja iznosa, prosljeđivanja i pripreme za štampu kao ni štamparske greške. Prilikom zbrajanja zaokruženih iznosa i procenata mogu se pojaviti razlike u zaokruživanju. Ovaj Godišnji izvještaj je sastavljen na bosanskom jeziku. Engleska verzija izvještaja predstavlja prevod izvornika koji je sastavljen na bosanskom jeziku. Jedina mjerodavna verzija jeste verzija napisana na bosanskom jeziku.